

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

57. aastakäik

11. detsember 2014

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1310/2014, 8. oktoober 2014, osamaksude osamaksetena tasumise ajutise süsteemi kohta, et katta ühtse kriisilahendusnõukogu algetapi halduskulud ⁽¹⁾ 1
- ★ Komisjoni määrus (EL) nr 1311/2014, 10. detsember 2014, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 976/2009 seoses INSPIRE metaandmemelemendi määratlusega 6
- ★ Komisjoni määrus (EL) nr 1312/2014, 10. detsember 2014, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1089/2010, millega rakendatakse direktiivi 2007/2/EÜ seoses ruumiandmeteuste ristkasutatavusega 8
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1313/2014, 10. detsember 2014, millega pärast nõukogu määruse (EÜ) nr 1225/2009 artikli 11 lõike 2 kohast aegumise läbivaatamist kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvabariigist pärit teatavate töödeldud ja konserveeritud tsitrusviljade (mandariinid jne) impordi suhtes 17
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1314/2014, 10. detsember 2014, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril 38
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1315/2014, 10. detsember 2014, millega kehtestatakse jaotuskoeffitsient kogustele, mille kohta on esitatud ajavahemikul 20. novembrist 2014 kuni 30. novembrini 2014 impordilitsentsitaotlused, ja määratakse kindlaks kogused, mis lisatakse määruse (EÜ) nr 2535/2001 alusel piima- ja piimatoodetesektoris avatud tariifikvootide raames alaperioodiks 1. juulist 2015 kuni 31. detsembrini 2015 kehtestatud kogustele 41

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

OTSUSED

2014/892/EL:

- ★ Komisjoni rakendusotsus, 9. detsember 2014, millega muudetakse otsuse 93/52/EMÜ II lisa seoses Prantsusmaa teatavate piirkondade ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks tunnistamisega (teatavaks tehtud numbri C(2014) 9218 all) ⁽¹⁾ 45

2014/893/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 9. detsember 2014, millega kehtestatakse mahapestavatele kosmeetikatoodetele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (teatavaks tehtud numbri C(2014) 9302 all) ⁽¹⁾ 47

III Muud aktid

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

- ★ EFTA järelevalveameti otsus nr 117/14/COL, 12. märts 2014, millega muudetakse üheksakümne neljandat korda riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, võttes vastu uued riskifinantseerimisinvesteeringute edendamise suunised ja pikendades kehtivaid suuniseid väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtjatesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antava riigiabi kohta 62

Parandused

- ★ Komisjoni 26. novembri 2014. aasta rakendusotsuse 2014/844/EL, Euratom (millega antakse Maltale luba kasutada käibemaksupõhiste omavahendite baasi väljaarvutamisel teatavaid ligikaudseid arvestusi) parandus (ELT L 343, 28.11.2014) 89
- ★ Komisjoni 26. novembri 2014. aasta rakendusotsuse 2014/847/EL, Euratom (millega muudetakse otsust 90/176/Euratom, EMÜ, millega lubatakse Prantsusmaal jätta käibemaksupõhiste omavahendite baasi väljaarvutamisel arvesse võtmata teatavat liiki tehinguid ning kasutada teatavaid ligikaudseid arvestusi) parandus (ELT L 343, 28.11.2014) 89
- ★ Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 887/2013 (millega asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 211/2011 (kodanikualgatuse kohta) II ja III lisa) parandus (ELT L 247, 18.9.2013) 90

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1310/2014,

8. oktoober 2014,

osamaksude osamaksetena tasumise ajutise süsteemi kohta, et katta ühtse kriisilahendusnõukogu algetapi halduskulud

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediitiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, ⁽¹⁾ eriti artikli 65 lõike 5 punkti a, b ja c,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määrusele (EL) nr 806/2014 loodud ühtse kriisilahendusnõukogu (edaspidi „kriisilahendusnõukogu“) ülesanne on rakendada nimetatud määruse kriisilahendust käsitlevaid ühtseid sätteid ja hallata ühtset kriisilahendusfondi. Vastavalt määruse artiklile 58 on kriisilahendusnõukogul autonoomne eelarve, mis ei ole liidu eelarve osa.
- (2) Määruse (EL) nr 806/2014 artikli 65 lõikes 3 on sätestatud, et kriisilahendusnõukogu määrab kindlaks iga kõnealuse määruse artiklis 2 osutatud üksuse iga-aastased kriisilahendusnõukogu halduskulude osamaksud ja nõuab need sisse. Need üksused on osalevates liikmesriikides asutatud krediitiasutused nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 ⁽²⁾ artikli 2 tähenduses, ning emaaettevõtjad, investeerimisühingud ja finantseerimisasutused, kes on asutatud osalevates liikmesriikides, kui nende suhtes kohaldatakse Euroopa Keskpanga (edaspidi „EKP“) konsolideeritud järelevalvet kooskõlas määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 4 lõike 1 punktiga g. Käesoleva määruse reguleerimisalasse ei peaks kuuluma nende mitteosalevates liikmesriikides asutatud krediitiasutuste filiaalid, mis asuvad osalevates liikmesriikides.
- (3) Vastavalt määruse (EL) nr 806/2014 artiklile 59 koosnevad kriisilahendusnõukogu eelarve I osa tulud tema halduskulude katmiseks tehtavatest osamaksudest ja neist kaetakse eelarve I osa kulud, mis hõlmavad vähemalt töötasu-, haldus-, infrastruktuuri, tööalase koolituse ja tegevuskulusid.
- (4) 2014. aastal ei ole kriisilahendusnõukogul veel infrastruktuuri ja suutlikkust koguda oma 2014. ja 2015. aasta halduskulude katmiseks osamaksudid kõigilt määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksustelt, kuid tal peab 2014. aastal siiski olema tulusid, et nende kahe aasta jooksul rahastada oma eelarve I osa ja katta halduskulud. Prognoseeritakse, et kriisilahendusnõukogu halduskulud ulatuvad 2014. ja 2015. aastal kokku 22 miljoni euroni.

⁽¹⁾ ELT L 225, 30.7.2014, lk 1.

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriuülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

- (5) Tuleks ette näha ajutine lahendus, mis võimaldaks kriisilahendusnõukogul koguda osamaksusid oma 2014. ja 2015. aasta halduskulude katmiseks, võttes arvesse, et tal tuleb osamaksud arvutada ja sisse nõuda väga väikeste ressursside ja väga lühikese tähtajaga. Seda peaks võimaldama kord, mille puhul osamaksud kriisilahendusnõukogu halduskulude katmiseks arvutatakse ja nõutakse sisse kahes etapis: ajutine süsteem, mida kasutatakse kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapis, ja lõplik süsteem.
- (6) Kriisilahendusnõukogu halduskulude katmiseks ettenähtud osamakseid peaksid algetapil täies ulatuses tasuma ainult need EKP veebisaidil 4. septembril 2014 avaldatud loetelusse kantud üksused, kellele EKP on osalevates liikmesriikides kõige kõrgemal konsolideerimise tasemel teatanud, et EKP otsusega ja kooskõlas Euroopa Keskpannga määruse (EL) nr 468/2014 (EKP/2014/17) ⁽¹⁾ artikli 147 lõikega 1 peetakse neid oluliseks nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 6 lõike 4 tähenduses, jättes välja need olulised üksused, kes on gruppide tütarettevõtjad ja keda on juba arvesse võetud. Osamaksude osamaksetena tasumise kohustust ei tuleks kehtestada nende üksuste suhtes, kes tunnistatakse oluliseks ja kellele EKP sellest teatab ajavahemikus alates 5. septembrist 2014 kuni algetapi lõpuni. Selleks tuleks kehtestada selline osamaksude osamaksetena (edaspidi „osamaksed“) tasumise süsteem, mis võimaldab kriisilahendusnõukogul algetapil oma kulude katmiseks koguda osamakseid olulistelt üksustelt.
- (7) See ajutine süsteem on proportsionaalne, kuna osamakseid tasuvaid üksuseid on lihtne kindlaks teha ja nende koguvarad moodustavad ligikaudu 85 % määruse (EL) nr 806/2014 reguleerimisalasse kuuluvate üksuste koguvardest. Algetapis tuleks kasutada sellist osamaksete suuruse arvutamise ja kogumise meetodit, mis suurendab kriisilahendusnõukogu ja asjaomaste üksuste halduskoormust nii vähe kui võimalik.
- (8) Kui kriisilahendusnõukogu on saavutanud vajaliku struktuuri ja suutlikkuse, kehtestab komisjon halduskulude osamaksude lõpliku süsteemi, mille alusel arvutatakse osamaksude suurus ja nõutakse need sisse.
- (9) Lõpliku süsteemi raames kasutatakse määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksuste osamaksude väljaarvutamiseks ja sissenõudmiseks lõplikke eeskirju. Osamaksud, mille olulised asutused maksavad ajutise süsteemi alusel, tuleks läbi vaadata ning makstud summad arvesse võtta.
- (10) Kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapile järgneva aasta halduskulude osamaksude suuruse arvutamisel tuleks ajutise süsteemi raames tasutud osamaksete ja lõpliku süsteemi raames arvutatud osamaksude vahe tasaarvestada.
- (11) Selleks et kriisilahendusnõukogu saavutaks vastavalt määruse (EL) nr 806/2014 artikli 98 lõikele 1 tegevusvõime 1. jaanuariks 2015 ja saaks hakata täitma artikli 99 lõikes 3 nimetatud ülesandeid, tuleb kiiresti luua lihtne ja tõhus ning kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapis kiiresti ja hõlpsasti rakendatav mehhanism, et kriisilahendusnõukogu saaks rahalisi vahendeid nimetatud määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajaliku organisatsioonilise struktuuri rajamiseks ja vajalike töötajate värbamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad, mis käsitlevad järgmist:

- kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapi halduskulude osamaksude osamaksetena tasumise ajutine süsteem;
- olulistelt üksustelt kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapi halduskulude eelnevalt maksmisele kuuluvate osamaksete suuruse arvutamise meetod;
- kriisilahendusnõukogu poolt punktis b osutatud osamaksete kogumise kord;

⁽¹⁾ Euroopa Keskpannga määrus (EL) nr 468/2014, 16. aprill 2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpannga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus) (EKP/2014/17) (ELT L 141, 14.5.2014, lk 1).

- d) muudelt kui olulistelt üksustelt kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapi halduskulude katmiseks määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksuste tasumisele kuuluvate osamaksude arvutamise ja kogumise edasilükkamise kord;
- e) kord, mille kohaselt pärast algetapi lõppu korrigeeritakse oluliste üksuste tasuda tulevaid kriisilahendusnõukogu halduskulude osamaksusid, et võtta arvesse ajutise süsteemi raames eelmaksetena tasutud osamaksete ja lõpliku süsteemi alusel arvutatud osamaksude vahet.

Artikkel 2

Reguleerimisala ja eesmärk

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksuste suhtes.

Osamakseid, mida kriisilahendusnõukogu kogub käesoleva määruse kohaselt, kasutatakse ainult algetapi halduskulude katmiseks.

Kriisilahendusnõukogu täidab usaldusväärse finantsjuhtimise ja eelarvekontrolli nõudeid kõigis oma kuluvaldkondades.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 3 sätestatud mõisteid. Samuti kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „osamaksed” ja „osamaksude osamaksed” — osamaksed, mida kriisilahendusnõukogu kogub kooskõlas käesoleva määrusega tegevuse algetapi halduskulude katmiseks;
- b) „kriisilahendusnõukogu halduskulud” — kriisilahendusnõukogu eelarve I osa kulud tema tegevuse algetapil;
- c) „koguvamad” — olulise üksuse bilansi- või koondbilansi reaal „varad kokku” tuletatud ja vastavalt liidu õigusaktidele usaldatavusnõuete täitmise kontrollimise eesmärgil teatavaks tehtud varade koguväärtus 31. detsembril 2013. aasta seisuga või juhul, kui eelarveaasta lõpeb hiljem kui 31. detsembril, siis 2013. eelarveaasta aruandekuupäeva seisuga;
- d) „olulised üksused” — EKP veebisaidil 4. septembril 2014 avaldatud loetelusse kantud üksused, kellele EKP on osalevates liikmesriikides kõige kõrgemal konsolideerimise tasemel teatanud, et EKP otsusega ja kooskõlas Euroopa Keskpanga määruse (EL) nr 468/2014 artikli 147 lõikega 1 peetakse neid oluliseks määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 6 lõike 4 tähenduses, jättes välja need olulised üksused, kes on gruppide tütarettevõtjad ja keda on juba arvesse võetud, ning need mitteosalevates liikmesriikides asutatud krediidasutuste filiaalid, mis asuvad osalevates liikmesriikides;
- e) „osamakseteade” — kooskõlas käesoleva määrusega olulistele üksustele väljastatav teade eelnevalt maksmisele kuuluva osamakse summaga;
- f) „algetapp” — ajavahemik, mis algab 19. augustil 2014 ja lõpeb 31. detsembril 2015 või päeval, mil hakatakse kohaldama komisjonis vastavalt määruse (EL) nr 806/2014 artikli 65 lõike 5 punktile a vastu võetud halduskulude osamaksude lõplikku süsteemi, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- g) „pädev asutus” — Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010⁽¹⁾ artikli 4 lõike 2 alapunktis i määratud pädev asutus.

Artikkel 4

Ajutine osamaksude osamaksete süsteem

1. Kõik määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksused tasuvad osamaksusid, millest kaetakse kriisilahendusnõukogu halduskulud tema tegevuse algetapil.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Algetapil arvutab kriisilahendusnõukogu oma halduskulude katmiseks vajalike osamaksude osamaksed välja ja kogub need oluliste üksuste tasutavate eelmaksetena.

3. Osamaksud, mida määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksused, välja arvatud olulised üksused, maksavad kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapi halduskulude katmiseks, arvutatakse välja ja kogutakse pärast artikli 3 punktis f osutatud algetapi lõppu.

Artikkel 5

Osamaksete arvutamine

1. Oluliste üksuste poolt eelmaksetena tasutavate osamaksude osamaksete suuruse kindlaksmääramisel lähtutakse kriisilahendusnõukogu algetapi halduskulude suurusest.

2. Iga olulise üksuse osamaksete arvutamiseks korrutatakse kriisilahendusnõukogu 2014. ja 2015. aasta halduskulud, või juhul, kui algetapp kestab kauem kui 31. detsembrini 2015, asjaomase ajavahemiku halduskulud, kõnealuse olulise üksuse koguvarade osakaaluga kõigi oluliste üksuste koguvarades, nagu teatatud 31. detsembri 2013. aasta seisuga või juhul, kui eelarveaasta lõpeb hiljem kui 31. detsembril, siis 2013. eelarveaasta aruandekuupäeva seisuga.

Artikkel 6

Tasaarvestuse kord

1. Pärast seda, kui komisjon on vastu võtnud määruse (EL) nr 806/2014 artikli 65 lõike 5 punkti a kohase halduskulude osamaksude lõpliku süsteemi (edaspidi „lõplik süsteem“), arvutatakse uuesti nende määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 2 osutatud üksuste makstava osamaksu suurus, kes osalesid kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapil tema halduskulude katmises.

2. Kriisilahendusnõukogu algetapile järgneva aasta halduskulude katmiseks vajalike osamaksude suuruse arvutamisel võetakse arvesse ajutise süsteemi raames makstud osamaksete ja lõpliku süsteemi raames arvutatud, lõikes 1 osutatud osamaksete vahet. Korrigeerimine seisneb kriisilahendusnõukogu asjaomase aasta halduskulude katmiseks ettenähtud osamaksete vähendamises või suurendamises.

3. Kui lõikes 2 osutatud vahe on suurem kui asjaomasel aastal tasumisele kuuluvad osamaksud, jätkatakse korrigeerimist järgmisel aastal.

Artikkel 7

Teatamine ja maksmine

1. Kriisilahendusnõukogu väljastab osamakseteate, saates selle olulistele üksustele tähtitud kirjaga, millega kaasneb teade kirja kättesaamise kohta.

2. Osamakseteates määratakse kindlaks olulistelt üksustelt kriisilahendusnõukogu tegevuse algetapi halduskulude katmiseks eelmaksetena kogutavate osamaksete suurus.

3. Osamakseteates määratakse kindlaks osamaksete tasumise viis. Olulised üksused peavad makse tegema vastavalt osamakseteates märgitud maksetingimustele.

4. Oluline üksus tasub osamakseteatekohase summa ühe osamaksena 30 päeva jooksul pärast osamakseteate saamist.

5. Kui oluline üksus tasub osamaksete ainult osaliselt, jätab selle maksmata või eirab maksetingimusi, maksab ta tähtaegselt maksmata summalt igapäevast karistusmaksset, ilma et see piiraks mis tahes muude kriisilahendusnõukogu käsutuses olevate õiguskaitsevahendite kasutamist.

Igapäevase karistusmaks moodustab maksmata summalt igapäevaselt arvutatav intress vastavalt peamiste refinantseerimistehingute suhtes kohaldatavale ja *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatavale Euroopa Keskpanga intressimäärale, mis kehtib selle kuu esimesel kalendripäeval, kuhu jääb maksetähtpäev, ja mida alates osamakse tasumise tähtpäevast suurendatakse 8 protsendipunkti võrra.

6. Lõikes 5 osutatud karistusmaks pööratakse täitmisele. Selle täitmisel lähtutakse osalevas liikmesriigis kehtestatud korrast. Täitmiskorralduse ilma muude formaalsusteta peale otsuse autentsuse tõestamise lisab otsusele riigi ametiasutus, kelle iga osaleva liikmesriigi valitsus selleks otstarbeks määrab ning kellest teavitatakse kriisilahendusnõukogu ja Euroopa Kohut.

Artikkel 8

Aruandlus

Kümne päeva jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist esitavad asjaomased pädevad asutused nõukogule oluliste üksuste kontaktandmed ja teatavaks tehtud kogumarade väärtuse 31. detsembri 2013. aasta seisuga või juhul, kui eelarveaasta lõpeb hiljem kui 31. detsembril, siis 2013. eelarveaasta aruandekuupäeva seisuga.

Artikkel 9

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 8. oktoober 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 1311/2014,**10. detsember 2014,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 976/2009 seoses INSPIRE metaandmelemendi määratlusega**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiivi 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 7 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 976/2009 ⁽²⁾ on sätestatud kõikide võrguteenuste rakenduseeskirjad, välja arvatud need teenused, mis võimaldavad käivitada ruumiandmete teenuseid.
- (2) Ruumiandmete teenuste koostalitlusvõimet iseloomustab omavahelise sidepidamise võime, teenuse võime teist teenust käivitada ja teenuste võime omavahel andmeid vahetada. Ruumiandmete teenuste kasutuselevõtmise eeltingimuseks on juurdepääs asjakohasele teabele. Liikmesriigid teevad otsinguteenuste kaudu (mis on ette nähtud direktiiviga 2007/2/EÜ ja mille rakenduseeskirjad on sätestatud komisjoni määrusega (EÜ) nr 976/2009) kättesaadavaks komisjoni määrusega (EÜ) nr 1205/2008 ⁽³⁾ ette nähtud metaandmeelemendid. Komisjoni määrusega (EL) nr 1089/2010 ⁽⁴⁾ sätestatud ruumiandmete teenuste rakenduseeskirjadega kehtestatakse ruumiandmete teenuste uued metaandmeelemendid ja seega on määrusega (EÜ) nr 976/2009 kehtestatud metaandmeelemendi määratlust vaja ajakohastada, et võimaldada uute metaandmeelementide otsimist ja kättesaadavaks tegemist liikmesriikide otsinguteenuste abil.
- (3) Määrust (EÜ) nr 976/2009 tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (4) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2007/2/EÜ artikli 22 alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 976/2009 artikli 2 punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7) „INSPIRE metaandmeelement” — määruse (EÜ) nr 1205/2008 lisa B osas või komisjoni määruse (EL) nr 1089/2010 ^(*) V lisa B osas, VI lisa B osas või VII lisa B osas sätestatud metaandmeelement;

^(*) Komisjoni määrus (EL) nr 1089/2010, 23. november 2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses ruumiandmekogumite ja -teenuste ristikasutatavusega (ELT L 323, 8.12.2010, lk 11).”

⁽¹⁾ ELT L 108, 25.4.2007, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 976/2009, 19. oktoober 2009, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses võrguteenustega (ELT L 274, 20.10.2009, lk 9).

⁽³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1205/2008, 3. detsember 2008, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses metaandmetega (ELT L 326, 4.12.2008, lk 12).

⁽⁴⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 1089/2010, 23. november 2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses ruumiandmekogumite ja -teenuste ristikasutatavusega (ELT L 323, 8.12.2010, lk 11).

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. detsember 2014

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 1312/2014,**10. detsember 2014,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1089/2010, millega rakendatakse direktiivi 2007/2/EÜ seoses ruumiandmete teenuste ristikasutatavusega**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiivi 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 7 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrusega (EL) nr 1089/2010 ⁽²⁾ on sätestatud üksnes ruumiandmekogumite koostalitlusvõime tehniline kord.
- (2) Ruumiandmete teenuste koostalitlusvõimet iseloomustab omavahelise sidepidamise võime, teenuse võime teist teenust käivitada ja teenuste võime omavahel andmeid vahetada. Seepärast tuleb ruumiandmete teenuste dokumenteerimiseks kasutusele võtta täiendavaid metaandmeid. Ka käesolev määrus hõlmab teenuse sisu ühtlustamist, kuid vähemal määral kui ruumiandmekogumite rakenduseeskirjad.
- (3) Direktiivil 2007/2/EÜ põhineva rakenduseeskirjade arendamise puhul pandi komisjoni määrusega (EÜ) nr 976/2009 ⁽³⁾ esmajärjekorras rõhku põhiteenustele, st võrguteenustele, ning määrusega (EL) nr 1089/2010 ruumiandmekogumite koostalitlusvõimele. Määrust (EL) nr 1089/2010 tuleks seega nüüd muuta, et see hõlmaks ka ruumiandmete teenuste rakenduseeskirju.
- (4) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2007/2/EÜ artikli 22 alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 1089/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Reguleerimisese ja -ala

(1) Käesolevas määruses sätestatakse direktiivi 2007/2/EÜ I, II ja III lisas loetletud valdkondadele vastavate ruumiandmekogumite ja -teenuste koostalitlusvõime ning vajaduse korral ühtlustamise tehnilise korra suhtes kehtivad nõuded.

(2) Käesolevat määrust ei kohaldata nende võrguteenuste suhtes, mis kuuluvad komisjoni määruse (EÜ) nr 976/2009 ^(*) reguleerimisalasse.

^(*) Komisjoni määrus (EÜ) nr 976/2009, 19. oktoober 2009, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses võrguteenustega (ELT L 274, 20.10.2009, lk 9).”

⁽¹⁾ ELT L 108, 25.4.2007, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 1089/2010, 23. november 2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses ruumiandmekogumite ja -teenuste ristikasutatavusega (ELT L 323, 8.12.2010, lk 11).

⁽³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 976/2009, 19. oktoober 2009, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses võrguteenustega (ELT L 274, 20.10.2009, lk 9).

2) Artiklile 2 lisatakse punktid 31–38:

- „31. „lõpp-punkt (*end point*)” – internetiaadress, mida kasutatakse ruumiandmeteenuse kaudu sooritatava toimingu vahetuks käivitamiseks;
32. „juurdepääsupunkt (*access point*)” – internetiaadress, mis sisaldab ruumiandmeteenuse üksikasjalikku kirjeldust, sealhulgas selliste lõpp-punktide loetelu, mis võimaldavad selle rakendamist;
33. „täidetav ruumiandmeteenus (*invocable spatial data service*)” – kõik järgmised teenused:
- a) ruumiandmeteenus metaandmetega, mis vastavad komisjoni määrusega (EÜ) nr 1205/2008 (*) sätestatud nõuetele;
  - b) ruumiandmeteenus vähemalt ühe allika asukoha määrajaga, mis on juurdepääsupunkt;
  - c) ruumiandmeteenus, mis on kooskõlas dokumenteeritud ja üldsusele kättesaadava ning teenuse käivitamiseks vajalikku teavet sisaldava tehniliste kirjelduste kogumiga;
34. „koostalitlusvõimeline ruumiandmeteenus (*interoperable spatial data service*)” – täidetav ruumiandmeteenus, mis vastab VI lisa nõuetele;
35. „ühtlustatud ruumiandmeteenus (*harmonised spatial data service*)” – koostalitlusvõimeline ruumiandmeteenus, mis vastab VII lisa nõuetele;
36. „nõuetele vastav ruumiandmekogum (*conformant spatial data set*)” – ruumiandmekogum, mis vastab käesoleva määruse nõuetele;
37. „toiming (*operation*)” – meede, mida toetab ruumiandmeteenus;
38. „liides (*interface*)” – nimetatud toimingute kogum, mis iseloomustab standardis ISO 19119:2005 määratletud üksuse käitumist.

(*) Komisjoni määrus (EÜ) nr 1205/2008, 3. detsember 2008, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ seoses metaandmetega (ELT L 326, 4.12.2008, lk 12)."

3) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

- a) artikli pealkiri asendatakse järgmisega:

„Ruumiandmekogumite koodiloendid ja loendid”;

- b) lõike 1 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Koodiloenditüübid on järgmised, nagu on sätestatud I–IV lisas.”.

4) Artiklile 8 lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Ajakohastatud andmed tehakse kõigile seotud ruumiandmeteenustele kättesaadavaks lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul.”

5) Artikli 14 järele lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 14a

Nõuded täidetavate ruumiandmeteenuste kohta

Hiljemalt 10. detsembriks 2015 esitavad liikmesriigid täidetavate ruumiandmeteenuste metaandmed kooskõlas V lisa sätestatud nõuetega.

Artikkel 14b

Täidetavate ruumiandmeteenuste koostalitlusvõime kord ja ühtlustamisnõuded

Vähemalt ühes nõuetele vastavas ruumiandmekogumis sisalduvate andmetega seoses täidetavad ruumiandmeteenused peavad vastama V ja VI lisa sätestatud koostalitlusvõime nõuetele ning vajaduse korral VII lisa sätestatud ühtlustamisnõuetele.”

- 6) Lisatakse V lisa, mille tekst on sätestatud käesoleva määruse I lisas.
- 7) Lisatakse VI lisa, mille tekst on sätestatud käesoleva määruse II lisas.
- 8) Lisatakse VII lisa, mille tekst on sätestatud käesoleva määruse III lisas.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. detsember 2014

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

_____

I LISA

„V LISA

Täidetavate ruumiandmeteenuste rakenduseeskirjad

A OSA

Kokkuleppeline kirjutusviis

Sarnaselt määrusele (EÜ) nr 1205/2008, kasutatakse ruumiandmeteenuste metaandmete puhul järgmist kokkuleppelist kirjutusviisi.

Kui nii on kindlaks määratud metaandmeelementide kirjelduses, kasutatakse väärtuste domeeni asjaomastes tabelites esitatud mitmesusega. Konkreetse domeeni puhul on iga väärtus määratud järgmisega:

- numbriline identifikaator;
- inimloetav tekstiline nimi, mida saab tõlkida ühenduse eri keeltesse;
- masinloetav keeleliselt neutraalne nimi (sulgudes esitatud väärtus);
- valikuliselt kirjeldus või määratlus.

Tabelis esitatakse järgmine teave:

- esimene veerg sisaldab viidet lisa vastavale lõigule, kus on määratletud metaandmeelement või metaandmelementide rühm;
- teine veerg sisaldab metaandmelemendi või metaandmelementide rühma nime;
- kolmas veerg määrab kindlaks metaandmelemendi mitmesuse. Mitmesuse väljendamisel järgitakse UMLis (Unified Modelling Language) esitatud mitmesuse mõistet, milles:
  - N tähendab, et tulemite kogumis esineb asjaomane metaandmeelement ainult N korda;
  - 1..* tähendab, et tulemite kogumis esineb asjaomane element vähemalt üks kord;
  - 0..1 näitab, et metaandmelemendi esinemine tulemite kogumis sõltub tingimustest, kuid asjaomane element võib esineda ainult üks kord;
  - 0..* näitab, et metaandmelemendi esinemine tulemite kogumis sõltub tingimustest, kuid asjaomane element võib esineda üks kord või enam korda;
  - kui mitmesus on 0..1 või 0..*, määrab tingimus kindlaks, kas metaandmeelemendid on kohustuslikud.
- neljas veerg sisaldab tingimust juhul, kui elemendi mitmesust ei saa rakendada kõigi allikalike puhul. Muudel juhtudel on kõik elemendid kohustuslikud.

B OSA

Metaandmeelement „Kategooria”

1. Kategooria

Selle metaandmelemendiga viidatakse ruumiandmeteenuse olekule täidetavust silmas pidades.

Selle metaandmelemendi väärtuste domeen on järgmine:

1.1. Täidetav (*invocable*)

Ruumiandmeteenus on täidetav ruumiandmeteenus.

1.2. Ristkasutatav (*interoperable*)

Täidetav ruumiandmeteenus on koostalitlusvõimeline ruumiandmeteenus.

1.3. Ühtlustatud (*harmonised*)

Koostalitlusvõimeline ruumiandmeteenus on ühtlustatud ruumiandmeteenus.

C OSA

Juhendid metaandmeelementide mitmesuse ja tingimuste kohta

Uued ruumiandmeteenust kirjeldavad metaandmed koosnevad tabelis 1 loetletud metaandmeelementidest või metaandmeelementide rühmadest.

Need metaandmeelemendid või metaandmeelementide rühmad vastavad tabelis 1 esitatud eeldatavale mitmesusele ja seotud tingimustele.

Kui konkreetsele metaandmeelemendile ei esitata muid tingimusi, on see element kohustuslik.

Tabel 1

Täidetavate ruumiandmeteenuste metaandmed

Viide	Uued metaandmeelemendid	Mitmesus	Tingimus
1	Kategooria	0..1	täidetava ruumiandmeteenuse puhul kohustuslik

D OSA

Rakendatavad nõuded määruses (EL) nr 1205/2008 sätestatud metaandmete kohta

1. Allika asukoha määraja

Määruses (EÜ) nr 1205/2008 sätestatud metaandmeelement „Allika asukoha määraja” sisaldab ka kõiki ruumiandmeteenuse osutaja juurdepääsupunkte, mis peavad olema selgelt juurdepääsupunktidenähtistatud.

2. Spetsifikatsioon

Määruses (EÜ) nr 1205/2008 sätestatud metaandmeelement „Spetsifikatsioon” peab viitama ka tehnilistele kirjeldustele (näiteks, kuid mitte ainult INSPIRE tehnilisele juhenddokumendile) või sisaldama selliseid tehnilisi kirjeldusi, millele täidetav ruumiandmeteenus täielikult vastab ning mis hõlmavad kõik selle käivitamiseks vajalikud tehnilised elemendid (inim- ja vajaduse korral masinloetavad).”

II LISA

„VI LISA

TÄIDETAVATE RUUMIANDMETEENUSTE KOOSTALITLUSVÕIME RAKENDUSEESKIRJAD

A OSA

Rakendatavad nõuded määruses (EÜ) nr 1205/2008 sätestatud metaandmete kohta

1. Juurdepääsu ja kasutamise tingimused

Tehnilised piirangud, mida kohaldatakse ruumiandmeteenusele juurdepääsu ja selle kasutamise suhtes, dokumenteeritakse metaandmeelemendis „JUURDEPÄÄSU JA KASUTAMISE PIIRANG”, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1205/2008.

2. Vastutav osaline

Määruses (EÜ) nr 1205/2008 sätestatud vastutaval osalisel tuleb kirjeldada vähemalt haldajana tegutsevat vastutavat organisatsiooni kooskõlas määruses (EÜ) nr 1205/2008 sätestatud haldaja vastutava osalise ülesannetega.

B OSA

Metaandmeelemendid

3. Koordinaatide referentssüsteemide identifikaator

Vajaduse korral on see selliste koordinaatide referentssüsteemide loetelu, mida ruumiandmeteenus toetab.

Iga toetatud koordinaatide referentssüsteemi väljendamiseks kasutatakse identifikaatorit.

4. Teenuse kvaliteet

See on minimaalne teenuse kvaliteet, mille on hinnanguliselt kindlaks määranud ruumiandmeteenuse vastutav osaline ja mis peaks eeldatavasti kehtima teatava ajavahemiku jooksul.

4.1. Kriteeriumid

Need on kriteeriumid, millele mõõtmiste puhul osutatakse.

Selle metaandmeelemendi väärtuste domeen on järgmine:

4.1.1. Kättesaadavus (*availability*)

Kirjeldab aega, mille vältel teenus on kättesaadav.

4.1.2. Jõudlus (*performance*)

Kirjeldab seda, kui kiiresti ruumiandmeteenuse puhul nõudele vastatakse.

4.1.3. Läbilaskevõime (*capacity*)

Kirjeldab üheaegselt esitatud teenusenõuete maksimaalset töödeldavat arvu deklareeritud jõudluse puhul.

4.2. Mõõtmine

4.2.1. Kirjeldus

Kirjeldab iga kriteeriumi mõõtmisviisi.

Selle metaandmeelemendi väärtuste domeen on vabas vormis tekst.

4.2.2. Väärtus (*value*)

Kirjeldab iga kriteeriumi mõõteväärtust.

Selle metaandmelemendi väärtuste domeen on vabas vormis tekst.

4.2.3. Ühik (*unit*)

Kirjeldab iga kriteeriumi puhul kasutatavat mõõtühikut.

Selle metaandmelemendi väärtuste domeen on vabas vormis tekst.

C OSA

Juhendid metaandmelementide mitmesuse ja tingimuste kohta

Koostalitlusvõimelist ruumiandmeteenust kirjeldavad metaandmed koosnevad tabelis 1 loetletud metaandmelementidest või metaandmelementide rühmadest.

Need metaandmelemendid või metaandmelementide rühmad vastavad tabelis 1 esitatud eeldatavale mitmesusele ja seotud tingimustele.

Kui konkreetsele metaandmelemendile ei esitata muid tingimusi, on see element kohustuslik.

Tabel 1

Koostalitlusvõimeliste ruumiandmeteenuste metaandmed

Viide	Uued metaandmelemendid	Mitmesus	Tingimus
1	Koordinaatide referentsüsteemide identifikaator	1..*	Kohustuslik, kui see on asjakohane
2	Teenuse kvaliteet	3..**	

III LISA

„VII LISA

KOOSTALITLUSVÕIMELISTE RUUMIANDMETEENUSTE ÜHTLUSTAMISE RAKENDUSEESKIRJAD

A OSA

Näitajad

1. Teenuse kvaliteet

Ühtlustatud ruumiandmeteenus peab olema kättesaadav 98 % jooksul ajast.

2. Väljundi kodeerimine

Ühtlustatud ruumiandmeteenuse puhul, mille väljundiks on direktiivi 2007/2/EÜ reguleerimisalasse kuuluvad ruumiobjektid, tuleb need ruumiobjektid kodeerida vastavalt käesolevale määrusele.

B OSA

Metaandmeelemendid

3. Täitmise metaandmed

Täitmise metaandmeelemendi abil dokumenteeritakse ühtlustatud ruumiandmeteenuse liidesed ja loetletakse lõpp-punktid, mis muudavad võimalikuks masinatevahelise suhtluse.

C OSA

Juhendid metaandmeelementide mitmesuse ja tingimuste kohta

Ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmed koosnevad tabelis 1 loetletud metaandmeelemendist või metaandmeelementide rühmast.

See metaandmeelement või metaandmeelementide rühm vastab tabelis 1 esitatud eeldatavale mitmesusele ja seotud tingimustele.

Kui konkreetsele metaandmeelemendile ei esitata muid tingimusi, on see element kohustuslik.

Tabel 1

Ühtlustatud ruumiandmeteenuste metaandmed

Viide	Uued metaandmeelemendid	Mitmesus	Tingimus
1	Täitmise metaandmed	1..*	

D OSA

Toimingud

1. Toimingute loend

Ühtlustatud ruumiandmeteenus pakub tabelis 2 loetletud toimingut.

Tabel 2

Ühtlustatud ruumiandmeteenuste toimingud

Toiming	Ülesanne
„Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” (Get Harmonised Spatial Data Service Metadata)	Annab kogu vajaliku teabe teenuse kohta ning kirjeldab teenuse jõudlusega seotud omadusi.

2. Toiming „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid”

2.1. Nõue „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid”

2.1.1. Nõude „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” parameetrid

Nõude „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” parameeter näitab nõude „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” vastuse sisu loomulikku keelt.

2.2. Nõude „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” vastus

Nõude „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” vastus sisaldab järgmisi parameetreid:

- ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmed,
- toimingute metaandmed,
- keeled.

2.2.1. Ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmete parameetrid

Ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmete parameetrid sisaldavad vähemalt neid ühtlustatud ruumiandmeteenuse INSPIRE metaandmeelemente, mis on sätestatud käesolevas määruses ja määruses (EÜ) nr 1205/2008.

2.2.2. Toimingute metaandmete parameetrid

Parameeter „Toimingute metaandmed” näitab ühtlustatud ruumiandmeteenuse toimingute metaandmeid. See näitab vähemalt iga toimingu kirjeldust, sealhulgas vähemalt vahetatud andmete kirjeldust ja võrguaadressi.

2.2.3. Keelte parameeter

Antakse kaks keele parameetrit:

- parameeter „Vastuse keel”, mis näitab nõude „Küsi ühtlustatud ruumiandmeteenuse metaandmeid” vastuse parameetrites kasutatud loomulikku keelt;
- parameeter „Tugikeeled”, mis sisaldab nende loomulike keelte loetelu, mida ühtlustatud ruumiandmeteenus toetab.”

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1313/2014,**10. detsember 2014,****millega pärast nõukogu määruse (EÜ) nr 1225/2009 artikli 11 lõike 2 kohast aegumise läbivaatamist kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvabariigist pärit teatavate töödeldud ja konserveeritud tsitrusviljade (mandariinid jne) impordi suhtes**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1225/2009 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (edaspidi „algmäärus“), (¹) eriti selle artikli 11 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS**1.1. Kehtivad meetmed**

- (1) Nõukogu kehtestas määrusega (EÜ) nr 1355/2008 (²) lõpliku dumpinguvastase tollimaksu teatavate Hiina Rahvabariigist (edaspidi „Hiina“) pärit tsitrusviljadest valmistatud toodete ja konserveeritud impordi suhtes. Meetmed kehtestati koguselise tollimaksuna konkreetsetele äriühingutele ja maksumäär jäi vahemikku 361,4 kuni 531,2 eurot toote netokaalu tonni kohta.
- (2) Euroopa Kohtu 22. märtsi 2012. aasta otsusega (³) need meetmed tühistati, kuid nõukogu taaskehtestas need oma 18. veebruari 2013. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 158/2013 (⁴).

1.2. Taotlus aegumise läbivaatamise algatamiseks

- (3) Pärast teate avaldamist lõplike dumpinguvastaste meetmete eelseisva aegumise kohta (⁵) sai komisjon 12. augustil 2013 algmääruse artikli 11 lõike 2 kohase taotluse algatada meetmete aegumise läbivaatamine. Taotluse esitas Federación Nacional de Asociaciones de Transformados Vegetales y Alimentos Procesados („FENAVAL“) tootjate nimel, kelle toodang moodustab üle 75 % liidu teatavate töödeldud või konserveeritud tsitrusviljade kogutoodangust.
- (4) Esitatud taotlus põhines väitel, et lõplike dumpinguvastaste meetmete kehtivuse lõppemine tooks tõenäoliselt kaasa dumpingu jätkumise ja liidu tootmisharule tekitatava kahju kordumise.

1.3. Aegumise läbivaatamise algatamine

- (5) Olles pärast nõuandekomiteega konsulteerimist otsustanud, et aegumise läbivaatamise algatamiseks on piisavalt tõendeid, andis komisjon 25. oktoobril 2013 *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud teates (⁶) (edaspidi „algatamisteade“) teada, et algatatakse aegumise läbivaatamine vastavalt algmääruse artikli 11 lõikele 2.

1.4. Uurimine**1.4.1. Lävivaatamisega seotud uurimisperiod ja vaatlusalune period**

- (6) Dumpingu jätkumise uurimine hõlmas ajavahemikku 1. oktoobrist 2012 kuni 30. septembrini 2013 (edaspidi „läbivaatamisega seotud uurimisperiod“). Kahju kordumise tõenäosuse hindamise seisukohalt oluliste suundumuste uurimine hõlmas ajavahemikku 1. oktoobrist 2009 kuni läbivaatamisega seotud uurimisperiodi lõpuni (edaspidi „vaatlusalune period“).

(¹) ELT L 343, 22.12.2009, lk 51.

(²) Nõukogu määrus (EÜ) nr 1355/2008, 18. detsember 2008, millega kehtestatakse Hiina Rahvabariigist pärinevate teatavatest tsitrusviljadest (mandariinidest jne) valmistatud toodete ja konserveeritud impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse nende suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 350, 30.12.2008, lk 35).

(³) Euroopa Liidu Kohtu 22. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-338/10: Grünwald Logistik Service GmbH (GLS) vs Hauptzollamt Hamburg-Stadt.

(⁴) Nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 158/2013, 18. veebruar 2013, millega taaskehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks teatavate Hiina Rahvabariigist pärinevate tsitrusviljadest (mandariinidest jne) valmistatud toodete ja konserveeritud impordi suhtes (ELT L 49, 22.2.2013, lk 29).

(⁵) ELT C 94, 3.4.2013, lk 9.

(⁶) ELT C 310, 25.10.2013, lk 9.

1.4.2. *Uurimisega seotud isikud*

- (7) Komisjon andis aegumise läbivaatamise algatamisest ametlikult teada järgmistele isikutele: taotluse esitaja, liidu tootjad ja nende ühendused, teadaolevad Hiina ja võimalike võrdlusriikide tootjad, liidu sõltumatud importijad ja nende ühendused, liidu tootjate tarnijad ja nende ühendused, teadaolevalt asjaga seotud liidu tarbijate ühendus ja ekspordiriigi esindajad. Nendele isikutele anti võimalus teha oma seisukohad teatavaks kirjalikult ja taotleda ärakuulamist algatamisteates sätestatud tähtaja jooksul.
- (8) Võttes arvesse Hiina eksportivate tootjate ja liidu sõltumatute importijate ilmset suurt arvu, peeti asjakohaseks uurida, kas tuleks kasutada väljavõtetist uuringut kooskõlas algmääruse artikliga 17. Selleks et komisjon saaks otsustada, kas väljavõtteline uuring on vajalik, ning vajaduse korral moodustada valimi, paluti eespool osutatud isikutel endast 15 päeva jooksul pärast läbivaatamise algatamist teada anda ning esitada komisjonile algatamisteates nõutud teave.
- (9) Kuna nõutud teabe esitas vaid üks Hiina eksportivate tootjate grupp, siis ei peetud eksportivate tootjate valimi koostamist vajalikuks.
- (10) Tehti kindlaks 32 sõltumatut importijat, kellel paluti esitada väljavõttelise uuringu jaoks vajalik teave. Neist seitse andis endast teada ja esitas vajaliku teabe. Neist kolm valiti valimisse, kuid tähtjaks kinnitas ainult kaks oma soovi olla valimisse kaasatud.
- (11) Eespool toodu põhjal saatis komisjon küsimustikud huvitatud isikutele ja neile, kes olid endast algatamisteates sätestatud tähtaja jooksul teada andnud. Vastused küsimustikule saadi viielt liidu tootjalt, koostööd tegevalt Hiina eksportivalt tootjalt, kahelt sõltumatult importijalt, kaheksalt liidu tootjatele tarnijalt, ühelt liidu tootjatele tarnivate äriühingute ühenduselt ja ühelt võrdlusriigi tootjalt.
- (12) Kaks importijate ühendust andsid endast huvitatud isikutena teada. Lisaks esitasid oma märkused viis sõltumatut importijat.
- (13) Võrdlusriigi tootjate puhul määrati kindlaks neli äriühingut, kellel paluti esitada vajalik teave. Vaid üks neist äriühingutest esitas nõutud teabe ja nõustus kontrollkäiguga.
- (14) Komisjon kontrollis kõiki andmeid, mida ta pidas vajalikuks dumpingu jätkumise ja sellest tuleneva kahju kordumise tõenäosuse ja liidu huvide kindlakstegemiseks. Kontrollkäigud tehti järgmiste huvitatud isikute valdustesse:
- a) liidu tootjad
- Halcon Foods S.A.U., Murcia, Hispaania
  - Conservas y Frutas S.A., Murcia, Hispaania
  - Agricultura y Conservas S.A., Algemesí (Valencia), Hispaania
  - Industrias Videca S.A., Villanueva de Castellón (Valencia), Hispaania
- b) Hiina eksportiv tootja:
- Zhejiang Taizhou Yiguan Food Co., Ltd., Hiina ja sellega seotud äriühing Zhejiang Merry Life Food Co., Ltd.
- c) Liidus asuvad sõltumatud importijad:
- Wünsche Handelsgesellschaft International mbH & Co KG, Hamburg, Saksamaa
  - I. Schroeder KG (GmbH & Co), Hamburg, Saksamaa
- d) Võrdlusriigi tootja:
- Frigo-Pak Gıda Maddeleri Sanayi Ve Ticaret A.S., Türki

1.5. Oluliste faktide avalikustamine ja ärakuulamised

- (15) Komisjon tegi 13. oktoobril 2014 teatavaks olulised faktid ja kaalutlused, mille põhjal ta kavatses kehtestada dumpinguvastase tollimaksu (edaspidi „lõplik avalikustamine“). Pärast lõplikku avalikustamist esitas mitu huvitatud isikut kirjaliku esildise, sealhulgas oma seisukohad lõplike järelduste kohta. Isikutele, kes taotlesid ärakuulamist, anti selleks võimalus. Kolm importijat taotlesid ärakuulamist ja neile võimaldati ühine ärakuulamine kaubandusmenetlustes ärakuulamise eest vastutava ametniku juureolekul. Üks Euroopa kauplejate ühendus soovis ärakuulamist ning talle võimaldati ärakuulamine komisjoni talitustes.

2. VAATLUSALUNE TOODE JA SAMASUGUNE TOODE

2.1. Vaatlusalune toode

- (16) Käesoleva läbivaatamise vaatlusalune toode on sama, mis algses uurimises: Hiina Rahvavabariigist pärit töödeldud ja konserveeritud mandariinid (sealhulgas tangeriinid ja satsumad), klementiinid, vilkingid ja muud sellised hübriidtsitruselised, millele ei ole lisatud alkoholi ning on või ei ole lisatud suhkrut või muid magusaineid (edaspidi „vaatlusalune toode“), ning mis vastavad CN-koodi 2008 määratlusele ja kuuluvad praegu CN-koodide 2008 30 55, 2008 30 75 ja ex 2008 30 90 alla.
- (17) Vaatlusaluse toote saamiseks kooritakse ja tükeldatakse teatavad väikesed tsitrusviljad (peamiselt satsumad), mis seejärel konserveeritakse suhkrusiiropis, mahlas või vees mitmes suuruses pakendites vastavalt eri turgude nõudmistele.
- (18) Satsumad, klementiinid ja muud väikesed tsitrusviljad on harilikult tuntud ühise nimetuse all „mandariin“. Enamik nendest erinevatest puuviljasortidest sobib värskena kasutamiseks või töötlemiseks. Nad on sarnased ning neist valmistatud tooteid ja konserve käsitatakse seetõttu ühe tootena.

2.2. Samasugune toode

- (19) Liidu tootjad väitsid, et importtoode ja liidu toode on samasugused järgmistel põhjustel:
- neil on samad või väga sarnased füüsilised omadused, nagu maitse, kuju, suurus ja tekstuur;
  - neid müüakse samade või sarnaste kanalite kaudu ning nad konkureerivad põhiliselt hinna osas;
  - mõlemal on sama või sarnane kasutusotstarve;
  - need on omavahel kergesti asendatavad;
  - tariifide osas on need klassifitseeritud samade kombineeritud nomenklatuuri koodide alla.
- (20) Teatavad importijad väitsid seevastu, et importtoote kvaliteet on kõrgem, kuna see sisaldab vähem katkiseid puuviljatükke (maksimaalselt 5 %), samuti on selle maitse, välimus ja struktuur paremad kui liidu tootel. Samuti väideti, et importtoode erineb liidu tootest ka lõhna poolest.
- (21) Komisjon uuris neid väiteid ja jõudis kättesaadavate andmete põhjal järeldusele, et põhjenduses 19 osutatud liidu tootmisharu väited on õiged.
- (22) Importijate väited tuli tagasi lükata järgmistel põhjustel:
- a) teatavad kvaliteedierinevused (katkiste puuviljatükkide hulk, maitse, välimus, lõhn ja struktuur) ei mõjutanud toote põhiomadusi. Importtoode ja liidu toode on üksteisega asendatavad ja neil on sama või sarnane kasutusotstarve. Tegelikult müüsid liidu tootjad oma tooteid (sh neid, milles on palju katkiseid puuviljatükke) vaatlusalusel perioodil nii importijatele kui ka samadele kasutajate/tarbijate rühmadele (näiteks selvehallide ketid ja pagaritööstuse tarnijad), kellele tarnisid ka importijad. Peale selle kinnitas üks Euroopa Liidu selvehallide kett, et ta müüs Euroopa ja Hiina päritolu toodet sama tootemargi ja kaubamärgi all;
  - b) katkiste puuviljatükkide maksimaalne 5 % sisaldus ei ole üksnes importtootele iseloomulik joon. Uurimise käigus selgus, et liidu tootjad pakkusid eri kvaliteediga tooteid, mille katkiste puuviljatükkide sisaldus oli erinev, sealhulgas selliseid, mis sisaldasid maksimaalselt 5 % katkiseid puuviljatükke. Mõned importijad ostsid liidu tootjatelt tooteid, mis sisaldasid maksimaalselt 5 % katkiseid puuviljatükke.

- (23) Seepärast käsitatakse sarnaselt algele uurimisele importtoodet ja liidu tootmisharu toodetud toodet samasuguste toodetena algmääruse artikli 1 lõike 4 tähenduses.

3. DUMPINGU JÄTKUMISE TÕENÄOSUS

3.1. Sissejuhatavad märkused

- (24) Kooskõlas algmääruse artikli 11 lõikega 2 kontrolliti, kas kehtivate meetmete aegumine võiks tõenäoliselt põhjustada dumpingu jätkumist.
- (25) Nagu märgitud põhjenduses 9, ei olnud Hiina eksportivate tootjate valimi moodustamine vajalik, sest koostööd tegi vaid üks äriühingute grupp. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil moodustas selle äriühingute grupi toodang ligikaudu 12–20 % (vahemik on esitatud konfidentsiaalsuse tagamiseks) vaatlusaluse toote impordist Hiinast liitu.

3.2. Dumpinguhinnaga import läbivaatamisega seotud uurimisperioodil

3.2.1. Võrdlusriik

- (26) Vastavalt algmääruse artikli 2 lõike 7 punktile a tuli normaalväärtus kindlaks määrata sobivas kolmandas turumajanduslikus riigis (edaspidi „võrdlusriik”) kehtiva hinna või arvestusliku väärtuse alusel või hinna järgi, mis kehtib müügi puhul kolmandast riigist muudesse riikidesse, k.a liitu, või kui see ei ole võimalik, siis mis tahes muul põhjendatud alusel, sealhulgas samasuguse toote eest liidus tegelikult makstud või makstava hinna alusel, mida on vajaduse korral nõuetekohaselt kohandatud, et juurde arvestada põhjendatud kasumimarginaal.
- (27) Algamisteades viitas komisjon oma kavatsusele kasutada Hiina puhul normaalväärtuse määramiseks sobiva võrdlusriigina Türgit ning kutsus huvitatud isikuid üles selle kohta märkusi esitama.
- (28) Türgi kasutamise kohta võrdlusriigina ei esitatud ühtegi märkust. Ükski huvitatud isikutest ei soovitanud muid võrdlusriigis tegutsevaid samasuguse toote tootjaid.
- (29) Üks Türgi eksportiv tootja (Frigo-Pak), kellega ühendust võeti, esitas õigeaegselt vastused kogu küsimustikule ja nõustus kontrollkäiguga oma valdustesse.

3.2.2. Normaalväärtus

- (30) Algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti a kohaselt määrati normaalväärtus kindlaks Türgi tootjalt saadud kontrollitud teabe põhjal. Nimetatud äriühing ei müünud samasugust toodet omamaisel turul ja seetõttu arvutati normaalväärtus algmääruse artikli 2 lõike 3 kohaselt tootmiskulude alusel, lisades artikli 2 lõike 6 punkti b kohased põhjendatud müügi-, üld- ja halduskulud ning artikli 2 lõike 6 punkti c kohase põhjendatud kasumimarginaali. Müügi-, üld- ja halduskuludena kasutati kõnealuse tootja muude konservtoodete omamaise müügiga seotud müügi-, üld- ja halduskulusid, mis jäid vahemikku 10–20 % (vahemik on esitatud konfidentsiaalsuse tagamiseks). Kasumi määr oli sama, mis algses uurimises, st 6,8 %, mis vastab ELi tootmisharu kasumile enne Hiinast pärit dumpinguhinnaga impordi tekitatud kahju.

3.2.3. Ekspordihind

- (31) Koostööd teinud eksportiva tootja kogu ekspordimüük liitu toimus otse liidu sõltumatutele tarbijatele. Vastavalt algmääruse artikli 2 lõikele 8 võeti ekspordihinna määramisel aluseks Hiinast liitu ekspordiks müüdüd vaatlusaluse toote eest tegelikult makstud või makstav hind.

3.2.4. Võrdlus

- (32) Normaalväärtust ja ekspordihinda võrreldi tehases hankimise tasandil.
- (33) Selleks et tagada õiglane võrdlus normaalväärtuse ja eksportiva tootja ekspordihinna vahel, võeti vastavalt algmääruse artikli 2 lõikele 10 korrigeerimiste näol nõuetekohaselt arvesse transpordi, kindlustuse, vahendus- ja pangakulude erinevusi, mis mõjutasid hindu ja nende võrreldavust.

3.2.5. Dumpingumarginaal

- (34) Nagu on sätestatud algmääruse artikli 2 lõikes 11, määrati dumpingumarginaal kindlaks kaalutud keskmise normaalväärtuse ja kaalutud keskmise ekspordihinna võrdlemise teel.
- (35) Koostööd teinud eksportiva tootja puhul näitas võrdlus dumpingu olemasolu. Dumpingumarginaal oli suurem kui 60 %.
- (36) Kogu Hiina puhul näitas Hiina vaatlusaluse toote impordi kaalutud keskmise ekspordihinna (Eurostati andmed) ja võrdlusriigi puhul kindlaks määratud kaalutud keskmise normaalväärtuse (mida oli nõuetekohaselt korrigeeritud, et see kajastaks Hiina impordi tõenäolist tootevalikut, võttes arvesse koostööd tegeva eksportiva tootja ELis müüdüd tootevalikut võrreldavate tooteliikide puhul) võrdlus veelgi suuremat dumpingut.
- (37) Pärast lõplikku avalikustamist väitis üks Euroopa kauplejate ühendus, et erinevalt Hiina eksportivatest tootjatest ja Hispaania tootjatest ei olnud temal võimalik täpseid arvutusi (dumping ja kahju) kontrollida ning palus seetõttu komisjonil esitada dumpingu arvutamise üksikasjad. Kolm importijat teatasid ärakuulamise eest vastutava ametniku juures, et ka nemad oleksid eelistanud saada täpset teavet dumpingu arvutamise kohta.
- (38) Sellega seoses tuleb märkida, et komisjon tugines oma arvutustes ärisaladusi ja konfidentsiaalset teavet sisaldavatele andmetele. Koostööd tegev eksportiv tootja, kes need andmed esitas, on saanud nõuetekohase eridokumendi täpsete dumpingu ja kahju arvutustega ning ei ole esitanud märkusi ega taotlenud selgitusi. Komisjon ei saa seda teavet teistele huvitatud isikutele kättesaadavaks teha ilma konfidentsiaalsusnõudeid rikkumata. Komisjoni kasutatud meetodika (vt põhjendused 30–36) oli siiski kõigi huvitatud isikute jaoks avalik. Ärakuulamise eest vastutav ametnik andis kõnealusel ärakuulamisel importijatele teada, et kui neil on kahtlusi komisjoni arvutuste õigsuse suhtes, võivad nad temalt taotleda nende kontrollimist. Kolm importijat ei taotlenud siiski ärakuulamise eest vastutava ametniku sekkumist.
- (39) Euroopa kauplejate ühendus arvutas ise dumpingumarginaali, kasutades selleks Hiina keskmisi impordihindu ja Türgi keskmisi impordihindu käsitlevate Eurostati andmete võrdlust. Kauplejate ühenduse väitel näitab selline võrdlus madalamat dumpingumarginaali — ligikaudu 30 %. Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et aegumise läbivaatamise puhul ei ole dumpingu täpne tase nii oluline kui selle uurimise käigus, kus tollimaksu tase kindlaks määratakse. Teiseks, nagu on selgitatud põhjendustes 30–33, põhines komisjoni arvutus koostööd tegevalt Türgi tootjalt saadud tegelikel ja kontrollitud andmetel normaalväärtuse kohta ning võrdlus Hiina ekspordihindadega tehti üksikasjalikul tasemel. Seepärast peetakse andmeid, millele komisjon oma arvutuses tugines, palju usaldusväärsemaks ja täpsemaks kui hinnangut, mille ühendus oma avalikustamisele järgnevatel märkustes esitas.
- (40) Kolm importijat väitsid ärakuulamise eest vastutava ametniku juures, et dumpingut ei esinenud. Nad põhjendasid väidet asjaoluga, et komisjon leidis, et koostööd tegeva Hiina eksportiva tootja keskmised müügihinnad oluliste kolmandate riikide turul olid madalamad kui tema keskmised müügihinnad liidu turul. See väide tuli tagasi lükata, sest dumping tähendab müüki konkreetsel turul normaalhinnast madalama hinnaga, mitte müüki kolmandate riikide turu hinnast madalama hinnaga.

3.3. Impordi areng meetmete kehtetuks tunnistamise korral

3.3.1. Sissejuhatav märkus

- (41) Lähtudes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil tuvastatud dumpingu olemasolust, uuriti dumpingu jätkumise tõenäosust juhul, kui meetmed tunnistatakse kehtetuks, ning analüüsiti järgmisi elemente: tootmisvõimsus ja vaba tootmisvõimsus Hiinas; Hiinast pärit dumpinguhinnaga impordi maht ja hinnad; liidu turu ligitõmbavus Hiina impordi jaoks.
- (42) Suure osa läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul meetmed ELis ei kehtinud, kuna need olid tühistatud (vt põhjendus 2). Selle ajavahemiku jooksul, mil meetmeid ei kohaldatud, oli impordi maht suurim aastatel 2011–2012 ning seejärel ülejäänud läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul see vähenes. Tegelikult osutab see pigem varude soetamisele kui tegeliku tarbimise suurenemisele või vähenemisele ning on seotud suuremahulise Hiina impordiga märtsist juulini 2012, kui meetmed ei kehtinud.

3.3.2. Hiina tootjate tootmisvõimsus, omamaine tarbimine ja ekspordivõime

- (43) Mis puudutab Hiina tootmisvõimsust ja vaba tootmisvõimsust, siis komisjon ei saanud teavet üheltki Hiina tootjalt ega muult huvitatud isikult. Vastavalt algmääruse artiklile 18 tegi komisjon oma järeldused kättesaadavate faktide põhjal.
- (44) Läbivaatamistaotlusele lisatud ja üldsusele kättesaadava USA põllumajandusministeeriumi välisteenistuse (FSA/USDA) aruande ⁽⁷⁾ kohaselt suurenes töötlemiseks (konserveeritud mandariinide tootmiseks) ettenähtud värs-kete mandariinide hulk Hiinas 2009.–2010. aasta ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodi vahel 27 % (vastavalt 520 000 ja 660 000 tonni). Konserveeritud mandariinide tootmine järgis Hiinas sama suundumust. Aruande kohaselt suurenes Hiina konserveeritud mandariinide tootmine 347 000 tonnilt 2009.–2010. aastal 440 000 tonnini läbivaatamisega seotud uurimisperioodil. Aruandes esitatud hinnangu kohaselt oli konserveeritud mandariinide omamaine tarbimine Hiinas aastatel 2013–2014 ligikaudu 100 000–150 000 tonni. Kuna ka teine üldsusele kättesaadav allikas hindas omamaiseks tarbimiseks 50 000–100 000 tonni, ⁽⁸⁾ on mõistlik pidada omamaise tarbimise määraks 100 000 tonni. Eelöeldu põhjal oli Hiinast pärit konserveeritud mandariinide võimalik ekspordimaht läbivaatamisega seotud uurimisperioodil hinnanguliselt ligikaudu 340 000 tonni.
- (45) Muude kättesaadavate allikate hinnang Hiinast pärit konserveeritud mandariinide võimaliku ekspordimahu kohta aastatel 2009–2014 on pisut erinev ⁽⁹⁾. Hoolimata nendest erinevustest näitavad kõik allikad, et Hiinast pärit konserveeritud mandariinide võimalik ekspordimaht oli ajavahemikul 2009–2013 vähemalt 300 000 tonni hooaja kohta. Ükski allikas ei väida, et Hiina konserveeritud mandariinide võimalik ekspordimaht võiks tulevikus oluliselt väheneda.

3.3.3. Liidu turu atraktiivsus

- (46) Isegi kui Hiina import oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 19 253 tonni, näitavad algse uurimise impordiandmed ajavahemiku 2002–2007 kohta, et Hiina tootjad võivad hooaja jooksul liidu turule saata rohkem kui 60 000 tonni; seda kinnitavad ka Eurostati impordiandmed hooaja 2011/2012 kohta. Peale selle näitab impordi kõrge tase hooajal 2011/2012, kui enamuse aja jooksul meetmeid ei kohaldatud (nimelt alates 22. märtsist 2012), et liidu turg on Hiina tootjate jaoks hindade osas huvipakkuv ning et liidu turule jõuaks märkimisväärtes kogustes dumpinguhinnaga Hiina importi, kui kehtivad dumpinguvastased meetmed kehtetuks tunnistatakse.
- (47) Asjaolu, et Hiina eksportis aastatel 2002–2007 (kui dumpinguvastaseid meetmeid ei kohaldatud) liitu keskmiselt oluliselt rohkem konserveeritud mandariine hooaja kohta (+ 36 %) kui ajavahemikul 2009–2013 (kui meetmed kehtisid, välja arvatud ajavahemikul 22. märtsist 2012 kuni 23. veebruarini 2013), kuigi Hiina kättesaadavad globaalsed ekspordimahud olid esimesel perioodil väiksemad kui teisel, kinnitab veelgi tõenäosust, et meetmete kehtetuks tunnistamise korral suurendavad Hiina tootjad oma liitu suunatud ekspordimahtu algse uurimise aegse tasemeni.

3.3.4. Kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi hinnad

- (48) Kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi osas näitas uurimine, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oli koostööd tegeva äriühingu ekspordi keskmine müügihind mitmel olulisel turul (nt Jaapan, Malaisia, Filipiinid, Tai) madalam kui liitu suunatud müügi puhul. Seega võib eeldada, et meetmete puudumise korral suunaks koostööd tegev ekspordiv tootja vähemalt osa sellest ekspordist liitu.
- (49) Hiina ekspordistatistika töödeldud ja/või konserveeritud tsitrusviljade (õhukindlas pakendis) kohta osutab samuti võimalusele, et Hiina eksport suunatakse ümber liitu. Kõnealuse statistika kohaselt müüdi läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ligikaudu 20 000 tonni vaatlusalust toodet ekspordisihkohtadesse, kus keskmised hinnad olid madalamad kui ELis, kuigi nendel turgudel ei kohaldatud Hiina impordi suhtes mingeid dumpinguvastaseid tollimakse. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oleks nimetatud kogus võrduanud liidu tootmisharu omamaise müügiga ja moodustanud 71 % liidu tootmisharu kogutoodangust. Seega võib Euroopa konserveeritud

⁽⁷⁾ United States Department of Agriculture Foreign Agricultural Service Citrus: World Markets and Trade, jaanuar 2013. Kättesaadav aadressil: <http://usda.mannlib.cornell.edu/usda/fas/citruswm//2010s/2013/citruswm-01-24-2013.pdf>

⁽⁸⁾ „Will plastic cups boost Chinese mandarin consumption”, Foodnews, 26. juuli 2013. <https://www.agra-net.net/agra/foodnews/canned/canned-fruit/mandarins/will-plastic-cups-boost-chinese-mandarin-consumption-1.htm>

⁽⁹⁾ Sama. FSA/USDA Gain Reports on citrus for 2008–2013 (kättesaadav aadressil: <http://gain.fas.usda.gov/Pages/Default.aspx>); China customs statistics database provided by Goodwill China Business Information Limited.

mandariinide turu praeguse suuruse (ELi kogutarbimine: 44 523 tonni) ja Hiina ekspordistatistika põhjal järeldada, et Hiina praegune liitu suunatud ekspordimaht ja potentsiaalne maht, mille ümbersuunamine liitu oleks majanduslikult mõttekas, kataksid peaaegu täielikult liidu nõudluse konserveeritud mandariinide järele.

3.3.5. Järeldus dumpingu jätkumise tõenäosuse kohta

- (50) Uurimine on kinnitanud, et Hiina import sisenes läbivaatamisega seotud uurimisperioodil liidu turule endiselt dumpinguhinnaga. Võttes arvesse jätkuvat dumpinguhinnaga müüki, liidu turu olulisust ja selle atraktiivsust Hiina eksportijate jaoks minevikus, vaba tootmisvõimsust Hiinas, mis ületab liidu kogutarbimist, ning Hiina tootjate valmisolekut ja võimet suurendada stiimuli tekkimisel kiiresti liitu suunatud eksporti, tehakse järeldus, et meetmete kõrvaldamise korral dumping tõenäoliselt jätkub.

4. KAHJU

4.1. Üldised märkused

- (51) Mandariinisaak koristatakse sügisel ja talvel, saagikoristus- ja töötlemisperiood algab oktoobri alguses ning lõpeb umbes järgmise aasta jaanuari lõpus (teatavate sortide puhul veebruaris või märtsis). Enamik ostu- (näiteks sõltumatute importijatega) ja müügilepinguid sõlmitakse iga hooaja esimestel kuudel. Konserveeritud mandariinide tootmises on tavaks kasutada võrdlusperioodina hooaega (ajavahemik 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 30. septembrini). Komisjon võttis selle tava oma analüüsi aluseks, nii nagu algses uurimiseski.

4.2. Liidu toodang ja liidu tootmisharu

- (52) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil tootsid liidus samasugust toodet viis liidu tootjat. Samasuguse toote kogutoodang liidus läbivaatamisega seotud uurimisperioodil määrati kindlaks nelja üksiktootja poolt küsimustikule antud vastuste põhjal, mida ka kohapealse kontrolli käigus kontrolliti. Ühe ülejäänud tootja puhul, kes ei teinud piisavalt koostööd ja kelle valdustesse ei tehtud kontrollkäiku, määrati toodang kindlaks selle tootja esitatud küsimustiku vastuste põhjal, mida võrreldi kaebuses esitatud andmetega. Selle alusel hinnati ELi kogutoodangu mahuks läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ligikaudu 28 500 tonni.
- (53) Seepärast käsitatakse eespool osutatud liidu tootjaid, kelle toodang moodustab liidu kogutoodangu, liidu tootmisharuna algmääruse artikli 4 lõike 1 ja artikli 5 lõike 4 tähenduses.

4.3. Nähtav tarbimine liidu turul

- (54) Liidu tarbimise kindlaksmääramisel võeti aluseks Eurostati impordiantmed TARICi (ühenduse integreeritud tariifistik) tasemel, mis seetõttu vastavad täpselt vaatlusaluse toote määratlusele, ning liidu tootmisharu müügi maht.
- (55) Tuleks märkida, et kuigi analüüs põhineb hooajal ja mitte kalendriaastal, ei pruugi osutatud meetodika kajastada tarbimist tööstusliku kasutaja/tarbija tasandil. Võttes arvesse peamise tooraine (värskete puuviljade) hooajalisust, on nii sektori importijatel kui ka liidu tootjatel tavaks soetada värsket puuvilja konserveerimise ajal varusid ning müüa töödeldud tooteid turustajatele või tööstuslikele kasutajatele kogu aasta jooksul. Varude ladustamine võib seega mõnikord tarbimist mõjutada.
- (56) ELi tarbimise areng vaatlusalusel perioodil:

Tabel 1

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Liidu tarbimine (tonni)	66 487	72 618	90 207	44 523
Indeks (2009/2010 = 100)	100	109	136	67

- (57) Vaatlusalusel perioodil oli liidu tsitrusviljade tarbimine keskmiselt veidi alla 70 000 tonni. Import saavutas hari-punkti hooajal 2011/2012 ning vähenes seejärel läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul. Selline areng osutab tegelikult pigem varude soetamisele kui tegeliku tarbimise suurenemisele/vähendamisele ning on seotud suuremahulise Hiina impordiga märtsist juulini 2012, kui meetmed ajutiselt ei kehtinud (vt põhjendus 2). Hooaja 2011/2012 tippmahu järel import läbivaatamisega seotud uurimisperioodil vähenes ning vähenes ka liidu tarbimine.
- (58) Mõned importijad väitsid, et nemad varude ladustamisega ei tegele. Nad väitsid ka, et alates 6. oktoobrist 2011, kui kohtujurist esitas oma arvamuse kohtuasjas C-338/10, olid nad veendunud, et Euroopa Kohus tühistab meetmed. Seetõttu lükkasid nad vaatlusaluse toote tollivormistuse kuni Euroopa Kohtu lõpliku otsuse vastuvõtmise-
seni edasi.
- (59) Sellega seoses tuleb märkida, et ladustamist võib määratleda kui varude kogumist ja hoidmist. Komisjoni käsu-
tuses olevad andmed näitavad, et alates meetmete tühistamisest 22. märtsil 2012 kuni juulini 2012 imporditi
vaatlusalust toodet eriti suures mahus: keskmiselt ligikaudu 9 000 tonni kuus. Seejärel kuni läbivaatamisega
seotud uurimisperioodi lõpuni vähenes import keskmiselt ligikaudu 1 650 tonnini kuus, mis oli ligikaudu
2 000 tonni kuus vähem võrreldes impordi keskmise tasemega meetmete tühistamisele eelnenud ajal. Komisjon
jõudis järeldusele, et sellise märkimisväärse igakuise impordimahu saavutamiseks suhteliselt lühikese aja jooksul
pidid importijad olema vaatlusalust toodet suurtes kogustes varunud. Seda tõsiasja kinnitasid ka mõned impor-
tijad, kes tunnistasid, et nad viivitasid tollivormistusega, kui olid veendunud, et dumpinguvastased meetmed tühis-
tatakse. Seetõttu tuli väide, et importijad ladustamisega ei tegele, tagasi lükata.

4.4. Hiina import liitu

- (60) Võttes arvesse seda, et uurimises tegi koostööd ainult üks Hiina eksportijate grupp, kes esindas ligikaudu
12–20 % Hiina koguimpordist läbivaatamisega seotud uurimisperioodil (vahemik on esitatud konfidentsiaalsuse
tagamiseks), jõuti järeldusele, et Eurostati andmed (vajaduse korral TARICi (ühenduse integreeritud tariifistik)
koodide tasandil) on täpsem ja parim teabeallikas impordimahtude ja -hindade kohta. Sellest hoolimata vaadati
läbi ka Hiina koostööd teinud eksportija hinnad.

4.4.1. Maht ja turuosa

- (61) Hiinast pärit impordi mahu ja turuosa areng vaatlusalusel perioodil:

Tabel 2

Import Hiinast	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Impordimaht (tonnides)	47 235	41 915	59 613	19 294
Indeks (2009/2010 = 100)	100	89	126	41
Turuosa	71 %	57,7 %	66,1 %	43,3 %

- (62) Pärast dumpinguvastaste meetmete kehtestamist 2008. aastal Hiina import üldiselt vähenes. Tuletatakse meelde, et
algse uurimisperioodil (2006/2007) oli import 56 108 tonni.

- (63) Nagu eespool selgitatud, jõudis import haripunkti siiski hooajal 2011/2012. Impordi ülisuure mahu põhjuseks oli kahtlemata dumpinguvastaste meetmete tühistamine 2012. aasta märtsis. Tõepoolest, kui jälgida Hiina impordi igakuist arengut Eurostati andmete põhjal, siis kui üldiselt kõikus Hiina import kuus 2 000 ja 6 000 tonni vahel, siis ajavahemikus märtsist juulini 2012 jõudis see vahemikku 6 000 ja 12 000 tonni kuus (keskmiselt peaaegu 9 000 tonni kuus). Sellega seoses tuleb märkida, et meetmed tühistati märtsis 2012 ja taaskestestati veebruaris 2013, kuid registreerimine võeti kasutusele alates 29. juunist 2012 ⁽¹⁰⁾ ning sellel oli impordile pidurdav mõju.
- (64) Sarnaselt impordimahule vähenes vaatlusalusel perioodil ka Hiina impordi turuosa (71 %-lt 43 %-le). Isegi kui võtta arvesse Hiina impordi ebatavalist taset 2011/2012. aasta hooajal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, vähenes turuosa umbes 70 %-lt 2009/2010 hooajal kuni keskmiselt 55 %-ni järgmistel aastatel.

4.4.2. Hinnad ja hindade allalöömine

Tabel 3

Import Hiinast	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Keskmine impordihind (eurot/tonn)	677	744	1 068	925
Indeks (2009/2010 = 100)	100	110	158	137

- (65) Nagu eespool esitatud tabelist näha, kasvasid Hiina impordihinnad vaatlusalusel perioodil 37 % võrra. Tuleb siiski märkida, et hinnad tõusid märkimisväärselt kuni hooajani 2011/2012 ja langesid seejärel läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul.
- (66) Kuna ainsa koostööd tegeva eksportiva tootja impordi maht esindas üksnes ligikaudu 12–20 % Hiina koguimportidist läbivaatamisega seotud uurimisperioodil (vahemik on esitatud konfidentsiaalsuse tagamiseks), uuriti impordistatistika põhjal hinna allalöömist ka kogu Hiinast pärit impordi puhul.
- (67) Selleks võrreldi koostööd tegevate liidu tootjate kaalutud keskmisi müügihindu sõltumatutele klientidele liidu turul Eurostati andmetega vastavate Hiina impordi kaalutud keskmiste CIF-hindade (kulud, kindlustus ja vedu) kohta. CIF-hindasid (kulud, kindlustus ja vedu) kohandati nii, et need kataksid kõik tollivormistusega seotud kulud, nt tollimaksud ja impordijärgsed kulud.
- (68) Sel alusel tehtud võrdlus näitas, et läbivaatamisega seotud uurimisperioodil lõi vaatlusaluse toote import liidu tootmisharu hinnad alla 4,8 % võrra, kui võtta arvutustes arvesse kehtivate dumpinguvastaste tollimaksude mõju. Kui võtta arvesse impordihindu ilma dumpinguvastase tollimaksuta, on hindade allalöömise marginaal aga 28 %.
- (69) Arvestades Hiina koostööd tegeva eksportija esitatud impordihindu, mida on nõuetekohaselt korrigeeritud, oleks hindade allalöömise marginaal läbivaatamisega seotud uurimisperioodil 14 %, kui võtta arvesse kehtivaid dumpinguvastasteid tollimaksu. Kui jätta dumpinguvastaste tollimaksude mõju arvesse võtmata, oli hindade allalöömise marginaal 20 %. Tuleks märkida, et põhiosa kõnealusest ekspordist läbivaatamisega seotud uurimisperioodil leidis aset olukorras, kus meetmed olid tühistatud.

4.5. Import liitu muudest kolmandatest riikidest

- (70) Vaatlusalusel perioodil ei olnud muudest kolmandatest riikidest pärit impordi turuosa kunagi suurem kui 11,2 %. Enamik sellest impordist (vaatlusalusel perioodil vähemalt 89 %) oli pärit Türgist.

⁽¹⁰⁾ ELTL 169, 29.6.2012, lk 50.

Tabel 4

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Muudest kolmandatest riikidest pärit impordi maht (tonnides)	4 033	8 078	10 090	4 717
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	200	250	117
Turuosa	6,1 %	11,1 %	11,2 %	10,6 %

4.6. Liidu tootmisharu majanduslik olukord

- (71) Vastavalt algmääruse artikli 3 lõikele 5 hõlmas dumpinguhinnaga impordiga liidu tootmisharule kaasnevate mõjude uuring kõikide liidu tootmisharu seisundit mõjutavate majandustegurite ja -näitajate hindamist vaatlusalusel perioodil.
- (72) Kuigi kõik viis liidu tootjat esitasid küsimustikule vastused, leiti, et ühe tootja vastust ei olnud võimalik täielikult kasutada, sest selle kontrollimiseks ei korraldatud kontrollkäiku. Analüüs põhines seega järgmisel meetodikal.
- (73) Makromajanduslikke näitajaid (toodang, tootmisvõimsus, tootmisvõimsuse rakendamine, müügiimaht, turuosa, tööhõive, tootlikkus, kasv, dumpingumarginaalide suurusjärk ning varasema dumpingu mõjust taastumine) hinnati kogu liidu tootmisharu tasandil. Hinnang põhines nelja täielikult koostööd tegeva liidu tootja esitatud tabel. Tootja puhul, kelle küsimustiku vastust kohapeal ei kontrollitud, anti hinnang selle tootja esitatud andmete põhjal, mida võrreldi võimalikult suurel määral kaebuses esitatud andmete ja tema auditeeritud raamatupidamisaruannetega.
- (74) Mikroökonomiliste näitajate (varud, müügihinnad, kasumlikkus, rahavoog, investeeringud, investeeringutasuvus, kapitali kaasamise võime, töötasud) analüüs viidi läbi täielikult koostööd teinud liidu tootjate tasandil. Hindamisel tugineti nende esitatud teabele, mida kohapealse kontrollkäigu ajal nõuetekohaselt kontrolliti.

4.6.1. Makromajanduslikud näitajad

4.6.1.1. Toodang, tootmisvõimsus ja tootmisvõimsuse rakendamine

Tabel 5

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Tootmine (tonnides)	11 815	33 318	29 672	28 763
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	282	251	243
Tootmisvõimsus (tonnides)	77 380	77 380	77 380	77 380
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	100	100	100
Tootmisvõimsuse rakendamine	15 %	43 %	38 %	37 %

- (75) Tootmine suurenes vaatlusalusel perioodil märkimisväärselt — 12 000 tonnilt ligikaudu 29 000 tonnini läbivaatamisega seotud uurimisperiood jooksul. 2009/2010 hooajal oli tootmine vähenenud, kuna liidu tootmisharu mõjutas endiselt Hiinast pärit konserveeritud mandariinide dumpinguhinnaga import eelneval hooajal, samuti asjaolu, et tootmisharul oli säilinud varusid eelmisest hooajast, kui dumpinguvastased meetmed ei kehtinud. Tootmine suurenes hooajal 2010/2011, kui uut Hiina importi pidurdasid kehtivad dumpinguvastased meetmed.

- (76) Kuna liidu tootmisvõimsus vaatlusalusel perioodil ei muutunud, suurenes vastavalt tootmisvõimsuse rakendamine. See jäi siiski süstemaatiliselt alla 50 %.
- (77) Üks Euroopa kauplejate ühendus väitis, et üks liidu tootja lõpetas alates 2012/2013 hooajast tootmise ning et see ja veel kaks tootjat on raskes finantsolukorras. Seetõttu väidetakse, et tootmise ja tootmisvõimsuse ning tootmisvõimsuse rakendamise näitajaid on kunstlikult suurendatud.
- (78) Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et uurimise käigus kogutud teave näitas, et kõik liidu tootjad, kes moodustavad liidu tootmisharu, jätkasid tootmist kõigil hooaegadel vaatlusaluse perioodi jooksul. Seepärast tuleb tagasi lükata esimene väide, mille kohaselt üks tootja lõpetas tootmise läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.
- (79) Mis puudutab liidu tootjate väidetavat rasket rahalist olukorda, siis ühe liidu tootja suhtes algatati vaatlusalusel perioodil töepoolset maksejõuetusmenetlus. Uurimise käigus selgus siiski, et kõnealuse tootja tootmiskaht suurenes vaatlusalusel perioodil märkimisväärselt, samas kui tootmisvõimsus jäi muutumatuks. Seepärast järeldati, et maksejõuetusmenetlus ei mõjutanud negatiivselt selle tootja toodangut. Maksejõuetusmenetlus algatati ka kahe teise liidu tootja suhtes, kuid alles pärast vaatlusaluse perioodi lõppu. See kinnitab õigupoolest järeldust (vt põhjendused 96–98), et kahju tegelikult jätkus ja et liidu tootmisharu oli ikka veel ebakindlas finantsolukorras.

4.6.1.2. Müügiimaht ja turuosa liidus

Tabel 6

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Müügiimaht (tonnides)	15 219	22 625	20 504	20 512
Indeks (2009/2010 = 100)	100	149	135	135
Turuosa (% liidu tarbimisest)	22,9 %	31,2 %	22,7 %	46,1 %

- (80) Liidu tootmisharu müük sõltumatutele klientidele liidu turul suurenes vaatlusalusel perioodil 35 % võrra.
- (81) Liidu tootmisharu turuosa järgis vaatlusalusel perioodil samuti kasvutrendi. Isegi kui võtta arvesse varude ladustamise mõju liidu tarbimisele 2011/2012 hooajal ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, suurenes turuosa ligikaudu 23 %-lt perioodi alguses keskmiselt 35 %-le kahel viimasel vaatlusalusel aastal.

4.6.1.3. Tööhõive ja tootlikkus

Tabel 7

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiood
Tööhõive	350	481	484	428
Indeks (2009/2010 = 100)	100	137	138	122

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Tootlikkus (tonnides töötaja kohta)	34	69	61	67
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	205	182	199

- (82) Nii tööhõive kui ka tootlikkus paranesid vaatlusalusel perioodil, kajastades üldist tootmise ja müügi mahu suurenemist. Tootlikkuse kasv hooajal 2010/2011 oli seotud suurema tootmismahuga, mis tulenes asjaolust, et dumpinguvastased meetmed hakkasid sel perioodil täielikult kehtima.
- (83) Eespool esitatud tööhõivenäitajad kajastavad täistööajale taandatud töötajate arvu ning ei näita seega hooajaliste töökohtade koguarvu. Selleks et saada paremat ülevaadet tegelike töökohtade arvust, tuleb märkida, et läbivaatamisega seotud uurimisperiodil täistööajale taandatud töötajate arv vastab ligikaudu 2 400 hooajalisele töökohale.

4.6.1.4. Kasv

- (84) Liidu tootmisharu suutis liidu turu kasvust kasu saada kuni 2011. aastani. Niipea kui Hiina suhtes kehtivad meetmed tühistati (vt põhjendus 2) ja Hiina import liidu turu üle ujutas, kaotas liidu tootmisharu märkimisväärse osa oma turuosast. Pärast seda, kui tollimaksud uuesti kehtestati, suutis liidu tootmisharu kaotatud turuosa tagasi võita, kuid selle hinnaks oli halvenenud finantsolukord.

4.6.1.5. Dumpingu suurusjärk ja senisest dumpingust toibumine

- (85) Läbivaatamisega seotud uurimisperiodil jätkus dumping märkimisväärsel tasemel, nagu on selgitatud punktis 3.2.5 (vt põhjendused 34–35).
- (86) Tegelik dumpingumarginaali suuruse mõju liidu tootmisharule ei saa pidada tühiseks, arvestades Hiinast pärit dumpinguhinnaga impordi mahtu. Tuleb märkida, et liidu tootmisharu ei ole varasemast dumpingust ikka veel täielikult taastunud, seda eelkõige tootmisvõimsuse rakendamise ja kasumlikkuse osas (võrreldes algse uurimisega).

4.6.2. Mikromajanduslikud näitajad

4.6.2.1. Varud

Tabel 8

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Varud (tonnides)	2 020	2 942	7 257	9 729
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	146	359	482

- (87) Liidu tootjad suurendasid oma varusid märkimisväärselt kahel viimasel hooajal. See osutab sellele, et vaatlusalusel perioodil kasvas tootmine rohkem kui müük.

4.6.2.2. Müügihinnad liidus

Tabel 9

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Ühiku keskmine müügihind (eurot/tonn)	1 260	1 322	1 577	1 397
Indeks (2009/2010 = 100)	100	105	125	111

- (88) Läbivaatamisperioodi jooksul suutis liidu tootmisharu suurendada oma müügihinda ELis 11 % võrra. Suuremine oli eriti märgatav kuni hooajani 2011/2012, kuid seejärel hinnad langesid läbivaatamisega seotud uurimisperioodi jooksul. See oli tingitud suuremahulisest Hiina impordist ajavahemikul märtsist juulini 2012, kui meetmed ei kehtinud, ning Hiinast pärit vaatlusaluse toote hindadest, mis löid alla liidu tootmisharu hinnad.

4.6.2.3. Kasumlikkus ja rahavoog

Tabel 10

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Kasumlikkus	-29,8 %	5,9 %	6,4 %	- 2,9 %

- (89) Vaatlusalusel perioodil liidu tootmisharu kasumlikkus algul – hooagadel 2010/2011 ja 2011/2012 – paranes oluliselt. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil jäi liidu tootmisharu siiski uuesti kahjumisse.
- (90) Kasumlikkuse paranemine oli selgelt seotud asjaoluga, et liidu tootmisharu suutis dumpinguvastaste meetmete kehtestamisele järgnenud aastatel suurendada oma müügi- ja tootmiskaudu ning müügihinde. Läbivaatamisega seotud uurimisperioodi aegne taas kahjumisse jäämine tulenes madalamatest müügihindadest, mille põhjustas Hiina impordi ootamatu sissetung pärast seda, kui Euroopa Kohus tollimaksud tühistas.
- (91) Sellega seoses tuleb meenutada, et ajavahemikul 2012. aasta märtsist kuni juulini imporditi märkimisväärne kogus Hiina tooteid ilma dumpinguvastaste tollimaksudeta. Lisaks tõdeti, et Hiina import löi liidu hinnad läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oluliselt alla, eriti kui mitte arvesse võtta dumpinguvastaste tollimaksude mõju. See põhjustas üldise hinnalanguse, mis omakorda tõi kaasa kahjumi liidu tootmisharule.

Tabel 11

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Rahavoog (eurodes)	1 211 342	3 078 496	- 1 402 390	- 2 023 691
Indeks (2009/2010 = 100)	100	254	- 116	- 167

- (92) Rahavoo areng vastas vaatlusalusel perioodil põhiosas liidu tootmisharu üldise kasumlikkuse arengule, lisaks mõjutas seda varude kasv eelkõige kahe viimase analüüsitud aasta jooksul.

4.6.2.4. Investeeringud, investeeringutasuvus, kapitali kaasamise võime ja kasv

Tabel 12

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Investeeringud (eurodes)	318 695	416 714	2 387 341	238 473
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	131	749	75
Investeeringutasuvus (netovara)	- 60 %	29 %	19 %	- 1 %

- (93) Liidu tootmisharu investeeris vaatlusalusel perioodil olemasolevate tootmisseadmete hooldusesse ja optimeerimisse. Investeeringud suurenesid eelkõige hooajal 2011/2012, tõenäoliselt võimaldas seda sel perioodil või vahetult enne seda saadud kasum. Põhiosa nimetatud investeeringust tegi üks liidu tootja, kelle eesmärk oli tagada tooraine tarneallikas, mis täiendaks olemasolevaid allikaid, ning parandada keskkonnaalaste eeskirjade järgimist. Investeeringutasuvus järgis vaatlusalusel perioodil täpselt kasumlikkuse suundumust.
- (94) Ühel osal liidu tootmisharust oli vaatlusperioodil raskusi kapitali kaasamisega, kuid lõpuks õnnestus tal oma võlg restruktureerida.

4.6.2.5. Töötasud

Tabel 13

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	Läbivaatamisega seotud uurimisperiod
Tööjõukulud töötaja kohta (eurodes)	23 578	21 864	21 371	23 025
<i>Indeks (2009/2010 = 100)</i>	100	93	91	98

- (95) Keskmine palgatase oli vaatlusalusel perioodil suhteliselt stabiilne, ühiku tootmiskulud samal ajal vähenesid.

4.7. Järeldus

- (96) Kahju analüüsist ilmneb, et liidu tootmisharu olukord paranes vaatlusalusel perioodil. Dumpinguvastaste meetmete kehtestamine 2008. aasta lõpus aitas liidu tootmisharul aeglaselt, kuid kindlalt dumpingu kahjulikust mõjust toibuda ning oma potentsiaali liidu turul paremini ära kasutada. Seda, et liidu tööstusharu sai meetmetest kasu, näitavad kõige paremini suurenenud tootmine ja müük ning eelkõige suurem kasumlikkus.
- (97) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil olukord aga muutus. 2012. aasta märtsis meetmed tühistati ja Hiina impordi maht suurenes märgatavalt kuni juunini 2012, kui impordi suhtes kehtestati registreerimise nõue. Importijad kasutasid dumpinguvastaste tollimaksude tühistamist varude soetamiseks hooajal 2011/2012 ja lasksid varutud tooted läbivaatamisega seotud uurimisperioodil odava hinnaga ELi turule. See tõi kaasa märkimisväärse üldise hinnasurve ELi turul ning selle tulemusena halvenes liidu tootmisharu finantsolukord. Tootmisharul ei olnud müügitaseme säilitamiseks muud valikut kui hindu alandada. Sellel olid aga tõsised tagajärjed tema finantsolukorrale.

- (98) Seda, et liidu tootmisharu saab jätkuvalt kahju, näitavad kõige paremini mitmed negatiivsed finantsnäitajad, nagu kasumlikkus ja rahavoog, ning ka suured varud ja tootmisvõimsuse vähene rakendamine. See takistab uusi investeeringuid ja kasvu.
- (99) Üks Euroopa kauplejate ühendus vaidlustas kahju kohta tehtud järeldused, väites, et liidu tootmisharu müügi- ja tööhõive ja müügihinnad, samuti ühe liidu tootja investeeringute tase arenesid vaatlusalusel perioodil positiivselt.
- (100) See väide tuleb siiski tagasi lükata. Tõepoolest, algmääruse artikli 3 lõike 5 kohaselt ei ole asjakohaste uuritavate majandusnäitajate loetelu ammendav, üht või mitut kõnealust tegurit ei saa tingimata pidada otsustavaks dumpinguhinnaga impordi liidu tootmisharule avaldatava mõju uurimisel. Nagu on selgitatud põhjenduses 98, ei olnud nõude esitaja poolt pakutud näitajad komisjoni jaoks määravad, et teha järeldusi liidu tootmisharu kahjustava olukorra kohta. Järeldus, et kahju oleks jätkunud, tulenes pigem negatiivsetest näitajatest, mis olid seotud kasumlikkuse ja rahavoo, suurte varude ja tootmisvõimsuse vähese rakendamisega.

5. KAHJU JÄTKUMISE TÕENÄOSUS

5.1. Eeldatava ekspordimahu ja -hinna mõju meetmete kehtetuks tunnistamise korral

- (101) Meetmete kehtetuks tunnistamise korral impordi maht eeldatavasti suureneb ja toob kaasa edasise kahju liidu tootmisharule. See väide põhineb järgmistel asjaoludel.
- (102) Eespool esitatud analüüs (vt põhjendus 44) näitab, et kuigi liitu suunatud Hiina ekspordi maht vähenes märgatavalt pärast meetmete kehtestamist 2008. aasta lõpus, toodavad Hiina tootjad vaatlusalust toodet endiselt märkimisväärt kogustes ning enamuse sellest on ette nähtud ekspordiks.
- (103) Prognoositud mahu ja hindade põhjal on selge, et liidu turg on Hiina eksportivate tootjate jaoks jätkuvalt väga atraktiivne. Esiteks on liidu turg Hiinast pärit konserveeritud mandariinide jaoks suuruselt kolmas turg maailmas. Meetmete tühistamise järgne areng näitab, et Hiina eksportijad suudavad väga kiiresti vaatlusalust toodet suurtes kogustes liidu turule ekspordida, ilma et oleks isegi vaja müüki teistelt turgudelt ümber suunata. Algse uurimise impordiantmete põhjal võib Hiina hooaja jooksul liidu turule ekspordida rohkem kui 60 000 tonni, mis moodustab ligikaudu 90 % keskmisest liidu tarbimisest vaatlusalusel perioodil.
- (104) Kui Hiina meetmete tühistamise tulemusena tõepoolest suurendaks oma liitu suunatud ekspordi, tooks see keskpikas perspektiivis väga tõenäoliselt kaasa üldise hinnalanguse ELi turul. See paneks ELi tootjad veelgi raskemasse olukorda, nagu on selgitatud allpool.
- (105) Teiseks, mis puudutab hindu, siis Hiina andmebaas⁽¹¹⁾ näitab, et varem ekspordis Hiina märkimisväärt kogustes kolmandatesse riikidesse hindadega, mis olid madalamad kui ELi suunatud ekspordi hinnad. Läbivaatamisega seotud uurimisperiodil eksporditi nendes kolmandatesse riikidesse ligikaudu 20 000 tonni, mis vastab 71 %-le liidu tootmisharu kogutoodangust. Võttes arvesse ELi turu kõitvust hindade osas, jõuti järeldusele, et meetmete tühistamise korral suunavad Hiina eksportijad need kogused tõenäoliselt ümber kasumlikumale liidu turule.
- (106) Eespool esitatud analüüs (vt põhjendused 68 ja 69) näitab, et Hiina import löi läbivaatamisega seotud uurimisperiodil liidu turul märkimisväärselt alla liidu tootjate hinnad, eriti kui jätta arvesse võtmata dumpinguvastaste tollimaksude mõju. Isegi kui Hiina impordihinnad tõusid hooajal 2011/2012, kui meetmed ei kehtinud, jäid nad Eurostati andmete põhjal ELi hinnatasemest siiski tublisti allapoole. Seega oli hooaja 2011/2012 hinnaerinevuse suurus võrreldav sama näitajaga läbivaatamisega seotud uurimisperiodil.
- (107) Töödeldud ja konserveeritud tsitrusviljade turul valitseb tugev hinnakonkurents, kuna konkureeritakse peamiselt hindade alusel. Probleemi süvendab veelgi asjaolu, et tavaliselt müüakse suhteliselt suuri koguseid. Kui odav dumpinguhinnaga import tehakse liidu turul suurtes kogustes kättesaadavaks, mõjutab see otseselt üldist hinnataset liidu turul ning selle tulemusena tekib üldine hinnalangus.

⁽¹¹⁾ Vt joonealune märkus 9.

- (108) Dumpinguvastaste tollimaksude tühistamine vaatlusaluse perioodi lõpus on suurepärase näide sellest, mis juhtuks, kui meetmetel lastaks aeguda.
- (109) Niipea kui Euroopa Liidu Kohus meetmed tühistas, kasvas Hiina impordi maht järsult ja oluliselt ning see kestis kuni impordi registreerimismõnede kehtestamiseni. Odava impordi massiivne kohalolu liidu turul sundis liidu tootjaid oma hindu alandama, et säilitada positsiooni müügi- ja tootmismahu osas, kuid selle tulemusena jõuti kahjumisse.
- (110) Selline olukord tekkis üksnes viiekuulise perioodi tulemusena, kui dumpinguvastaseid tollimakse ei kohaldatud. Mõju liidu tootmisharu olukorrale oleks ilmselgelt veelgi tõsisem, kui meetmed aeguksid. Kui madala hinnaga import tuleks taas suures koguses turule, oleks liidu tootmisharule tekkiv kahju tõenäoliselt veelgi suurem. Liidu tootjate tootmis- ja müügi mahud väheneksid ja hinnad langeksid, mis tooks kaasa veelgi suurema kahjumi. Punktis 4.4.2 esitatud andmetel põhinevad hinna allalöömise arvutused (vt põhjendused 68 ja 69), millest on välja jäetud dumpinguvastased tollimaksud, osutavad hinna allalöömisele tasemel rohkem kui 20 %.
- (111) Üks Euroopa kauplejate ühendus väitis, et liidu tootmisharu ei kanna meetmete kehtetuks tunnistamise korral kahju, sest vaatlusaluse toote impordimaht peaks tulevikus vähenema. See väide põhines järgmistel asjaoludel. Esiteks väideti, et värskete puuviljade omamaine tarbimine Hiinas tulevikus kasvab, samuti suureneb Hiina värskete puuviljade eksport Venemaale. Teiseks eeldati konserveeritud mandariinide omamaise tarbimise kasvu Hiinas. Kolmandaks nimetati asjaolu, et Eurostati statistika kinnitab eespool esitatud väiteid, kuna andmete kohaselt on vaatlusaluse toote import alates 2012/2013 hooajast vähenenud.
- (112) Need väited tuleb siiski tagasi lükata järgmistel põhjustel.
- a) Isegi kui Hiina värskete puuviljade omamaine tarbimine ja eksport eeldatavasti kasvavad, suureneb kättesaadavate andmete põhjal ka tootmine Hiinas hinnanguliselt võrreldaval määral⁽¹²⁾. Seepärast järeldatakse, et Hiina konserveeritud mandariinide omamaise tarbimise kasvu ei saa hooajal 2013/2014 oluliselt mõjutada.
- b) Teiseks leiti põhjenduses 44, et Hiina konserveeritud mandariinide omamaine tarbimine on ligikaudu 100 000 tonni hooaja kohta, ja puuduvad tõendid, mille kohaselt võiks tulevikus oodata selle koguse suurenemist. Taotluse esitajad ei esitanud mingeid tõendeid tarbimise kasvu kohta.
- c) Kolmanda põhjusega seoses tuleks meenutada, et vaatlusaluse toote väiksemat importi hooajal 2012/2013 (läbivaatamisega seotud uurimisperiood) on võimalik seletada varude ladustamisega, mis tulenes ülisuurest impordimahust 2011/2012 hooaja esimese viie kuu jooksul pärast meetmete tühistamist (vt põhjendus 59).
- (113) Sama Euroopa kauplejate ühendus väitis ka, et liidu turul on kättesaadavad suuremad kogused värsket puuvilja, mis tuleneb tõenäoliselt Venemaa embargost ning mis vähendab kõnealuste puuviljade hinda, võimaldades seega liidu tootmisharul oma konkurentsivõimet parandada.
- (114) See väide on siiski puhtalt spekulatiivne ja selle kinnituseks ei esitatud ühtegi tõendit. Isegi kui tooraine hinnad peaksid tulevikus langema, ei ole see piisav põhjus, et mitte kõrvaldada dumpinguhinnaga impordi negatiivset mõju liidu tootmisharu olukorrale. Kui meetmeid ei jätkata, jätkub dumpinguhinnaga import tõenäoliselt suures mahus ja põhjustab täiendavat kahju liidu tootmisharule. Sellisel juhul jääks liidu tootmisharu ilma võimalusest saada tait kasu toorainehinna tulevase võimaliku vähenemise positiivsest mõjust. Seepärast lükati see väide tagasi.

5.2. Järeldus

- (115) Sellest lähtuvalt järeldatakse, et Hiina suhtes kohaldatavate meetmete tühistamine põhjustaks suure tõenäosusega liidu tootmisharu kahju jätkumise.

⁽¹²⁾ FSA/USDA Gain Report on citrus dated 12/13/2013 (kättesaadav aadressil: <http://gain.fas.usda.gov/Pages/Default.aspx>).

6. LIIDU HUVID

6.1. Sissejuhatus

- (116) Kooskõlas algmääruse artikliga 21 uuriti, kas kehtivate dumpinguvastaste meetmete säilitamine võiks olla vastuolus liidu kui terviku huvidega. Liidu huvide kindlaksmääramisel lähtuti kõikide asjaomaste huvitatud isikute, st ühelt poolt liidu tootmisharu ning teiselt poolt importijate ja muude isikute huvide hindamisest.
- (117) Tuleks meenutada, et esialgses uurimises jõuti seisukohale, et meetmete kehtestamine ei ole liidu huvidega vastuolus. Lisaks võimaldab asjaolu, et käesoleva uurimise puhul on tegemist läbivaatamisega, mille käigus analüüsitakse olukorda, mil dumpinguvastased meetmed juba kehtivad, hinnata praeguste dumpinguvastaste meetmete mis tahes ebakohast negatiivset mõju asjaomastele isikutele.
- (118) Sellest lähtuvalt uuriti, kas kahjustava dumpingu jätkumise ja kordumise tõenäosuse kohta tehtud järeldustest hoolimata võib järeldada, et konkreetsel juhul ei oleks meetmete säilitamine liidu huvides.

6.2. Liidu tootmisharu huvid

- (119) Liidu tootmisharu, mis koosneb viiest tootjast Hispaania maapiirkondades, suurendas turuosa ja suutis tõsta vaatlusaluse toote hinda tasemeni, mis võimaldas tal jõuda oma äritegevuses nullkasumini või muuta see kasumlikuks vaatlusaluse perioodi selles osas, kui meetmeid kohaldati. Tootmismahd ning tööhõive paranesid samalaadselt. Kui meetmed kehtetuks tunnistatakse, satuks liidu tootmisharu palju halvemasse olukorda, nagu eespool kirjeldatud (vt kahju kordumise tõenäosus) — müügihinnad oleksid madalamad ja kahjum suurem (vt põhjendus 110). Uued investeeringud, mille eesmärk on äriühinguid tugevdada ja nende konkurentsivõimet vaatlusaluse toote turul parandada, oleksid samuti takistatud. Meetmete jätkumine oleks liidu tootmisharu huvides ning peaks aitama tal oma potentsiaali taastunud konkurentsiga liidu turul paremini ära kasutada.

6.3. Importijate, kauplejate ja jaemüüjate huvid

- (120) Nagu on märgitud põhjenduses 10, kasutati sõltumatute importijate ilmse arvukuse tõttu väljavõttelist uuringut. Importijad asuvad peamiselt Saksamaal, kuid ka teistes riikides, näiteks Ühendkuningriigis, Madalmaades, Tšehhi Vabariigis ja mujal.
- (121) Uurimise käigus tegid koostööd kaks äriühingut, kes importisid vaatlusalust toodet vaatlusalusel perioodil. Kogu konserveeritud tsitrusviljadega seotud äritegevus kokku moodustas 3,8 % nende kogukäibest. Isegi kui konserveeritud tsitrusviljadega seotud äritegevus ei ole nende importijate kõige kasumlikum tegevusala, on see oluline osa nende ärimudelist, mis seisneb väga laia tootevaliku pakkumises teatavatele klientidele (näiteks selvehallide ketid), et tagada suurte lepingute sõlmimine, millega väiksema kasumlikkusega toodete müük kompenseeritakse muude toodete müügi ja mastaabisäästuga.
- (122) Ükski asjaolu ei viidanud sellele, et meetmete jätkumine avaldaks märkimisväärset negatiivset mõju kahe importija tegevusele. Nad ei sõltu vaatlusalusest tootest, ja tarneahel kohanes dumpinguvastase tollimaksuga seotud kuludega. Lisaks sellele näitas uurimine, et meetmed ei sulgenud liidu turgu Hiina eksportijatele, sest hoolimata kehtivatest meetmetest imporditi vaatlusalust toodet suurtes kogustes kogu vaatlusaluse perioodi jooksul.
- (123) Üks teine importija väitis, et dumpinguvastased tollimaksud mõjutavad negatiivselt tema tsitrusviljadega seotud äritegevust. Kuna see importija ei esitanud kontrollitavaid andmeid, leitakse, et dumpinguvastaste meetmete jätkamise võimalik negatiivne mõju sellele isikule ei kaaluks üles meetmete positiivset mõju liidu tootmisharule.
- (124) Mõned isikud osutasid liidu tootmisharu puudulikule tootmisvõimsusele. Tuleb märkida, et tollimaksude mittejätkamine võib kaasa tuua olukorra, kus alternatiivne tarneallikas peab oma tegevuse lõpetama, jättes importijatele vaid ühe tarneallika (import Hiinast). Tuletatakse meelde, et selvehallide ja jaemüüjate äritegevuse jaoks on vaja säilitada varustuskindlus. Üks neist toetas tegelikult meetmete jätkamist, et tagada konkurentsi ja säilitada

vähemalt kaks tarneallikat. Lisaks saab liidu tootmisharu, mis on veel kaugel rahuldava tootmisvõimsuse rakendamisest, liidu turgu paremini teenindada, konkurents on taastatud. Asjaolu, et liidu tootmisharu ei kata praegu 100 % liidu vajadustest, ei õigusta ei Hiina eksportijate ebaausaid kaubandustavasid ega meetmete tühistamist.

- (125) Üks Euroopa kauplejate ühendus väitis, et meetmete jätkamine võib põhjendamatult piirata tema liikmete tavapärasest äritegevust, kuna oluline osa sellest oli seotud vaatlusaluse toote kaubandusega. Seoses sellega tuleb märkida, et dumpinguvastaste tollimaksude eesmärk on ebaõiglaste kaubandustavade, st dumpingu heastamine ja mitte äritegevuse piiramine. Tuletatakse meelde, et komisjon jõudis järeldusele, et käesoleval juhul on vaja meetmed säilitada.

6.4. Kasutajate huvid

- (126) Analüüsi eesmärgil jagati kasutajad kahte kategooriasse: kodumajapidamised ja professionaalsed/tööstuslikud kasutajad, kes tegutsevad sellistes valdkondades nagu jookide, keediste ja jogurtite tootmine, küpsetamine või toitlustus.
- (127) Ükski nendes kategooriatesse kuuluv või neid esindav isik ei andnud endast teada ega teinud uurimise käigus mingil viisil koostööd.
- (128) Üks importija väitis, et vaatlusaluse toote suhtes kehtestatav dumpinguvastane tollimaks oleks konkurentsivastane ja ei oleks seega liidu tarbijate huvides. Selle väite toetuseks ei esitatud mingeid tõendeid.
- (129) Arvestades vaatlusaluse toote vähest osakaalu liidu keskmise majapidamise eelarves, puuduvad tõendid selle kohta, et meetmete säilitamisest tulenev võimalik tarbijahinna tõus oleks olulisem kui meetmete positiivne mõju liidu tootmisharule.
- (130) Kuigi ei saa vaidlustada seda, et tollimaksude jätkamine võib mõnda professionaalset/tööstuslikku kasutajat teoorias negatiivselt mõjutada (marginaale vähendada), puuduvad tõendid, et vaatlusaluse tootega seotud kulud (võrreldes nende kogukuludega) oleksid märkimisväärsed. Meetmete jätkamisest tulenev mis tahes negatiivne mõju sellele kasutajarühmale ei oleks seega ebaproportsionaalne.

6.5. Tarnijate huvid

- (131) Nii liidu tootmisharu värske puuvilja üksiktarnijad kui ka üks tarnijate ühendus väitsid, et meetmed on nende huvides ja oleksid kasulikud ka uusi investeeringuid ja töökohti silmas pidades. Liidu tootjatele müüdiv puuvili on tarnijate jaoks oluline täiendav sissetulekuallikas, mille puudumine võib kaasa tuua tõsised häired Hispaania asjaomaste piirkondade põllumajandussektoris. Hinnanguliselt võib see üksnes Valencia piirkonnas mõjutada rohkem kui 2 000 ühistu liiget. Muu hulgas puuviljade korjamise, transpordi ja ladustamisega seotud hooajalisi töökohti, mida meetmed mõjutavad, on Valencia ja Murcia piirkonnas kokku vähemalt 2 500.
- (132) Hispaania tarnijate ühenduse esitatud andmetest selgub, et kui Hiina import ületab 60 000 tonni, nagu on algse uurimise ajal juba kaks korda juhtunud, ei suuda tarnijad tõenäoliselt kogu liidu konservitööstusele mõeldud satsumade kogust maha müüa.
- (133) Üks Euroopa kauplejate ühendus väitis, et tarnijad võivad saada toetust nendest puuviljadest lahtisaamiseks, mida ei olnud embargo tõttu võimalik Venemaale eksportida. Väite esitaja ei esitanud siiski ühtegi tõendit selliste toetuste kohta. Peale selle oleks toetust olnud võimalik saada ainult Venemaale ekspordiks mõeldud müümata puuviljade eest, kuid mitte nende eest, mis jäid liidu tootmisharule müümata vaatlusaluse toote tekitatud kahju tõttu pärast meetmete lõppemist. Seepärast lükati see väide tagasi.

6.6. Kokkuvõte

- (134) Uurimine on näidanud, et olemasolevad dumpinguvastased meetmed ei sulgenud liidu turgu Hiina impordile ning aitasid kaasa liidu tootmisharu toibumisele. Kuna liidu tootmisharu on alles toibumas, on meetmete jätkamine

tema huvides. Kui meetmed kaotaksid kehtivuse, siis taastumisprotsess peatuks, kasumlik hinnatase jääks kättesaamatuks ja liidu tootmisharu kannaks suurt kahju. Lisaks sellele satuks ohtu paljude ühistuliikmete ja hooajatöötajate täiendav sissetulekuallikas mitmes maapiirkonnas, kus alternatiivsed töövõimalused puuduvad.

- (135) Kätesaadavate andmete põhjal näib, et kehtivad meetmed ei avaldanud mingit olulist negatiivset mõju nende liidu importijate majanduslikule olukorrale, kes tegid uurimise käigus koostööd. Kätesaadavaid andmeid arvesse võttes ei saa nende mõju pidada oluliseks ka muudele endast teada andnud isikutele, importijatele, kauplejatele, kasutajatele ja jaemüüjatele. Dumpinguvastaste meetmete jätkumisest tulenev mis tahes hinnatõus ei näi olevat ebaproportsionaalne võrreldes kasuga, mida liidu tootmisharu saab siis, kui dumpinguhinnaga impordist tingitud kaubandusmoonutused kõrvaldatakse.
- (136) Võttes arvesse kõiki eespool nimetatud tegureid, järeldatakse, et puuduvad kaalukad põhjused, mis takistaksid praeguste dumpinguvastaste meetmete säilitamist.

7. DUMPINGUVASTASED MEETMED

- (137) Kõiki huvitatud isikuid teavitati olulistest faktidest ja kaalutlustest, mille põhjal peetakse asjakohaseks olemasolevad meetmed säilitada. Lisaks anti neile võimalus esitada pärast kõnealust teatavakstegemist teatava aja jooksul oma märkused. Tehtud märkusi võeti nõuetekohaselt arvesse, kui selleks oli põhjust.
- (138) Eelnevast järeldub, et vastavalt algmääruse artikli 11 lõikele 2 tuleks Hiinast pärit teatavate konserveeritud puuviljade impordi suhtes kohaldatavad dumpinguvastased meetmed säilitada veel viieks aastaks.
- (139) Mõned huvitatud isikud väitsid, et dumpinguvastastele meetmetele tuleks eelistada koguselist tegurit sisaldavaid meetmeid (kvoodisüsteem). Selle väitega ei saa nõustuda, sest algmääruse kohaselt ei saa meetmete vormi aegumise läbivaatamisega seotud uurimise käigus muuta. See väide ei kõiguta ka käesoleva uurimise raames tehtud järeldusi, nimelt et nõuded dumpinguvastaste meetmete säilitamiseks on täidetud.
- (140) Äriühing, kes muudab oma juriidilise isiku nime, võib seejärel taotleda nende individuaalsete dumpinguvastaste tollimaksumäärade kohaldamist. Taotlus tuleb adresseerida komisjonile ⁽¹³⁾. Taotlus peab sisaldama kogu vajalikku teavet, mis võimaldab kindlaks teha, et muudatus ei mõjuta äriühingu õigust tema suhtes kohaldatavale tollimaksumäärale. Kui äriühingu nimevahetus ei mõjuta tema õigust tema suhtes kohaldatavale tollimaksumäärale, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* teade nimevahetuse kohta.
- (141) Algmääruse artikli 15 lõike 1 alusel moodustatud komitee ei esitanud oma arvamust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Käesolevaga kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvabariigist pärit selliste töödeldud ja konserveeritud mandariinide (sealhulgas tangeriinid ja satsumad), klementiinide, vilkingite ja muude sarnaste hübriidstruseliste impordi suhtes, millele ei ole lisatud alkoholi ja on või ei ole lisatud suhkrut või muid magusaineid ning mis vastavad CN-koodi 2008 määratlusele ja kuuluvad CN-koodide 2008 30 55, 2008 30 75 ja ex 2008 30 90 alla (TARICi koodid 2008 30 90 61, 2008 30 90 63, 2008 30 90 65, 2008 30 90 67 ja 2008 30 90 69).

2. Allpool loetletud äriühingute valmistatud ja lõikes 1 kirjeldatud toodete suhtes kohaldatakse järgmist lõplikku dumpinguvastast tollimaksu:

Äriühing	Eurot/tonn (toote netokaal)	TARICi lisakood
Yichang Rosen Foods Co., Ltd., Yichang, Zhejiang	531,2	A886

⁽¹³⁾ European Commission, Directorate-General for Trade, Directorate H, Rue de la Loi 170, 1040 Brussels, Belgium.

Äriühing	Eurot/tonn (toote netokaal)	TARICi lisakood
Zhejiang Taizhou Yiguan Food Co. Ltd, ⁽¹⁴⁾ Huangyan, Zhejiang	361,4	A887
Zhejiang Xinshiji Foods Co., Ltd., Sanmen, Zhejiang ja selle seotud tootja Hubei Xinshiji Foods Co., Ltd., Danyang City, Hubei	490,7	A888
Valimist välja jäänud koostööd tegevad eksportivad tootjad, kes on loetletud lisas	499,6	A889
Kõik teised äriühingud	531,2	A999

Artikkel 2

1. Kui kaup on enne vabasse ringlusse lubamist kahjustatud ning tegelikult makstud või makstav hind jagatakse seetõttu tolliväärtuse määramisel osadeks vastavalt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 ⁽¹⁵⁾ artiklile 145, vähendatakse eespool toodud artikli 1 alusel arvatud dumpinguvastase tollimaksu summat protsendimäära võrra, mis vastab tegelikult makstud või makstava hinna suhtosale.
2. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kehtivaid tollimaksusätteid.

Artikkel 3

Artikli 1 lõiget 2 võib muuta, lisades uue eksportiva tootja nende koostööd tegevate valimisse kaasamata äriühingute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse kaalutud keskmist tollimaksumäära 499,6 eurot toote netokaalu tonni kohta, kui uus Hiina Rahvavabariigi eksportiv tootja esitab komisjonile piisavad tõendid selle kohta, et:

- a) ta ei eksportinud artikli 1 lõikes 1 kirjeldatud toodet liitu läbivaatamisega seotud uurimisperioodi (1. oktoobrist 2012 kuni 30. septembrini 2013) ega algse uurimisperioodi jooksul (1. oktoobrist 2006 kuni 30. septembrini 2007);
- b) ta ei ole seotud ühegi Hiina Rahvavabariigi eksportiva tootjaga, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva määrusega kehtestatud meetmeid; ning
- c) ta on vaatlusalust toodet pärast läbivaatamisega seotud uurimisperioodi lõppu tegelikult liitu eksportinud või on võtnud tühistamatu lepinguga kohustuse eksportida seda toodet liitu märkimisväärses koguses pärast selle perioodi lõppu.

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. detsember 2014

Komisjoni nimel
 president
 Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁴⁾ ELT C 264, 13.9.2013, lk 20 (nimemuutus).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni määrus (EMÜ) nr 2454/93, 2. juuli 1993, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1).

LISA

Valimist välja jäänud koostööd tegevad eksportivad tootjad

Hunan Pointer Foods Co., Ltd., Yongzhou, Hunan
Ningbo Pointer Canned Foods Co., Ltd., Xiangshan, Ningbo
Yichang Jiayuan Foodstuffs Co., Ltd., Yichang, Hubei
Ninghai Dongda Foodstuff Co., Ltd., Ningbo, Zhejiang
Huangyan No 2 Canned Food Factory, Huangyan, Zhejiang
Zhejiang Xinchang Best Foods Co., Ltd., Xinchang, Zhejiang
Toyoshima Share Yidu Foods Co., Ltd., Yidu, Hubei
Guangxi Guiguo Food Co., Ltd., Guilin, Guangxi
Zhejiang Juda Industry Co., Ltd., Quzhou, Zhejiang
Zhejiang Iceman Group Co., Ltd., Jinhua, Zhejiang
Ningbo Guosheng Foods Co., Ltd., Ninghai
Yi Chang Yin He Food Co., Ltd., Yidu, Hubei
Yongzhou Quanhui Canned Food Co., Ltd., Yongzhou, Hunan
Ningbo Orient Jiuzhou Food Trade & Industry Co., Ltd., Yinzhou, Ningbo
Guangxi Guilin Huangguan Food Co., Ltd., Guilin, Guangxi
Ningbo Wuzhouxing Group Co., Ltd., Mingzhou, Ningbo

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1314/2014,**10. detsember 2014,****millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 ⁽¹⁾,võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärust (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, ⁽²⁾ eriti selle artikli 136 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 on sätestatud vastavalt mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voo ru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XVI lisa A osas sätestatud toodete ja ajavahemike kohta kindlad impordiväärtused.
- (2) Iga turustuspäeva kindel impordiväärtus on arvatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 136 lõike 1 kohaselt, võttes arvesse päevaandmete erinevust. Seetõttu peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 136 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. detsember 2014

*Komisjoni nimel**presidendi eest**põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor*

Jerzy PLEWA

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.⁽²⁾ ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood (*)	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	AL	72,7
	IL	107,2
	MA	82,2
	TN	139,2
	TR	112,1
	ZZ	102,7
0707 00 05	AL	63,5
	EG	191,6
	JO	258,6
	MA	164,1
	TR	133,8
	ZZ	162,3
0709 93 10	MA	63,5
	TR	121,1
	ZZ	92,3
0805 10 20	AR	35,3
	MA	68,6
	SZ	37,7
	TR	61,9
	UY	32,9
	ZA	46,2
	ZW	33,9
	ZZ	45,2
0805 20 10	MA	57,1
	ZZ	57,1
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	IL	106,3
	TR	79,3
	ZZ	92,8
0805 50 10	TR	72,0
	ZZ	72,0
0808 10 80	BA	32,4
	BR	54,7
	CA	135,6
	CL	79,6
	NZ	156,7
	US	124,5
	ZA	144,5
	ZZ	104,0

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0808 30 90	CN	82,9
	TR	174,9
	US	173,2
	ZZ	143,7

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni 27. novembri 2012. aasta määruses (EL) nr 1106/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 471/2009 (mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega) seoses riikide ja territooriumide nomenklatuuri ajakohastamisega (ELT L 328, 28.11.2012, lk 7). Kood „ZZ” tähistab „muud päritolu”.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1315/2014,**10. detsember 2014,**

millega kehtestatakse jaotuskoefitsient kogustele, mille kohta on esitatud ajavahemikul 20. novembrist 2014 kuni 30. novembrini 2014 impordilitsentsitaotlused, ja määratakse kindlaks kogused, mis lisatakse määruse (EÜ) nr 2535/2001 alusel piima- ja piimatoodetesektoris avatud tariifikvootide raames alaperioodiks 1. juulist 2015 kuni 31. detsembrini 2015 kehtestatud kogustele

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 188,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 2535/2001 ⁽²⁾ on avatud tariifikvoodid piima ja piimatoodete importimiseks.
- (2) Ajavahemikul 20. novembrist 2014 kuni 30. novembrini 2014 esitatud impordilitsentsitaotlustega hõlmatud kogused alaperioodiks 1. jaanuarist 2015 kuni 30. juunini 2015 on suuremad kui teatavate kvootide all saada olevad kogused. Seega tuleks kindlaks määrata, kui palju impordilitsentse võib välja anda, samuti tuleks määrata kindlaks taotletud koguse suhtes kohaldatav jaotuskoefitsient, mis on arvutatud vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1301/2006 ⁽³⁾ artikli 7 lõikele 2.
- (3) Ajavahemikul 20. novembrist 2014 kuni 30. novembrini 2014 esitatud impordilitsentsitaotlustega hõlmatud kogused alaperioodiks 1. jaanuarist 2015 kuni 30. juunini 2015 on väiksemad kui teatavate kvootide all saada olevad kogused. Seetõttu tuleks kindlaks määrata kogused, millele taotlusi ei esitatud, ning lisada need järgmiseks kvoodi alaperioodiks kehtestatud kogustele.
- (4) Meetme tõhususe tagamiseks peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Määruse (EÜ) nr 2535/2001 kohaselt esitatud impordilitsentsitaotlustega hõlmatud koguste suhtes alaperioodiks 1. jaanuarist 2015 kuni 30. juunini 2015 kohaldatakse käesoleva määruse lisas esitatud jaotuskoefitsienti.
2. Kogused, mille kohta ei ole esitatud impordilitsentsitaotlusi vastavalt määrusele (EÜ) nr 2535/2001 ja mis lisatakse alaperioodile 1. juulist 2015 kuni 31. detsembrini 2015, on esitatud käesoleva määruse lisas.

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

⁽²⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 2535/2001, 14. detsember 2001, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1255/1999 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses piima ja piimatoodete impordi korra kohaldamise ning tariifikvootide avamisega (EÜT L 341, 22.12.2001, lk 29).

⁽³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1301/2006, 31. august 2006, millega kehtestatakse ühised eeskirjad, et hallata põllumajandussaaduste ja -toodete imporditariifikvooti, mille suhtes kohaldatakse impordilitsentside süsteemi (ELT L 238, 1.9.2006, lk 13).

Artikkel 2

Käeolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. detsember 2014

Komisjoni nimel
presidendi eest
põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi peadirektor
Jerzy PLEWA

LISA

I.A

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4590	—	—
09.4599	—	—
09.4591	—	—
09.4592	—	—
09.4593	—	—
09.4594	—	—
09.4595	—	—
09.4596	—	—

I.F

Šveitsist pärit tooted

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4155	8,841 342	—

I.H

Norrast pärit tooted

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4179	—	2 642 100

I.I

Islandilt pärit tooted

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4205	—	—
09.4206	100,000000	—

I.J

Moldova Vabariigist pärit tooted

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4210	—	750 000

I.K

Uus-Meremaalt pärit tooted

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4514	—	7 000 000
09.4515	—	4 000 000
09.4182	—	16 806 000
09.4195	—	20 540 500

I.L

Ukrainast pärit tooted

Järjekorranumber	Jaotuskoefitsient — alaperioodiks 1.1.2015 kuni 30.6.2015 esitatud taotlused (%)	Taotlemata kogused, mis lisatakse alaperioodiks 1.7.2015 kuni 31.12.2015 saada olevatele kogustele (kg)
09.4600	—	4 000 000
09.4601	—	750 000
09.4602	—	750 000

OTSUSED

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS,

9. detsember 2014,

millega muudetakse otsuse 93/52/EMÜ II lisa seoses Prantsusmaa teatavate piirkondade ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks tunnistamisega

(teatavaks tehtud numbri C(2014) 9218 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/892/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiivi 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitssekaubanduses, ⁽¹⁾ eriti selle A lisa 1. peatüki II jagu,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivis 91/68/EMÜ on määratletud liidusisest lammaste ja kitsedega kauplemist reguleerivad loomatervishoiunõuded. Selles on sätestatud tingimused, mille alusel võib liikmesriigid või nende piirkonnad ametlikult brutselloosivabaks tunnistada.
- (2) Komisjoni otsuse 93/52/EMÜ ⁽²⁾ II lisas on loetletud need liikmesriikide piirkonnad, mis on direktiivi 91/68/EMÜ kohaselt tunnistatud ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks.
- (3) Prantsusmaa on esitanud komisjonile dokumendid, mis tõendavad vastavust direktiivis 91/68/EMÜ sätestatud tingimustele, mille alusel saab tunnistada 31 uut halduspiirkonda (departemangud) ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks lisaks 64 halduspiirkonnale (departemangud), mis on juba tunnistatud ametlikult haigusvabaks ja on praegu loetletud otsuse 93/52/EMÜ II lisas.
- (4) Prantsusmaa esitatud dokumentidele antud hinnangu põhjal tuleks 31 halduspiirkonda (departemangud) tunnistada ametlikult brutselloosist (*B. melitensis*) vabaks.
- (5) Seepärast tuleks otsuse 93/52/EMÜ II lisa kirjet Prantsusmaa kohta vastavalt muuta.
- (6) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse 93/52/EMÜ II lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

⁽¹⁾ EÜTL 46, 19.2.1991, lk 19.

⁽²⁾ Komisjoni otsus 93/52/EMÜ, 21. detsember 1992, milles registreeritakse teatavate liikmesriikide või piirkondade vastavus nõuetele seoses brutselloosiga (*B. melitensis*) ja antakse neile ametlikult haigusvaba liikmesriigi või piirkonna staatus (EÜTL 13, 21.1.1993, lk 14).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 9. detsember 2014

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Vytenis ANDRIUKAITIS

LISA

Otsuse 93/52/EMÜ II lisas asendatakse kirje Prantsusmaa kohta järgmisega:

„Prantsusmaal:
departemangud:

Ain, Aisne, Allier, Alpes de Haute-Provence, Hautes-Alpes, Alpes-Maritimes, Ardèche, Ardennes, Ariège, Aube, Aude, Aveyron, Bouches-du-Rhône, Calvados, Cantal, Charente, Charente-Maritime, Cher, Corrèze, Corse-du-Sud, Haute-Corse, Côte-d'Or, Côtes-d'Armor, Creuse, Dordogne, Doubs, Drôme, Eure, Eure-et-Loir, Finistère, Gard, Haute-Garonne, Gers, Gironde, Hérault, Ille-et-Vilaine, Indre, Indre-et-Loire, Isère, Jura, Landes, Loir-et-Cher, Loire, Haute-Loire, Loire-Atlantique, Loiret, Lot, Lot-et-Garonne, Lozère, Maine-et-Loire, Manche, Marne, Haute-Marne, Mayenne, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Morbihan, Moselle, Nièvre, Nord, Oise, Orne, Pas-de-Calais, Puy-de-Dôme, Hautes-Pyrénées, Pyrénées-Orientales, Bas-Rhin, Haut-Rhin, Rhône, Haute-Saône, Saône-et-Loire, Sarthe, Savoie, Haute-Savoie, Ville de Paris, Seine-Maritime, Seine-et-Marne, Yvelines, Deux-Sèvres, Somme, Tarn, Tarn-et-Garonne, Var, Vaucluse, Vendée, Vienne, Haute-Vienne, Vosges, Yonne, Territoire de Belfort, Essonne, Hauts-de-Seine, Seine-Saint-Denis, Val-de-Marne, Val-d'Oise.”

KOMISJONI OTSUS,**9. detsember 2014,****millega kehtestatakse mahapestavatele kosmeetikatoodetele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid***(teatavaks tehtud numbri C(2014) 9302 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

(2014/893/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 2,

olles nõu pidanud Euroopa Liidu ökomärgise komisjoniga

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 66/2010 kohaselt võib ELi ökomärgise anda kogu olelusringi jooksul keskkonda vähem mõjutavatele toodetele.
- (2) Määruses (EÜ) nr 66/2010 on sätestatud, et ELi ökomärgise andmise konkreetset kriteeriumid kehtestatakse tooterühmade kaupa.
- (3) Kuna mahapestavate kosmeetikatoodete ja nende pakendite keskkonnatoime on põhiliselt seotud ökotoksilisuse ja loodusressursside kasutamisega, on asjakohane kehtestada kõnealusele tooterühmale ELi ökomärgise andmise kriteeriumid. Eelkõige peaksid need kriteeriumid soodustama tooteid, millel on väiksem mõju veekeskkonnale ja mis sisaldavad ohtlikke aineid väikeses koguses ning mille puhul peaks tänu pakendihulga vähendamisele tekkima jäätmeid võimalikult vähe.
- (4) Komisjoni otsusega 2007/506/EÜ ⁽²⁾ on kehtestatud seepidele, šampoonidele ja juukse palsamitele ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid ning sellekohased hindamis- ja kontrollinõuded. Tehnika arengut silmas pidades on need kriteeriumid läbi vaadatud. Läbivaatamine näitas, et tooterühma nime ja määratlust on vaja muuta nii, et see hõlmaks üht uut toodete alarühma, ja kehtestada uued kriteeriumid.
- (5) Otsus 2007/506/EÜ tuleks selguse huvides asendada.
- (6) Nende tootjate jaoks, kelle seepidele, šampoonidele ja juukse palsamitele on antud ökomärgis vastavalt otsuses 2007/506/EÜ sätestatud kriteeriumidele, tuleks ette näha üleminekuperiood, et neil oleks piisavalt aega viia oma tooted vastavusse läbivaadatud kriteeriumide ja nõuetega. Tootjatel tuleks ka lubada esitada taotlusi otsuses 2007/506/EÜ või käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumide alusel kuni otsuse 2007/506/EÜ kehtivusaja lõpuni.
- (7) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 16 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Tooterühm „mahapestavad kosmeetikatooted” hõlmab kõiki Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1223/2009 ⁽³⁾ reguleerimisalasse kuuluvaid mahapestavaid aineid või segusid, mis on ette nähtud kokkupuuteks naha ja/või juustega ning mille ainu- või põhieesmärk on puhastada nahka ja/või juukseid (tualettseebid, dušitooted, šampoonid), parandada juuste seisundit (juukse palsamid) või kaitsta nahka ja määrada ihukarvu enne raseerimist.

⁽¹⁾ ELT L 27, 30.1.2010, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni otsus 2007/506/EÜ, 21. juuni 2007, millega kehtestatakse seepidele, šampoonidele ja juukse palsamitele ühenduse ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 186, 18.7.2007, lk 36).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1223/2009, 30. november 2009, kosmeetikatoodete kohta (EÜT L 342, 22.12.2009, lk 59).

Kõnealune tooterühm „mahapestavad kosmeetikatooted” hõlmab tooteid, mida võib kasutada nii eratarbeks kui ka kutsetegevuses.

Tooterühm ei hõlma desinfitseerivaks või antibakteriaalseks kasutamiseks turustatavaid tooteid. Sinna võivad kuuluda kõõmavastased šampoonid.

Artikkel 2

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „koostisained” – säilitus-, lõhna- ja värvained sisaldusest olenemata ja muud tahtlikult lisatud ained ning toormaterjalidest pärinevad kõrvalsaadused ja lisandid, mille sisaldus lõppkoostises on vähemalt 0,010 massiprotsenti;
- 2) „toimeainete mass (*active content* – AC)” – orgaaniliste koostisainete koguhulk tootes (väljendatud grammides), mis arvutatakse toote täieliku koostise (k.a aerosooltoodetes sisalduvad propellendid) alusel. Toimeainete massi arvutamisel ei võeta arvesse tootes sisalduvaid abrasiivaineid;
- 3) „müügipakend” – tootega vahetult kokkupuutuv pakend, mille puhul on tegemist toote müügikohas lõppkasutajale või -tarbijale tarnitava kõige väiksema kaubaüksusega;
- 4) „rühmapakend” – pakend, mille saab tootelt eemaldada ilma toote omadusi kahjustamata ja mis on ette nähtud teatava arvu kaubaühikute rühmitamiseks müügikohas, olenemata sellest, kas see pakend müüakse koos kaubaga lõppkasutajale või -tarbijale või kasutatakse seda vaid müügikohas riulite täitmise lihtsustamiseks.

Artikkel 3

Käesoleva otsuse artiklis 1 määratletud tooterühmale „mahapestavad kosmeetikatooted” määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel ELi ökomärgise andmise kriteeriumid ning sellekohased hindamis- ja kontrollinõuded on sätestatud lisas.

Artikkel 4

Lisas sätestatud kriteeriumid ning sellekohased hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad neli aastat alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 5

Halduseesmärkidel antakse tooterühmale „mahapestavad kosmeetikatooted” koodnumber „30”.

Artikkel 6

Otsus 2007/506/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 7

1. Erandina artiklist 6 hinnatakse tooterühma „seebid, šampoonid ja juukse palsamid” kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise andmise taotlusi, mis on esitatud enne käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva, vastavalt otsuses 2007/506/EÜ sätestatud tingimustele.

2. Tooterühma „seebid, šampoonid ja juukse palsamid“ kuuluvale tootele ELi ökomärgise andmise taotlused, mis esitatakse kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest, võivad põhineda kas otsuses 2007/506/EÜ või käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumidel.

Kõnealuseid taotlusi hinnatakse vastavalt kriteeriumidele, mille alusel taotlus on koostatud.

3. ELi ökomärgise litsentse, mis on antud vastavalt otsuses 2007/506/EÜ sätestatud kriteeriumidele hinnatud taotluse alusel, võib kasutada 12 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 8

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 9. detsember 2014

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Karmenu VELLA

LISA

**ELI ÖKOMÄRGISE KRITERIUMID NING HINDAMIS- JA KONTROLLINÕUDED
RAAMISTIK**

KRITERIUMID

Mahapestavatele kosmeetikatoodetele ELi ökomärgise andmise kriteeriumid

1. Mürgine toime veorganismidele: kriitiline lahjendusmäär (*Critical Dilution Volume* — CDV)
2. Biolagunevus
3. Keelatud või piiratud kasutusega ained ja segud
4. Pakendamine
5. Palmiõli ja -tuumaõli ning nende derivaatide säästev hankimine
6. Kasutuskõlblikkus
7. Teave ELi ökomärgisel

HINDAMINE JA KONTROLL

a) Nõuded

Iga kriteeriumi kohta on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotlejalt nõutakse kõnealustele kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks kinnituste, dokumentide, analüüside, katsearuannete või muude tõendite esitamist, võivad need pärineda taotlejalt või tema tarnija(te)lt või mõlemalt.

Võimaluse korral tehakse katsed Euroopa standardi EN ISO 17025 või samaväärsetele nõuetele vastavates laborites.

Vajaduse korral võib kasutada ka muid katsemeetodeid lisaks kriteeriumides esitatule, kui taotlust hindav pädev asutus kinnitab nende samaväärsust.

Vajaduse korral võivad pädevad asutused nõuda täiendavaid dokumente ja teha sõltumatuid kontrolle.

Liites viidatakse pesuainete koostisainete andmebaasile (DID-loendile), mis sisaldab pesuainetes ja kosmeetikatoodetes väga laialdaselt kasutatavaid koostisaineid. Seda andmebaasi kasutatakse kriitilise lahjendusmäära (CDV) arutamiseks vajalike andmete saamiseks ja koostisainete biolagunevuse hindamiseks. DID-loendisse mittekuuluvate ainete jaoks on antud vajalike andmete väljaarvutamise või ekstrapoleerimise juhised. DID-loendi uusim versioon on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil ⁽¹⁾ ja pädevate asutuste veebisaitidel.

Pädevale asutusele tuleb esitada järgmine teave:

- i) toote täielik koostis, näidates ära kaubanime, keemilise nimetuse, CASi numbri ja INCI nimetused, DIDI numbri, ⁽²⁾ kasutatava koguse koos veega ja ilma veeta ning iga koostisaine otstarbe ja vormi (olenemata kontsentratsioonist);
- ii) iga koostisaine või segu kohta ohutuskart vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_en.pdf,
http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_b_en.pdf

⁽²⁾ DIDI number on koostisaine number DID-loendis.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, 18. detsember 2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

b) Mõõtmispiirid

Ökoloogilistele kriteeriumidele vastavust nõutakse kõikide eespool kindlaks määratud koostisainete puhul, v.a kriteeriumi 3 punktid b ja c, millele säilitus-, värv- ja lõhnaained peavad vastama üksnes juhul, kui nende ainete sisaldus lõppkoostises on vähemalt 0,010 % massist.

ELi ÖKOMÄRGISE KRITERIUMID

1. kriteerium. Mürgine toime veeorganismidele: kriitiline lahjendusmäär (Critical Dilution Volume — CDV)

Toote üldine CDV-mürgisus ei tohi ületada tabelis 1 esitatud piirnorme.

Tabel 1

CDV piirnormid

Toode	CDV (l/g AC (toimeainete mass))
Šampoon, dušitooted ja vedelseebid	18 000
Tahked seebid	3 300
Juuksepalsamid	25 000
Raseerimisvahud, -geelid ja -kreemid	20 000
Tahked raseerimisseebid	3 300

CDV arvutatakse järgmise valemi abil:

$$CDV = \sum CDV (\text{koostisaine } i) = \sum \text{mass } (i) \times DF (i) \times 1000 / TF \text{ krooniline } (i)$$

kus:

mass (i) (weight (i)) — koostisaine massi (grammides) suhe toimeainete massi (AC) (grammides) (s.o koostisaine AC suhtes normaliseeritud mass)

DF (i) — koostisaine lagunevustegur

TF krooniline (i) (TF chronic (i)) — koostisaine mürgisustegur (milligrammides liitri kohta)

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama toote CDV arvutuse. Kriitilise lahjendusmäära (CDV) arvutamise tabel on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil. Lagunevus- ja mürgisusteguri väärtused on esitatud DID-loendi A osas. Kui koostisainet ei ole DID-loendi A osas, peab taotleja kasutama väärtuste määramisel DID-loendi B osas esitatud suuniseid ja lisama sellekohased dokumendid (lisateabe saamiseks vt liide).

2. kriteerium. Biolagunevus

a) Pindaktiivsete ainete biolagunevus

Kõik pindaktiivsed ained peavad kergesti biolagunema aeroobsetes tingimustes ja biolagunema anaeroobsetes tingimustes.

b) Orgaaniliste koostisainete biolagunevus

Aeroobsetes tingimustes mittelaguneva (raskesti biolaguneva) (aNBO) ja anaeroobsetes tingimustes mittelaguneva (aNBO) orgaanilise koostisaine sisaldus tootes ei tohi ületada tabelis 2 esitatud piirnorme.

Tabel 2

Aeroobsetes tingimustes mittelaguneva (raskesti biolaguneva) (aNBO) ja anaeroobsetes tingimustes mittelaguneva (aNBO) orgaanilise aine piirnormid

Toode	aNBO (mg/g AC)	anNBO (mg/g AC)
Šampoon, dušitooted ja vedelseebid	25	25
Tahked seebid	10	10
Juuksepalsamid	45	45
Raseerimisvahud, -geelid ja -kreemid	70	40
Tahked raseerimisseebid	10	10

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama dokumendid pindaktiivsete ainete lagunevuse kohta ning toote aNBO ja anNBO arvutuse. aNBO ja anNBO arvutamise tabel on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil.

Nii pindaktiivsete ainete kui ka aNBO ja anNBO väärtuste puhul tuleb kasutada DID-loendit. DID-loendisse mittekuluvate koostisainete puhul esitatakse vastavalt liitele kirjanduse või muude allikate või asjakohaste katsete tulemuste põhjal tõendatud teave selle kohta, et need ained on aeroobsetes ja anaeroobsetes tingimustes biolagunevad.

Eespool esitatud nõuetele vastavate dokumentide puudumise korral võib muu kui pindaktiivse koostisaine vabastada anaeroobse biolagunevuse nõude täitmisest, kui on täidetud üks järgmisest kolmest tingimusest:

1. koostisaine kergesti lagunev ja pindadele nõrgalt adsorbeeruv ($A < 25\%$);
2. koostisaine kergesti lagunev ja pindadelt kergesti desorbeeruv ($D > 75\%$);
3. koostisaine on kergesti lagunev ega ole bioakumuleeruv.

Adsorptsiooni-/desorptsioonikatsed võib teha vastavalt OECD juhendile 106.

3. kriteerium. Ained ja segud, mille kasutamine on keelatud või lubatud piirangutega

a) Keelatud koostisained ja segud

Toote ja ühegi sellesse lisatud segu koostisesse ei tohi kuuluda järgmised koostisained ega segud:

- i) alküülfenooloksülaadid ja muud alküülfenoolide derivaadid;
- ii) nitriilotriatsetaat (NTA);
- iii) boorhape, boraadid ja perboraadid;
- iv) nitromuskused ja polütsükliilised muskused;
- v) oktametüülsüklotetrasiloksaan (D4);
- vi) butüülhüdrosütolueen (BHT);

- vii) etüleendiamiintetraatsetaat (EDTA) ja selle soolad ning raskesti biolagunevad fosfonaadid;
- viii) järgmised säilitusained: triklosaan, parabeenid, formaldehüüd ja formaldehüüdi eraldavad ained;
- ix) järgmised lõhnaained ja lõhnaainesegude koostisained: hüdroksiüsoheksüül-3-tsüklohekseenkarboksaldehüüd (HICC), atranool ja kloroatranool;
- x) plasti mikroosakesed;
- xi) hõbeda nanoosakesed.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama allkirjastatud kinnituse aine või segu vastavuse kohta, vajaduse korral koos segude valmistajate kinnitustega, millest on näha, et toode ei sisalda loetletud aineid ega segusid.

b) Ohtlikud ained ja segud

Vastavalt määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 6 lõikele 6 ei tohi ELi ökomärgist anda ühelegi tootele, mis sisaldab aineid, mis vastavad tabelis 3 esitatud ohu- või riskilauselega klassifitseerimise tingimustele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1272/2008 ⁽¹⁾ või nõukogu direktiivile 67/548/EMÜ, ⁽²⁾ või mis sisaldab aineid, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57. Kui ohulausega tähistatud aine või segu klassifitseerimise lävi erineb riskilause omast, kohaldatakse ohulause klassifikatsiooni. Tabelis 3 esitatud riskilauseid kehtivad üldiselt ainete kohta. Kui koostisainete kohta ei ole võimalik teavet saada, kohaldatakse segude klassifitseerimise eeskirju.

Kriteeriumi 3 punkti b ei kohaldata selliste ainete ega segude suhtes, mis muudavad töötlemisel oma omadusi ega ole seetõttu bioloogiliselt kättesaadavad või mida muudetakse keemiliselt nii, et varem kindlaksmääratud ohtu enam ei ole.

Tabel 3

Ohu- ja riskilause

Ohulause	Riskilause
H300 Allaneelamisel surmav	R28
H301 Allaneelamisel mürgine	R25
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav	R65
H310 Nahale sattumisel surmav	R27
H311 Nahale sattumisel mürgine	R24
H330 Sissehingamisel surmav	R23/26
H331 Sissehingamisel mürgine	R23
H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte	R46
H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte	R68
H350 Võib põhjustada vähktõbe	R45
H350i Sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe	R49

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1272/2008, 16. detsember 2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu direktiiv 67/548/EMÜ, 27. juuni 1967, ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 196, 16.8.1967, lk 1).

Ohulause	Riskilause
H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe	R40
H360F Võib kahjustada viljakust	R60
H360D Võib kahjustada loodet	R61
H360FD Võib kahjustada viljakust. Võib kahjustada loodet	R60/61/60–61
H360Fd Võib kahjustada viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	R60/63
H360Df Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust	R61/62
H361f Arvatavasti kahjustab viljakust	R62
H361d Arvatavasti kahjustab loodet	R63
H361fd Arvatavasti kahjustab viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	R62-63
H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last	R64
H370 Kahjustab elundeid	R39/23/24/25/26/27/28
H371 Võib kahjustada elundeid	R68/20/21/22
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	R48/25/24/23
H373 Võib kahjustada elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	R48/20/21/22
H400 Väga mürgine veeorganismidele	R50
H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	R50–53
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	R51–53
H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime	R52–53
H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	R53
EUH059 Ohtlik osoonikihile	R59
EUH029 Kokkupuutel veega eraldub mürgine gaas	R29
EUH031 Kokkupuutel hapetega eraldub mürgine gaas	R31
EUH032 Kokkupuutel hapetega eraldub väga mürgine gaas	R32
EUH070 Silma sattumisel mürgine	R39–41
Ülitundlikkust põhjustavad ained	
H334 Sissehingamisel võib tekitada allergia- või astmasümptomeid või hingamisraskusi	R42
H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	R43

Mahapestavate kosmeetikatoodete puhul ei kohaldata tabelis 4 esitatud ainete suhtes määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 6 lõikes 6 sätestatud kohustust sama määruse artikli 6 lõike 7 kohaldamise korral.

Tabel 4

Ained, mille suhtes on tehtud erand

Ained	Ohulauseid	Riskilauseid
Pindaktiivsed ained (kogusisaldusega < 20 % lõpp-tootes)	H412: Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime H413: Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	R52–53 R53
Lõhnaained (*)	H412: Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime H413: Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	R52–53 R53
Säilitusained (**)	H411: MürGINE veeorganismidele, pikaajaline toime H412: Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime H413: Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	R51–53 R52–53 R53
Kõõmavastastes šampoonides kasutatav tsinkpüritioon	H400 Väga mürGINE veeorganismidele	R50

(*) Erand kehtib ainult 3. kriteeriumi punkti b puhul. Lõhnaained peavad vastama 3. kriteeriumi punktis d esitatud nõuetele.

(**) Erand kehtib ainult 3. kriteeriumi punkti b puhul. Säilitusainete puhul tuleb järgida 3. kriteeriumi punkti e.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab tõendama kõikide selliste koostisainete või segude vastavust kriteeriumi 3 punktile b, mille sisaldus tootes on suurem kui 0,010 %.

Taotleja peab esitama kinnituse vastavuse kohta, vajaduse korral koos toormevalmistaja(te) kinnitustega, millest on näha, et ükski kõnealune koostisaine ega segu tootes sisalduvas vormis ja olekus ei vasta tabelis 3 esitatud ohu- või riskilausega klassifitseerimise kriteeriumidele.

Ohu- või riskilausega mitteklassifitseerimise tõendamiseks tuleb esitada järgmine tehniline teave tootes sisalduvate koostisainete ja/või segude vormi ja oleku kohta:

- i) selliste ainete puhul, mida ei ole registreeritud määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohaselt ja/või mis ei ole veel hõlmatud ühtlustatud CLP-klassifikatsiooniga: teave, mis vastab nimetatud määruse VII lisas loetletud nõuetele;
- ii) selliste ainete puhul, mis on registreeritud määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohaselt ja mis ei vasta ühtlustatud CLP-klassifikatsiooni nõuetele: teave, mis põhineb REACH-määruse registreerimistoimikul, milles kinnitatakse aine klassifitseerimata jätmist;
- iii) ühtlustatud klassifikatsiooni kuuluvate ainete või tarnija/tootja enda klassifitseeritud ainete puhul: ohutuskaardid, kui need on olemas. Kui need ei ole kättesaadavad või kui tarnija/tootja on aine ise klassifitseerinud, tuleb esitada teave ainete ohtlikkuse klassifikatsiooni kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisale;
- iv) segude puhul: ohutuskaardid, kui need on olemas. Kui need ei ole kättesaadavad, tuleb esitada segu klassifikatsiooni arvutus vastavalt määruse (EÜ) nr 1272/2008 juhistele koos segude ohtlikkuse klassifikatsiooni alase teabega vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisale.

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 IV ja V lisas loetletud selliste ainete puhul, mille suhtes ei kohaldata kõnealuse määruse artikli 2 lõike 7 punktides a ja b sätestatud registreerimiskohustust, piisab kriteeriumi 3 punkti b täitmiseks taotleja sellekohasest kinnitusest.

Taotleja peab esitama kinnituse erandi tingimustele vastavate koostisainete olemasolu kohta, vajaduse korral koos toormevalmistaja(te) kinnitustega. Kui erandi saamine seda nõuab, peab taotleja kinnitama kõnealuste koostisainete sisaldust lõpptootes.

c) Määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 lõike 1 kohaselt loetletud koostisained

Määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 6 lõikega 6 ette nähtud väljajätmiserandeid ei tehta selliste koostisainete suhtes, mis on määratletud väga ohtliku ainena ja kuuluvad määruse (EÜ) nr 1907/2006 (¹) artikli 59 lõikes 1 sätestatud loetellu ning mille sisaldus tootes on üle 0,010 massiprotsendi.

Hindamine ja kontroll: taotlemiskuupäeval tuleb viidata väga ohtlike ainetena määratletud ainete loetelule. Taotleja peab esitama pädevale asutusele toote täieliku koostise. Samuti peab taotleja esitama kinnituse kriteeriumi 3 punktile c vastavuse kohta koos sellekohaste dokumentidega, nagu materjalitarnijate allkirjastatud kinnituse vastavuse kohta ja asjakohased ainete või segude ohutuskaartide koopiad.

d) Lõhnaained

i) Lastele kavandatud ja ette nähtud tootena turustatavad tooted ei tohi sisaldada lõhnaaineid.

ii) Kõikide toodetesse lõhnaainena lisatavate koostisainete ja segude valmistamisel ja käsitsemisel tuleb järgida rahvusvahelise lõhnaainete assotsiatsiooni (IFRA) tegevusjuhiseid. Tegevusjuhised on esitatud IFRA veebisaidil: <http://www.ifraorg.org> Valmistajad peavad järgima IFRA standardites esitatud soovitusi keelamise, piiratud kasutuse ja materjalide puhtuse kriteeriumide kohta.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama kinnituse sellele kriteeriumile vastavuse kohta ja vajaduse korral lõhnaainetootja kinnituse.

e) Säilitusained

i) Tootes sisalduvad säilitusained ei tohi eraldada aineid ega laguneda aineteks, mis on klassifitseeritud vastavalt kriteeriumi 3 punkti b nõuetele.

ii) Toode võib sisaldada säilitusaineid, kui need ei ole bioakumuleeruvad. Säilitusainet ei peeta bioakumuleeruvaks, kui selle $BCF < 100$ või $\log K_{ow} < 3,0$. Kui nii BCF_i kui ka $\log K_{ow}$ väärtus on teada, kasutatakse suurimat mõõdetud BCF_i väärtust.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama allkirjastatud kinnituse vastavuse kohta, kõikide lisatud säilitusainete ohutuskaartide koopiad ning BCF_i ja/või $\log K_{ow}$ väärtused.

f) Värvained

Tootes sisalduvad värvained ei tohi olla bioakumuleeruvad. Värvainet ei peeta bioakumuleeruvaks, kui selle $BCF < 100$ või $\log K_{ow} < 3,0$. Kui nii BCF_i kui ka $\log K_{ow}$ väärtus on teada, kasutatakse kõrgeimat mõõdetud BCF_i väärtust. Toidus kasutamiseks heakskiidetud värvainete puhul ei ole vaja esitada tõendeid võimaliku bioakumuleerumise kohta.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama kõikide lisatud värvainete ohutuskaartide koopiad ning BCF_i ja/või $\log K_{ow}$ väärtused või tõendid selle kohta, et värvaineid on lubatud kasutada toidus.

4. kriteerium. Pakendamine

a) Müütipakend

Müütipakend on vahetus kokkupuutes tootega.

Toote müümisel ei tohi sellele lisada ühtki lisapakendit, nt ei tohi pudelile panna pappümbrist, v.a rühmapakend, kuhu on koondatud vähemalt kaks toodet (nt toode ja täitmissüsteem).

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama kinnituse sellele kriteeriumile vastavuse kohta.

(¹) http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

b) Pakendi suhteline mõju (Packaging Impact Ratio — PIR)

Iga sellise pakendi suhteline mõju (PIR), milles toodet müüakse, peab olema väiksem kui 0,28 grammi pakendist kõnealuse toote grammi kohta. Kõnealune nõue ei kehti selliste enne raseerimist kasutamiseks mõeldud toodete suhtes, mis on pakitud metallist aerosoolmahutitesse.

PIR arvutatakse eraldi iga pakendi kohta järgmiselt:

$$\text{PIR} = (W + (W_{\text{refill}} \times F) + N + (N_{\text{refill}} \times F)) / (D + (D_{\text{refill}} \times F))$$

kus:

W — pakendi mass (müügipakend + suhteline osa rühmapakendist, ⁽¹⁾ sh sildid) grammides

W_{refill} — täitepakendi mass (müügipakend + suhteline osa rühmapakendist ⁽¹⁾, sh sildid) grammides

N — taastumatu + korduskasutatamatu pakendi mass (müügipakend + suhteline osa rühmapakendist ⁽¹⁾, sh sildid) grammides

N_{refill} — taastumatu + korduskasutatamatu täitepakendi mass (müügipakend + proportsionaalne osa rühmapakendist ⁽¹⁾, sh sildid) grammides

D — nn originaalpakendis sisalduva toote mass grammides

D_{refill} — täitepakendis tarnitava toote mass grammides

F — täitmisseemide arv, mida on vaja taastäidetava üldkoguse saamiseks, arvatuna järgmiselt:

$$F = V \times R / V_{\text{refill}}$$

kus:

V — nn originaalpakendi maht milliliitrites

V_{refill} — täitepakendi maht milliliitrites

R — täitmiste arv. Näitab, mitu korda saab originaalpakendit täita. Kui F ei ole täisarv, tuleks seda ümardada ülespoole järgmise täisarvuni.

Kui täitmisevõimalust ei pakuta, arvutatakse PIR järgmiselt:

$$\text{PIR} = (W + N) / D$$

Tootja peab esitama ettenähtud täitmiskordade arvu või kasutama vaikenäitajana R = 5 plastpakendi puhul ja R = 2 papp-pakendi puhul.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama toote PIRi arvutuse. Selle arvutamise tabel on saadaval ELi ökomärgise veebisaidil. Kui toodet müüakse mitmesugustes pakendites (nt eri mahuga), esitatakse arvutus iga sellise pakendisuuruse kohta, millele ELi ökomärgis antakse. Taotleja peab esitama allkirjastatud kinnituse selle kohta, kui palju sisaldab pakend ringlussevõetud materjali või taastuvtoorainest saadud materjali, ja kirjeldama pakutavat täitmisseemide (eri täitmisevõimalused, -maht), kui täitmisevõimalus on olemas. Täitmisseemide pakendi heakskiitmiseks peab taotleja või jaemüüja esitama dokumendid selle kohta, et täitmisevõimalus on turul olemas.

⁽¹⁾ Rühmapakendi suhteline mass (nt 50 % rühmapakendi kogumassist, kui koos müüakse kaks toodet).

c) Müügipakendi kavandamine

Müügipakend tuleb kavandada selliselt, et oleks lihtne õigesti doseerida (nt tagades, et pakendi üla osas asuv ava ei oleks liiga suur) ja et tagada, et tootest vähemalt 90 % oleks võimalik mahutist hõlpsasti kätte saada. Mahutisse allesjääv osa (R), mida peab olema alla 10 %, arvutatakse järgmiselt:

$$R = ((m_2 - m_3) / (m_1 - m_3)) \times 100 (\%)$$

kus:

m₁ — müügipakend ja toode (grammides)

m₂ — müügipakend ja tootejääk tavalistes kasutustingimustes (grammides)

m₃ — tühjendatud ja puhastatud müügipakend ja toode (grammides)

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama doseerimisvahendi kirjelduse ja katseprotokolli pakendis sisalduva mahapestava kosmeetikavahendi allesjäänud osa mõõtmise tulemustega. Allesjäänud osa mõõtmise meetodi kirjeldus on kasutusjuhendis ELi ökomärgise veebisaidil.

d) Ringlussevõetava plastpakendi kavandamine

Plastpakend tuleb kavandada selliselt, et pakendit oleks lihtne ringlusse võtta, vältides võimalikke saasteaineid ja muid sobimatuid materjale, mis teadaolevalt takistavad eraldamist või taastõõtlemit või halvendavad ringlussevõetud materjali kvaliteeti. Silt või ümbrissilt, sulgur ega kaitsekiht (kui see on olemas) ei tohi sisaldada tabelis 5 loetletud materjale ega komponente ega neid koos.

Tabel 5

Pakendielemendis välistatud materjalid ja komponendid

Pakendielemendid	Välistatud materjalid ja komponendid ⁽¹⁾
Silt või ümbrissilt	<ul style="list-style-type: none"> — PSist silt või ümbrissilt koos PETist, PPst või HDPEst pudeliga — PVCst silt või ümbrissilt koos PETist, PPst või HDPEst pudeliga — PETGst silt või ümbrissilt koos PETist pudeliga — Pudeli materjalist erinevast polümeerist valmistatud ümbrissildid — Metalliseeritud või pakendi korpuse külge keevitatud sildid (vormimisega valmistatud sildid)
Sulgur	<ul style="list-style-type: none"> — PSist sulgur PETist, PPst või HDPEst pudelil — PVCst sulgur PETist, PPst või HDPEst pudelil — PETGst sulgurid ja/või sulgemismaterjal, mille tihedus on üle 1 g/cm³, koos PETist pudeliga — Metall-, klaas-, EVA-sulgurid — Silikoonsulgurid. Välja jäetakse silikoonsulgurid tihedusega < 1 g/cm³ PETist pudelil ja silikoonsulgurid tihedusega > 1 g/cm³ PPst või HDPEst pudelil — Pärast toote avamist pudeli või selle sulguri külge jääv metallfoolium või -tihend
Kaitsekihid	<ul style="list-style-type: none"> — Polüamiid, etüleenvinüülalkoholi kopolümeerid (EVOH), funktsionaalsed polüolefiinid, metall- ja kergkaitsekihid

⁽¹⁾ EVA — etüleenvinüülatsetaat, EVOH — etüleenvinüülalkohol, HDPE — suure tihedusega polüetüleen, PET — polüetüleenereftalaat, PETG — polüetüleenereftalaat, glükooliga modifitseeritud, PP — polüpropüleen, PS — polüstüreen, PVC — polüvinüülkloriid.

Seda nõuet ei kohaldata pumpade ega aerosoolmahutite suhtes.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama allkirjastatud kinnituse pakendi, sh mahuti, sildi või ümbrissildi, abrasiivainete, sulguri ja kaitsekihi materjali koostise vastavuse kohta ning müügipakendi näidise.

5. kriteerium. Palmiõli ja -tuumaõli ning nende derivaatide säästev hankimine

Tootes kasutatud palmiõli ja -tuumaõli ning nende derivaadid peavad pärinema säästva majandamise kriteeriumidele vastavatest istandustest, mille tegevusega on seotud mitmeid sidusrühmi hõlmavad laiapõhjalise liikmeskonnaga (valitsusvälised organisatsioonid, tööstusharu ja riigi esindajad) organisatsioonid.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama kolmandate isikute kinnituse selle kohta, et toote valmistamisel kasutatud palmiõli ja -tuumaõli pärinevad säästvalt majandatavatest istandustest. Heakskiidetud kinnitus peab sisaldama RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) tõendusmaterjali (tagatud päritolu, lahknemise või massibilansi kohta) või mõne muu sellise samaväärse süsteemi andmeid, mis hõlmab mitut sidusrühma ja vastab säästva majandamise kriteeriumidele. Palmiõli ja -tuumaõli keemiliste derivaatide ⁽¹⁾ säästlikkust võib tõendada ka selliste nn *book-and-claim*-süsteemide kaudu nagu GreenPalm või mõni muu samaväärne süsteem.

6. kriteerium. Kasutuskõlblikkus

Toote suutlikkust täita oma esmast funktsiooni (nt pesemine, hooldamine) ja kõiki teiseid väidetavaid funktsioone (nt kõõmavastane toime, värvi kaitsmine) tuleb tõendada kas laborikatse(te)ga või tarbijate abil tehtud katsega. Katsetamisel lähtutakse kosmeetikatoodete tõhususe hindamise suunistest (*Guidelines for the Evaluation of the Efficacy of Cosmetic Products*) ⁽²⁾ ja ELi ökomärgise veebisaidil esitatud kasutusjuhendi juhistest.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab dokumenteerima toote tõhususe katsetamisel koostatud katseprotokolli. Taotlejad peavad esitama kõnealuse protokolliga tulemused, mis tõendavad, et toode vastab müügi- ja rühmapakendi märgistusel ja pakendil esitatud funktsioonidele.

7. kriteerium. Teave ELi ökomärgisel

Vabatahtlik tekstiväljaga märgis peab sisaldama järgmist teksti:

- Vähendatud mõju veeökosüsteemidele.
- Vastab rangetele biolagunevusnõuetele.
- Pakendijäätmete hulk väike.

Vabatahtliku tekstiväljaga märgise kasutamise juhised on esitatud pealkirja all „Ökomärgise logo kasutamise juhised” järgmisel veebisaidil:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama selle tootemärgise või pakendikavandi näidise, kuhu ELi ökomärgis kavatsetakse panna, ja allkirjastatud kinnituse vastavuse kohta.

⁽¹⁾ Nagu RSPO on määratlenud majapidamistoodetes ja isikliku hügieeni toodetes kasutatavaid derivaate käsitlevates RSPO eeskirjades (*RSPO Rules for Home and Personal Care Derivatives*), mis on saadaval aadressil: http://www.greenpalm.org/upload/files/45/RSPO_Guiding_Rules_for_HPC_derivativesV9.pdf

⁽²⁾ Saadav aadressil: <https://www.cosmeticseurope.eu/publications-cosmetics-europe-association/guidelines.html?view=item&id=23> ja ELi ökomärgise veebisaidil.

Liide

Pesuaiete koostisainete andmebaas (DID-loend)

DID-loend (A osa) sisaldab teavet pesuaiete koostisse kuuluvate koostisainete mürgise mõju kohta veekeskkonnale ja nende biolagunevuse kohta. Loend sisaldab teavet suure hulga pesemis- ja puhastusvahendites sisalduvate ainete mürgisuse ja biolagunevuse kohta. Loend ei ole ammendav, kuid B osas on esitatud suunised selle kohta, kuidas teha kindlaks koostisaine näitajad juhul, kui kõnealune aine ei ole kantud DID-loendisse (nt mürgisustegur (TF) ja lagunevustegur (DF), mida kasutatakse kriitilise lahjendusemäära arvutamiseks). See loend on vaid üldine teabeallikas ja DID-loendisse kuuluvad ained ei ole ELi ökomärgisega toodetes kasutamiseks automaatselt heaks kiidetud.

DID-loendi A ja B osa on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_en.pdf

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_b_en.pdf

Kui puuduvad andmed aine mürgise mõju kohta veekeskkonnale ja aine biolagunevuse kohta, võib selle mürgisusteguri (TF) ja lagunevusteguri (DF) hindamiseks kasutada struktuurianaloogiat (samalaadseid aineid). ELi ökomärgiseid välja andev pädev asutus peab kinnitama selliste struktuurianaloogide kõlblikkuse. Alternatiivselt võib kohaldada halvimat stsenaariumi, kasutades allpool esitatud näitajaid:

Halvim stsenaarium:

Koostisaine	Äge mürgisus			Krooniline mürgisus			Lagunevus		
	LC50/EC50	SF _(acute)	TF _(acute)	NOEC (*)	SF _(chronic) (*)	TF _(chronic)	DF	Aeroobne	Anaeroobne
„Nimetus”	1 mg/l	10 000	0,0001			0,0001	1	P	N

(*) Kui kasutamiskõlblikke andmeid kroonilise mürgisuse kohta ei leita, jäetakse need lahtrid tühjaks. Sel juhul loetakse näitaja TF_(chronic) võrdseks näitajaga TF_(acute).

Kiire biolagunevuse dokumenteerimine

Kiire biolagunevuse dokumenteerimiseks kasutatakse järgmist meetodit:

1) kuni 1. detsembrini 2015:

nõukogu direktiivis 67/548/EMÜ, eelkõige selle V lisa osas C4 sätestatud katsemeetodid kiire biolagunevuse dokumenteerimiseks või nendega samaväärsed OECD 301 A–F või ISO katsemeetodid.

Nn kümnepäevase akna põhimõtet pindaktiivsete ainete suhtes ei kohaldata. Vastuvõetavuskünnis on 70 % direktiivi 67/548/EMÜ V lisa osa C4 jaotistes A ja B osutatud meetodite ja nendega samaväärsete OECD 301 A ning E või ISO katsemeetodite puhul ja 60 % C4-C, C4-D, C4-E ja C4-F meetodite (ja nendega samaväärsete OECD 301 B, C, D ning F või ISO katsemeetodite)

või

määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud katsemeetodite puhul.

2) pärast 1. detsembrit 2015:

määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud katsemeetodid.

Anaeroobse biolagunevuse dokumenteerimine

Standardkatse anaeroobse lagunevuse määramiseks tehakse EN ISO 11734, ECETOC nr 28 (juuni 1988), OECD 311 või muul samaväärsel katsemeetodil, kusjuures nõutav täieliku lagunevuse määr anaeroobsetes tingimustes on 60 %. Selle dokumenteerimiseks, et aine 60 % lagunevuse määr anaeroobsetes tingimustes on saavutatud, võib kasutada ka vastava anaeroobse keskkonna tingimuste modelleerimist.

DID-loendisse mittekuuluvate ainete ekstrapoleerimine

Kui koostisaine ei ole kantud DID-loendisse, võib anaeroobse biolagunevuse dokumenteerimiseks teha järgmist:

- 1) kasutada mõistlikku ekstrapoleerimist. Ühe lähteainega saadud tulemusi kasutatakse selle aine struktuurianaloogiks oleva pindaktiivse aine täieliku anaeroobse biolagunevuse määramiseks ekstrapoleerimise abil. Kui teatava pindaktiivse aine (või homologide grupi) puhul on DID-loendi andmetega tõendatud, et aine on anaeroobselt biolagunev, võib oletada, et ka muud samalaadsed pindaktiivsed ained on anaeroobselt biolagunevad (nt C12-15 A 1–3 EO sulfaat [DID nr 8] on anaeroobsetes tingimustes biolagunev, järelikult võib oletada, et ka C12-15 A 6 EO sulfaat on samuti anaeroobselt biolagunev). Kui teatava pindaktiivse aine anaeroobne biolagunevus on tõendatud sobiva katsemeetodi abil, võib oletada, et ka muud samalaadsed pindaktiivsed ained on anaeroobselt biolagunevad (nt kirjanduse andmeid, mis kinnitavad alküülestrite ammooniumsoolade gruppi kuuluvate pindaktiivsete ainete biolagunevust, võib kasutada ka muude alküülahela(te)s estersidemeid sisaldavate kvaternaarseste ammooniumsoolade samalaadse anaeroobse biolagunevuse dokumenteerimiseks);
  - 2) teha anaeroobse lagunevuse sõelkatse. Kui uus katsetamine on vajalik, tuleb teha sõelkatse, kasutades meetodit EN ISO 11734, ECETOC nr 28 (juuni 1988), OECD 311 või mõnda muud samaväärset meetodit;
  - 3) teha lagunevuse katse väikese annusega. Kui on vaja uusi katseid, kuid sõelkatsete puhul esineb eksperimentaalseid raskusi (nt lagunemise aeglustumine uuritava aine mürgisuse tõttu), tuleb korrata katset pindaktiivse aine väikese annusega, kusjuures lagunemist tuleb jälgida ¹⁴C-mõõtmismeetodil või keemiliste analüüside abil. Väikese annuse katse puhul võib kasutada meetodit OECD 308 (august 2000) või muud samaväärset meetodit.
-

III

(Muud aktid)

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

EFTA JÄRELEVALVEAMETI OTSUS

nr 117/14/COL,

12. märts 2014,

millega muudetakse üheksakümne neljandat korda riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, võttes vastu uued riskifinantseerimisinvesteeringute edendamise suunised ja pikendades kehtivaid suuniseid väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtjatesse tehtavatele riskikapitaalinvesteeringutele antava riigiabi kohta

EFTA JÄRELEVALVEAMET (edaspidi „järelevalveamet“),

VÕTTES ARVESSE Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping“), eriti selle artikleid 61–63 ja protokoll nr 26,

VÕTTES ARVESSE EFTA riikide vahelist järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitlevat lepingut (edaspidi „järelevalve- ja kohtuleping“), eriti selle artikli 5 lõike 2 punkti b, artiklit 24 ja nimetatud lepingu protokoll nr 3 I osa artiklit 1,

ning arvestades järgmist:

järelevalve- ja kohtulepingu artikli 24 kohaselt jõustab järelevalveamet EMP lepingu riigiabi käsitlevad sätted,

järelevalve- ja kohtulepingu artikli 5 lõike 2 punkti b kohaselt väljastab järelevalveamet teateid või suuniseid EMP lepingus käsitletud küsimuste kohta, kui kõnealuse lepingu või järelevalve- ja kohtulepinguga on nii ette nähtud või kui järelevalveamet peab seda vajalikuks,

Euroopa Komisjon võttis 15. jaanuaril 2014 vastu suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta, ⁽¹⁾ mis jõustuvad 1. juulil 2014. Neis uutes eeskirjades sätestati tingimused, mille alusel võivad ELi liikmesriigid anda abi, et soodustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning keskmise kapitalisatsiooniga ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele. Ühenduse suunised väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaalinvesteeringutele antava riigiabi kohta ⁽²⁾ asendatakse 1. juulil 2014 käesolevate uute suunistega,

Euroopa Komisjoni suunistes riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta nähakse ette ka seda, et väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaalinvesteeringutele antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste kohaldamist tuleb pikendada 30. juunini 2014,

nimetatud suunised on olulised Euroopa Majanduspiirkonna jaoks,

EMP riigiabi eeskirjade ühetaoline kohaldamine tuleb tagada kogu Euroopa Majanduspiirkonnas kooskõlas EMP lepingu artiklis 1 sätestatud ühtsuse tagamise eesmärgiga,

⁽¹⁾ ELT C 19, 22.1.2014, lk 4.

⁽²⁾ ELT C 194, 18.8.2006, lk 2.

EMP lepingu XV lisa üldsätete osa II punkti kohaselt peab järelevalveamet pärast konsulteerimist Euroopa Komisjoniga vastu võtma uued suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta, mis oleksid vastavuses Euroopa Komisjoni vastu võetud suunistega,

praegu kehtivad väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antavat riigiabi käsitlevad suunised ⁽¹⁾ asendatakse uute suunistega. Uute suuniste jõustumiseni tuleks väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavate riskikapitaliinvesteeringute edendamist käsitlevate suuniste kohaldamist pikendada 30. juunini 2014,

OLLES KONSULTEERINUD Euroopa Komisjoniga,

OLLES kõnealusel teemal konsulteerinud EFTA riikidega 12. jaanuaril 2014 saadetud kirja teel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antavat riigiabi käsitlevate suuniste punkti 80 esimene lause sõnastatakse järgnevalt:

„(80) Käesolevad suunised kaotavad kehtivuse 30. juunil 2014”.

Artikkel 2

Riigiabi suuniseid muudetakse, kehtestades uued suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta. Uued suunised on esitatud käesoleva otsuse lisa ja moodustavad otsuse lahutamatu osa.

Artikkel 3

Ainult ingliskeelne versioon on autentne.

Brüssel, 12. märts 2014

EFTA järelevalveameti nimel

eesistuja

Oda Helen SLETNES

kolleegiumi liige

Frank BÜCHEL

⁽¹⁾ ELT C 126, 7.6.2007, lk 19. EMP kaasanne nr 27, 7.6.2007, lk 1. Muudetud 15. detsembri 2010 otsusega nr 484/10/COL.

LISA

III OSA: HORISONTAALSED EESKIRJAD

Riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antav riigiabi ⁽¹⁾

1. SISSEJUHATUS

- (1) Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (edaspidi „EMP leping“) artikli 61 lõike 3 punkti c alusel võib EFTA järelevalveamet (edaspidi „järelevalveamet“) pidada EMP lepinguga kokkusobivaks abi teatava majandustegevuse soodustamiseks, kui niisugune abi ei kahjusta kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. Käesolevates suunistes esitatud põhjustel on järelevalveamet seisukohal, et riskifinantseerimisturu arendamine ning riskifinantseerimisele juurdepääsu parandamine väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“), väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja innovaatiliste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate jaoks on EFTA riikide majanduse kui terviku seisukohast väga oluline.
- (2) Uute ettevõtete — eelkõige innovaatiliste ja suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete — arendamise ja laiendamise soodustamisel võib olla suur töökohtade loomise potentsiaal. Seetõttu on tõhus riskifinantseerimisturg VKEdel jaoks äärmiselt oluline, et ettevõtlikel äriühingutel oleks võimalik ligi pääseda vajalikule rahastamisele nende arengu igas etapis.
- (3) Kasvuväljavaadetest olenemata võib VKEdel tekkida rahastamisele juurdepääsu saamisest raskusi ning seda eelkõige nende varajastes arenguetappides. Nende raskuste peamiseks põhjustajaks on asümmeetrilise teabe probleem: VKEd ei suuda sageli — eriti siis, kui tegemist on alustava ettevõttega — tõendada investoritele oma krediitvõimelisust või oma äriplaanide usaldusväärsust. Sellest lähtudes ei pruugi kõnealuseid VKEsid hõlmavate tehingute puhul seda liiki aktiivne sõelumine, mida investorid kasutavad suurtele ettevõtjatele rahaliste vahendite pakkumiseks, olla investeeringut väärt, sest sõelumiskulud on liiga kõrged võrreldes investeeringu väärtusega. Seetõttu on tõenäoline, et oma projekti kvaliteedist ja kasvupotentsiaalst olenemata ei saa need VKEd juurdepääsu vajalikule rahastamisele seni, kuni nende varasema tegevuse kohta ei ole tõendatud andmeid ja neil puudub piisav tagatis. Sellise asümmeetrilise teabe tulemusel võib juhtuda, et ettevõtjate rahastamise turud ei suuda pakkuda vajalikku omakapitali ega laenurahastamist uutele ja suure kasvupotentsiaaliga VKEdele, mille tulemuseks on jätkuv kapitalituru tõrge, mis ei võimalda pakkumisel vastata nõudlusele mõlemale poolele vastuvõetava hinnaga, ning see mõjutab negatiivselt selliste VKEdel kasvu. Väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad ja innovaatilised keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad võivad teatavatel juhtudel seista silmitsi samasuguse turutõrkega.
- (4) Tagajärjed, mis kaasnevad sellega, kui ettevõtja ei saa rahalisi vahendeid, võivad ulatuda kaugemale sellest ühest ettevõttest ning seda eelkõige kasvu välismõjude tõttu. Paljudes edukates sektorites kasvab tootlikkus mitte sellepärast, et turul tegutsevate ettevõtjate tootlikkus suureneb, vaid seetõttu, et tõhusamad ja tehnoloogiliselt arenenumad ettevõtjad kasvavad vähem tõhusate ettevõtjate (või vananenud toodetega ettevõtjate) arvel. Mida enam mõjutab seda protsessi asjaolu, et potentsiaalselt edukad ettevõtjad ei saa rahastamist, seda suurem on tõenäoliselt tootlikkuse kasvule avalduv negatiivne mõju. Suurema hulga ettevõtjate turule sisenemise võimaldamine võib seega kasvu hoogustada.
- (5) Seetõttu võib VKEsid, väikeseid keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid ja innovaatilisi keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid mõjutava rahastamislünga olemasolu õigustada riiklike toetusmeetmete võtmist, sealhulgas riigiabi andmise kaudu teatavatel erijuhtudel. Õigesti suunatuna võib neile ettevõtjatele riskifinantseerimise pakkumise toetamiseks ette nähtud riigiabi olla tõhus vahend, mille abil leevendada kindlakstehtud turutõrkeid ja võimendada erakapitali.
- (6) VKEdel juurdepääsu rahastamisele on EMP ühistest huvidest lähtuv eesmärk. ELi ja EMP tasandil on vastu võetud mitmeid algatusi VKEdel arengu toetamiseks. Üks peamistest eesmärkidest on hõlbustada VKEdel juurdepääsu rahastamisvahenditele.
- (7) Lähtudes kirjeldatud poliitilisest taustast tõdetakse nii komisjoni 2011. aasta tegevuskavas VKEdel rahastamisvõimaluste parandamiseks ⁽²⁾ kui ka 2013. aastal rohelise raamatuga algatatud arutelu Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta, ⁽³⁾ et liidu edu sõltub suure osas VKEdel kasvust, samas kui VKEdel on rahastamisvõimaluste leidmisel märkimisväärsed raskused. Järelevalveamet võtab need järeldused teadmiseks. Seega on püstitatud eesmärk muuta VKEd nähtavamaks ja finantsturud VKEdel jaoks atraktiivsemaks ja juurdepääsetavamaks.

⁽¹⁾ Käesolevad suunistes vastavad komisjoni suunistele riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 19, 22.1.2014, lk 4).

⁽²⁾ Komisjoni teatis „Tegevuskava VKEdel rahastamisvõimaluste parandamiseks“, KOM(2011) 870 (lõplik), 7.12.2011.

⁽³⁾ COM(2013) 150 (final), 25.3.2013.

- (8) Hiljuti võeti vastu kaks investeerimisfondidega seotud algatust: (*) 2013. aastal vastu võetud määrus Euroopa riskikapitalifondide kohta, (5) mis võimaldab liidus tegutsevatel riskikapitalifondidel turustada fonde ja kaasata kapitali kogu siseturult, ning ettepanek võtta vastu määrus Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta, (6) mille eesmärk on luua raamtingimused selliste erasektori investeerimisfondide tegevuse hõlbustamise kohta, mille investorid on võtnud pikaajalisi kohustusi.
- (9) Lisaks neile temaatilistele määrustele on direktiivis alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta ette nähtud raamistik, mis reguleerib riskifinantseerimisega tegelevate investeerimisfondide, nagu börsivälise kapitali investeerimisfondid, juhtimist ja tegevust (7).
- (10) 2012. aastal algatas komisjon avaliku konsultatsiooni (8) eesmärgiga koguda teavet selle kohta, milline on sellise turutõrke ulatus, mis mõjutab VKEde juurdepääsu laenu- ja omakapitalirahastamisele, ning selle kohta, kas 2006. aasta suunised väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antava riigiabi kohta (9) on asjakohased. Avaliku konsultatsiooni tulemusel selgus, et nimetatud suunistes esitatud alus- ja põhimõtetega on loodud kindel alus riiklike vahendite suunamiseks sihtrühma kuuluvatele VKEdele, piirates samas väljatõrjumise riske. Kuid avalik konsultatsioon näitas ka seda, et riskikapitalisuuniseid peeti sageli liiga piiravateks nii abikõlblike VKEde, rahastamisvormide, abinstrumentide kui ka rahastamisstruktuuride suhtes.
- (11) Järelevalveamet nõustub nende järeldustega, mida võib *mutatis mutandis* kohaldada ka järelevalveameti suuniste suhtes, mis käsitlevad väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antavat riigiabi (10).
- (12) Teatises riigiabi ajakohastamise kohta (11) nägi komisjon ette kaugleulatuvat riigiabi ajakohastamise programmi, mis põhineb kolmel peamisel eesmärgil:
- a) jätkusuutliku, aruka ja kaasava majanduskasvu edendamine konkurentsivõimelisel siseturul;
  - b) komisjoni eelkontrolli keskendamine nendele juhtumitele, millel on suurim mõju siseturule, tugevdades samal ajal liikmesriikide koostööd riigiabi eeskirjade jõustamisel, ning
  - c) eeskirjade ühtlustamine eesmärgiga tagada kiirem otsustamine.
- (13) Järelevalveamet järgis komisjoni ajakohastamisalgatust. Selle tulemusena põhinevad käesolevates suunistest kehtestatud kokkusobivuse tingimused neil ühistel eesmärkidel.
- (14) Eespool öeldut silmas pidades peeti asjakohaseks vaadata olulisel määral läbi riskikapitalimeetmete suhtes kohaldatavad riigiabieeskirjad, sealhulgas grupierandi määruks sätestatu, (12) et edendada erinevate riskifinantseerimisvormide tõhusamat ja tulemuslikumat pakkumist laiemale abikõlblike ettevõtjate kategooriale. Nendest grupierandi määruks hõlmatud meetmetest ei ole vaja järelevalveametile teatada, sest eeldatakse, et nendega käsitletakse turutõrget asjakohasel ja proportsionaalsel viisil ning et need avaldavad samal ajal stimuleerivat mõju ja aitavad viia mis tahes konkurentsimoontused minimaalsele tasemele.

(*) EMPs kohaldatavad määrused.

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 345/2013, 17. aprill 2013, Euroopa riskikapitalifondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 1). Määrus tuleb inkorporeerida EMP lepingusse.

(6) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta, COM(2013) 462 final, 2013/0214 (COD).

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL, 8. juuni 2011, alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1). Direktiiv tuleb inkorporeerida EMP lepingusse.

(8) Küsimustik avaldati järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/competition/consultations/2012_risk_capital/questionnaire_en.pdf.

(9) Ühenduse suunised väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antava riigiabi kohta (ELT C 194, 18.8.2006, lk 2).

(10) Väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavatele riskikapitaliinvesteeringutele antav riigiabi (ELT C 126, 7.6.2007, lk 19 ja EMP kaasanne nr 27, 7.6.2007), muudetud 15. detsembri 2010. aasta otsusega nr 484/10/COL,

(11) Teatis „ELi riigiabi ajakohastamine“, COM(2012) 209 (final), 8.5.2012.

(12) Komisjoni määrus (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse ühisturuga kokkusobivaks (ELT L 214, 9.8.2008, lk 3)(praegu läbivaatamisel), muudetud komisjoni määruks (EL) nr 1224/2013, 29. november 2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 800/2008 seoses selle kohaldamisajaga (ELT L 320, 30.11.2013, lk 22), inkorporeeritud ühiskomitee otsusega nr 29/2014, 14.2.2014 (ELTs jaEMP kaasandes veel avaldamata) EMP lepingusse kui selle XV lisa punkti 1 alapunkt j(jõustus 15.2.2014).

2. SUUNISTE REGULEERIMISALA JA MÕISTED

- (15) Järelevalveamet kohaldab käesolevates suunistes esitatud põhimõtteid riskifinantseerimismeetmete suhtes, mis ei vasta kõikidele üldises grupierandi määruises sätestatud tingimustele. Asjaomane EFTA riik peab teatama meetmetest vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 3 ning järelevalveamet hindab põhjalikult kokkusobivust EMP lepinguga, nagu on ette nähtud käesolevate suuniste 3. jaos.
- (16) EFTA riigid võivad siiski otsustada töötada riskifinantseerimismeetmed välja niimoodi, et need ei hõlma riigiabi EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses — näiteks seetõttu, et need meetmed on kooskõlas turumajandusliku investori põhimõttega, või seetõttu, et need meetmed vastavad vähese tähtsusega abi käsitlevas määruises sätestatud tingimustele ⁽¹³⁾. Sellistest meetmetest ei pea järelevalveametile teatama.
- (17) Miski käesolevates suunistes ei sea kahtluse alla selliste riigiabimeetmete kokkusobivust siseturuga, mis vastavad mis tahes muudes suunistes, raamistikes või määrustes ette nähtud kriteeriumidele. Järelevalveamet pöörab erilist tähelepanu vajadusele vältida käesolevate suuniste kasutamist peamiselt muudes raamistiketes, suunistes ja määrustes käsitletud poliitiliste eesmärkide saavutamiseks.
- (18) Käesolevad suunised ei piira nendega hõlmamata muud liiki finantsinstrumentide kohaldamist, nagu olemasolevate laenude väärtpaperistamist ette nägevad instrumendid, mida hinnatakse asjaomaste riigiabi käsitlevate õiguslike aluste põhjal.
- (19) Järelevalveamet kohaldab käesolevates suunistes esitatud põhimõtteid ainult riskifinantseerimiskavade suhtes. Neid põhimõtteid ei kohaldata ühekordsete meetmete suhtes, millega antakse riskifinantseerimisabi konkreetsetele ettevõtjatele, välja arvatud juhul, kui tegemist on meetmetega, millega soovitakse toetada konkreetset alternatiivset kauplemisplatvormi.
- (20) On oluline meeles pidada, et riskifinantseerimisabi meetmed tuleb kasutusele võtta finantsvahendajate või alternatiivsete kauplemisplatvormide kaudu, välja arvatud abikõlblikesse ettevõtjatesse tehtavate otseinvesteeringutega seotud fiskaalstiimulite puhul. Seetõttu ei kuulu meetmed, millega EFTA riik või avaliku sektori asutus teeb otseinvesteeringu ettevõtjatesse finantsvahendajat kaasamata, üldise grupierandi määruise riskifinantseerimist käsitlevate riigiabieeskirjade ega käesolevate suuniste reguleerimisalasse.
- (21) Pidades silmas asjaolu, et suurte ettevõtjate varasema tegevuse kohta on olemas rohkem andmeid ja neil on suuremad tagatised, ei ole järelevalveamet seisukohal, et seoses suurte ettevõtjate juurdepääsuga rahastamisele esineks üldine turutõrge. Erandjuhul võib riskifinantseerimisemeede olla suunatud väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele kooskõlas punkti 3.3.1 alapunktiga a või innovaatilistele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, kes viivad ellu teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooniprojekte kooskõlas punkti 3.3.1 alapunktiga b.
- (22) Riskifinantseerimisabi ei tohi anda äriühingutele, kes on noteeritud väärtpaperibörsi ametlikus nimekirjas või loetletud reguleeritud turgude nimekirjas, sest asjaolu, et nad on noteeritud või loetletud, näitab nende suutlikkust meelitada ligi erasektori rahalisi vahendeid.
- (23) Erainvestorite täieliku puudumise korral ei tunnista riskifinantseerimise abimeetmeid EMP lepinguga kokkusobivaks. Sellisel juhul peab EFTA riik kaaluma alternatiivseid poliitikavalikuid, mis võivad olla asjakohasemad samade eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks, näiteks üldise grupierandimääruisega ette nähtud regionaalset investeerimisabi või starditoetust.
- (24) EMP lepinguga kokkusobivaks ei tunnista selliseid riskifinantseerimise abimeetmeid, mille puhul erainvestorid ei võta selget riski ja/või kogu saadav kasu läheb täielikult erainvestoritele. Riskide ja tulude jagamine on tingimus, mis peab olema täidetud, et piirata riigi finantsriski ja tagada riigile õiglane tulu.
- (25) Ilma et see piiraks riskifinantseerimisabi andmist asenduskapitali vormis, nagu on määratletud üldises grupierandi määruises, ei tohi riskifinantseerimisabi kasutada väljaostmise toetamiseks.

⁽¹³⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1). Määrus tuleb inkorporeerida EMP lepingusse.

- (26) Riskifinantseerimisabi ei käsitata EMP lepinguga kokkusobivana, kui seda antakse:
- raskustes olevatele ettevõtjatele, nagu on määratletud järelevalveameti suunistes raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ⁽¹⁴⁾ (muudetud või asendatud kujul); käesolevates suunistes ei loeta siiski raskustes olevateks ettevõtjateks selliseid VKEsid seitsme aasta jooksul pärast nende esimest äritegevuse raames toimunud müüki, kes kvalifitseeruvad valitud finantsvahendaja poolt toimetatud hoolsuskohustuse auditi alusel riskifinantseerimisinvesteeringuteks, välja arvatud juhul, kui nende suhtes on algatatud maksejõuetusmenetlus või kui nende puhul on täidetud nende siseriiklikes õigusnormides sätestatud kriteeriumid, mille kohaselt võib võlausaldajate taotluse alusel algatada kollektiivse maksejõuetusmenetluse;
  - ettevõtjatele, kes on saanud ebaseaduslikku riigiabi, mida ei ole täiel määral tagastatud.
- (27) Järelevalveamet ei kohalda käesolevaid suuniseid abi suhtes, mida antakse kolmandatesse riikidesse või EFTA riikidesse toimuva ekspordiga seotud tegevuse toetamiseks, täpsemalt abi suhtes, mis on vahetult seotud eksporditavate kogustega, jaotusvõrgu loomise ja toimimisega või muude ekspordimisest tulenevate jooksvate kuludega, ega abi suhtes, mille saamise tingimuseks on omamaiste toodete eelistamine importtoodetele.
- (28) Järelevalveamet ei kohalda käesolevaid suuniseid meetmete suhtes, mis iseenesest või neile lisatud tingimuste tõttu või nende rahastamismeetodi tõttu kujutavad endast EMPs kehtiva õiguse mitteeristatavat rikkumist, ⁽¹⁵⁾ eelkõige:
- meetmete suhtes, mille puhul abi antakse tingimusel, et kasutatakse riigisiselt toodetud kaupu või riigisiselt osutatavaid teenuseid;
  - meetmete suhtes, millega rikutakse EMP lepingu artiklit 31 asutamisevabaduse kohta, kui abi suhtes on kehtestatud kohustus, et finantsvahendajate, nende valitsejate või lõplike abisaajate peakontor peab asuma asjaomase EFTA riigi territooriumil või et nad peavad oma peakontori sinna üle viima: see ei piira nõuet, et finantsvahendajatel või nende valitsejatel peab olema asjaomases EFTA riigis vajalik investeerimis- ja haldustegevuse litsents või et lõplikud abisaajad peavad olema asutatud selle territooriumil ja nende majandustegevus peab toimuma seal;
  - meetmed, millega rikutakse EMP lepingu artiklit 40 kapitali vaba liikumise kohta.

2.1. Turumajandusliku investori põhimõte

- (29) Riskifinantseerimismeetmed on sageli keerulise ülesehitusega ja nendega nähakse ette stiimulid ühele ettevõtjate rühmale (investorid), et nad pakuksid riskifinantseerimist teisele ettevõtjate rühmale (abikõlblikud ettevõtjad). Olenevalt meetme ülesehitusest — ja isegi juhul, kui riigiasutuste kavatsus võib olla tuua kasu pelgalt viimati nimetatud rühmale — võivad riigiabist kasu saada ühte või teise või ka mõlemasse rühma kuuluvad ettevõtjad. Peale selle hõlmavad riskifinantseerimismeetmed alati ühte või mitut finantsvahendajat, kelle staatus võib erineda investorite ja nende lõplike abisaajate staatusest, kellesse investeeritakse. Sellisel juhul tuleb samuti kaaluda, kas ka finantsvahendaja saab riigiabist kasu.
- (30) Üldjuhul võib järeldada, et riigi sekkumine ei kujuta endast riigiabi — näiteks sellepärast, et see on kooskõlas turumajandusliku investori põhimõttega. Nimetatud põhimõtte kohaselt ei kujuta endast riigiabi sellised majandustehingud, mille avalik-õiguslik asutus või ettevõtja teeb tavapärasel turutingimustel ja millega ei anta tehingupartnerile eelist. Ilma et see piiraks EFTA kohtu ülimalt pädevust otsustada abi olemasolu üle, esitatakse käesolevas jaos täiendavad suunised turumajandusliku investori põhimõtte kohaldamise kohta riskifinantseerimise valdkonnas.

2.1.1. Abi investoritele

- (31) Üldiselt leiab järelevalveamet, et investering on kooskõlas turumajandusliku investori põhimõttega ja seega ei kujuta endast riigiabi, kui asjaomane investering toimub riiklike ja erainvestorite võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt ⁽¹⁶⁾. Leitakse, et investering on tehtud võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt siis, kui see toimub samadel tingimustel riiklike ja erainvestorite poolt, mõlemad investorite kategooriad sekkuvad samaaegselt ja erainvestori sekkumine on tõelise majandusliku tähtsusega.

⁽¹⁴⁾ ELT L 97, 15.4.2005 ja EMP kaasanne nr 18, 14.4.2005, lk 1. Nimetatud suuniseid pikendati otsusega nr 438/12/COL, 28.11.2012 (ELT L 190, 11.7.2013, lk 91 ja EMP kaasanne nr 40, 11.7.2013, lk 15).

⁽¹⁵⁾ Vt nt otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa vs. komisjon (EKL 2000, lk I-6857, punkt 78) ning otsus kohtuasjas C-333/07: Régie Networks vs. Rhone Alpes Bourgogne (EKL 2008, lk I-10807, punktid 94–116).

⁽¹⁶⁾ Erainvestorite hulka kuuluvad tavaliselt Euroopa Investeerimisfond (EIF) ja Euroopa Investeerimispank (EIP), kes investeerivad omal vastutusel ja enda vahenditest; pangad, kes investeerivad omal vastutusel ja enda vahenditest; erasektori heategevusfondid ja sihtasutused; perekonnapangad ja äriinglid; juriidilisest isikust investorid; kindlustusettevõtjad; pensionifondid; eraisikud ja teadusasutused.

- (32) Tehing on eeldatavasti tehtud samadel tingimustel esiteks juhul, kui riiklike ja erainvestorite riskid ja tulud on samad ning neil on sama allutatuse tase seoses sama riskiklassiga. Kui riiklik investor on erainvestoriga võrreldes paremal positsioonil — näiteks sellepärast, et ta saab aja jooksul eelistulu võrreldes erainvestoriga –, võib samuti pidada meedet tavapärase turutingimustega kooskõlas olevaks, tingimusel et erainvestor ei saa mingit eelist.
- (33) Riiklike ja erainvestorite tehinguid käsitatakse riskifinantseerimise valdkonnas samaaegsetena, kui riiklikud ja erainvestorid kaainvesteeringud lõplikesse abisaajatesse sama investeeringutehingu kaudu. Investeeringute puhul, mis tehakse avaliku ja erasektori partnerlusel loodud finantsvahendajate kaudu, leitakse, et riiklike ja erainvestorite investeeringud on tehtud samaaegselt.
- (34) Kehtib lisatingimus, et rahastamine, mida pakuvad erainvestorid, kes on sõltumatud nendest ettevõtjatest, kellesse nad investeerivad, peab olema majanduslikus mõttes oluline, ⁽¹⁷⁾ pidades silmas investeeringu kogumahtu. Järelevalveamet leiab, et riskifinantseerimismeetmete puhul võib majanduslikus mõttes oluliseks pidada olukorda, kus sõltumatud erainvesteeringud moodustavad 30 %.
- (35) Juhul kui investeering on kooskõlas turumajandusliku investori põhimõttega, leiab järelevalveamet, et ettevõtjad, kellesse investeeritakse, ei ole riigiabi saajad, sest neisse tehtav investeering loetakse tehtuks turutingimustel.
- (36) Kui meetmega võimaldatakse erainvestoritel teha riskifinantseerimisinvesteeringuid ettevõtjatesse või ettevõtjate kogumisse soodsamatel tingimustel võrreldes samadesse ettevõtjatesse investeerivate riiklike investoritega, võivad need erainvestorid saada eelise (st tegemist ei ole võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt tehtud investeeringutega). Selline eelis võib esineda erineval kujul, näiteks riiklike investoritega võrreldes soodsamatel tingimustel saadud tulu (kasumile suunatud stiimulid) või väiksem kahjukandmiserisk aluseks oleva tehingu ebaõnnestumise puhul (langusriski kaitse).

2.1.2. *Abi finantsvahendajale ja/või selle valitsejale*

- (37) Üldiselt leiab järelevalveamet, et finantsvahendaja ise ei ole abisaaja, vaid abi vahendaja investoritele ja/või ettevõtjatele, kellesse investeeritakse, olenemata sellest, kas finantsvahendajal on juriidilise isiku staatus või kas tegemist on pelgalt varade kogumiga, mida haldab sõltumatu haldusettevõtja.
- (38) Kuid meetmed, millega kaasnevad finantsvahendajale tehtavad otseülekanded või millega kaasneb finantsvahendaja poolne kaainvesteering, võivad kujutada endast abi, välja arvatud juhul, kui sellised ülekanded või kaainvesteeringud tehakse tingimustel, mis oleksid vastuvõetavad turumajanduse tingimustes tegutseva tavalise ettevõtja jaoks.
- (39) Kui riskifinantseerimismeedet haldab volitatud üksus, ilma et see üksus pakuks kaasrahastamist koos EFTA riigiga, loetakse volitatud üksust rahastamise suunamise vahendiks ja mitte abisaajaks, tingimusel et kõnealune üksus ei saa liiga suurt hüvitist. Kuid juhul, kui volitatud üksus — finantsvahendajaga sarnasel viisil — rahastab meedet või kaasrahastab seda koos EFTA riigiga, peab järelevalveamet hindama, kas volitatud üksus saab riigiabi.
- (40) Kui finantsvahendaja valitseja või haldusettevõtja (edaspidi valitseja) on valitud avatud, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja objektiivse valikumenetluse abil või kui valitseja tasu peegeldab täiel määral hetkel turul võrreldavates olukordades makstavaid tasusid, siis eeldatakse, et need valitsejad ei saa riigiabi.
- (41) Kui finantsvahendaja ja tema valitseja on avalik-õiguslikud üksused ning neid ei valitud avatud, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja objektiivse valikumenetluse abil, ei käsitata neid abisaajatena, kui nende haldustasu on piiristatud ja nende üldine tasustamine peegeldab tavapäraseid turutingimusi ja on seotud tulemustega. Peale selle

⁽¹⁷⁾ Näiteks juhtumi Citynet Amsterdam puhul leidis komisjon, et kahe erainvestori investeeringut, mis moodustab ühe kolmandiku ettevõtjasse tehtavast kogu omakapitaliinvesteeringust (võttes arvesse ka üldist aktsiate jagunemist ning asjaolu, et nende aktsiatest piisab blokeeriva vähemuse saavutamiseks ettevõtja mis tahes strateegilise otsuse puhul), võib pidada majanduslikus mõttes oluliseks (vt komisjoni otsus juhtumi C 53/2006 (Citynet Amsterdam, Madalmaad) puhul, ELT L 247, 16.9.2008, lk 27, punktid 96–100). Kuid juhtumi N 429/10 puhul (Agricultural Bank of Greece (ATE), ELT C 317, 29.10.2011, lk 5) oli erasektori osalus ainult 10 % investeeringust võrreldes 90 % riigi osalusega, mistõttu jõudis komisjon järeldusele, et võrdse kohtlemise põhimõtet ei olnud järgitud, sest riigi antud kapitaliga ei kaasnenud võrreldavas suurusel osalusel erasektorilt ning riigi investeering ei olnud proportsionaalne riigi valduses olevate aktsiate arvuga.

peab avalik-õiguslike finantsvahendajate haldamine toimuma äriilistest kaalutlustest lähtuvalt ning nende valitsejad peavad investimisotsuseid vastu võtma kasumile orienteeritult ja riigist sõltumatult. Lisaks tuleb erainvestorid valida tehingupõhiselt ning avatud, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja objektiivse valikuprotsessi kaudu. Selleks et vältida riigi sekkumist avalik-õigusliku fondi igapäevasesse juhtimisse, peavad olema kehtestatud asjakohased mehhanismid.

- (42) Kui riik investeerib finantsvahendaja kaudu laenude või garantiide, sealhulgas edasigarantiide kujul, ning on täidetud viitemäärasid ⁽¹⁸⁾ või garantiidena antavat riigiabi ⁽¹⁹⁾ käsitlevates järelevalveameti eeskirjades sätestatud tingimused, ei käsitata finantsvahendajat riigiabi saajana.
- (43) Leitakse, et asjaolu, et finantsvahendajad võivad suurendada oma varasid ja nende valitsejad võivad saavutada suurema käibe oma vahendustasude kaudu, kujutab endast ainult abimeetme teisest majanduslikku mõju, mitte aga abi finantsvahendajatele ja/või nende valitsejatele. Kuid kui riskifinantseerimismeede on kavandatud nii, et selle eesmärk on suunata teisene mõju varem kindlaks määratud individuaalsetele finantsvahendajatele, siis leitakse, et need finantsvahendajad saavad kaudset abi.

2.1.3. Abi ettevõtjatele, kellesse investeeritakse

- (44) Kui abi antakse investorite, finantsvahendajate või nende valitsejate tasandil, leiab järelevalveamet üldiselt, et see kandub vähemalt osaliselt edasi sihtettevõtjatele. Sellise olukorraga on tegemist isegi siis, kui finantsvahendaja valitsejad teevad investimisotsused ainult ärioloogikast lähtudes.
- (45) Kui sihtettevõtjatele riskifinantseerimismeetme alusel antud laenu või garantii puhul on täidetud viitemäärasid või garantiidena antavat riigiabi käsitlevates järelevalveameti eeskirjades sätestatud tingimused, ei käsitata neid ettevõtjaid abisaajatena.

2.2. Teatav riskifinantseerimisabi

- (46) Järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõike 3 kohaselt peavad EFTA riigid teatama riskifinantseerimismeetmetest, mis kujutavad endast riigiabi EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses (eriti siis, kui need ei vasta turumajandusliku investori põhimõttele), või mis jäävad väljapoole vähese tähtsusega abi käsitlevas määruse reguleerimisala või mis ei vasta kõigile riskifinantseerimisabi käsitlevatele tingimustele, mis on sätestatud üldises grupierandi määruses. Järelevalveamet hindab nende meetmete kokkusobivust EMP lepinguga nimetatud lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c tähenduses. Käesolevates suunistes keskendutakse neile riskifinantseerimismeetmetele, mis kõige tõenäolisemalt tunnistatakse kokkusobivaks EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktiga c, tingimusel et täidetud on mitmed tingimused, mida selgitatakse üksikasjalikumalt käesolevate suuniste 3. jaos. Sellised meetmed kuuluvad järgmisse kolme kategooriasse.
- (47) Esimene kategooria hõlmab riskifinantseerimismeetmeid, mis on suunatud ettevõtjatele, kes ei vasta kõikidele üldises grupierandi määruses riskifinantseerimisabiga seoses ette nähtud abikõlblikkusnõuetele. Nende meetmete puhul nõuab järelevalveamet, et EFTA riik viiks läbi põhjaliku eelhindamise, sest enam ei saa eeldada, et turutõrge mõjutab abikõlblikke ettevõtjaid, nagu on sätestatud üldises grupierandi määruses. See kategooria hõlmab eelkõige meetmeid, mis on suunatud järgmistele ettevõtjatele:
- a) väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad, kelle suurus ületab üldise grupierandi määruse VKEde määratluse ⁽²⁰⁾;
  - b) innovaatilised keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad, kes tegelevad teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniga;
  - c) ettevõtjad, kes saavad esimese riskifinantseerimisinvesteeringu hiljem kui seitse aastat pärast nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki;
  - d) ettevõtjad, kes vajavad riskifinantseerimisinvesteeringut kogusummas, mis ületab üldises grupierandi määruses sätestatud ülemmäära;
  - e) alternatiivsed kauplemisplatvormid, mis ei vasta üldises grupierandi määruses sätestatud tingimustele.

⁽¹⁸⁾ Viite- ja diskontomäärad (ELT L 105, 21.4.2011, lk 32, ja EMP kaasanne nr 23, 21.4.2011, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Garantiidena antav riigiabi (ELT L 105, 21.4.2011, lk 32, ja EMP kaasanne nr 23, 21.4.2011, lk 1).

⁽²⁰⁾ Määruse (EÜ) nr 800/2008 I lisa, vt joonealune märkus 12.

- (48) Teine kategooria koosneb sellistest meetmetest, mille ülesehituse parameetrid erinevad üldises grupierandi määruuses sätestatud parameetritest, kuid mis on suunatud samadele abikõlblikele ettevõtjatele, kes on määratud nimetatud määruuses. Nende meetmete puhul tuleb turutõrke olemasolu tõendada ainult sel määral, mis on vajalik õigustamiseks selliste parameetrite kasutamist, mis ulatuvad kaugemale üldises grupierandi määruuses sätestatud piiridest. See kategooria hõlmab eelkõige järgmisi ettevõtjaid:
- a) finantsinstrumendid, mille puhul erainvestorite osalus on väiksem üldises grupierandi määruuses ette nähtud määradest;
  - b) finantsinstrumendid, mille ülesehituse parameetrid ületavad üldises grupierandi määruuses sätestatud künniseid;
  - c) muud finantsinstrumendid peale garantiide, mille puhul finantsvahendajaid, investoreid või fondivalitsejaid valitakse nii, et esmatähtsaks peetakse kaitset võimaliku kahju eest (langusriski kaitse), mitte teenivat tulu (kasumile suunatud stiimulid);
  - d) fiskaalstiimulid juriidilisest isikust investoritele, sealhulgas finantsvahendajatele või nende valitsejatele, kes tegutsevad kaasinvestoritena.
- (49) Kolmas kategooria hõlmab suuri kavasad, mis jäävad üldise grupierandi määruuse reguleerimisalast välja oma suure eelarve tõttu. Selle hindamise läbiviimisel kontrollib järelevalveamet ka seda, kas on täidetud üldises grupierandi määruuses sätestatud riskifinantseerimisabi tingimused ning juhul kui need tingimused on täidetud, hindab järelevalveamet, kas meetme ülesehitus on teatamisega kaasnenud eelhindamist silmas pidades asjakohane. Kui suur kava ei vasta eespool nimetatud sätetes kehtestatud abikõlblikkuse ja kokkusobivuse tingimustele, hindab järelevalveamet nõuetekohaselt eelhindamise käigus esitatud tõendeid seoses nii turutõrke olemasolu kui ka meetme ülesehituse asjakohasuse kohta. Lisaks hindab järelevalveamet põhjalikult võimalikku negatiivset mõju, mida sellised kavad võivad avaldada mõjutatud turule.
- (50) Punktides 47 ja 49 kirjeldatud erinevad tunnused võivad olla ühe riskifinantseerimismeetme puhul omavahel kombineeritud, kui esitatakse asjakohased põhjendused, mida toetatakse täieliku turutõrke analüüsiga.
- (51) Kui käesolevate suuniste kohaselt sõnaselgelt lubatud erandid välja arvata, lähtutakse eespool nimetatud teatavate meetmete kategooriate hindamisel kõikidest muudest üldises grupierandi määruuses riskifinantseerimisabiga seoses ette nähtud tingimustest.

2.3. Mõisted

- (52) Käesolevates suunistes kasutatakse järgmisi mõisteid:
- i) „alternatiivne kauplemisplatvorm” — direktiivi 2004/39/EÜ ⁽²¹⁾ artikli 4 lõike 1 punkti 15 kohane mitmepoolne kauplemissüsteem, mille puhul on VKEd emiteerinud enamiku kaubeldavaid finantsinstrumente;
  - ii) „turutingimustele vastavuse põhimõte” — põhimõte, mille kohaselt ei tohi lepinguosaliste vahelise investeerimistehingu tingimused erineda sõltumatute ettevõtjate vahel tehtava tehingu tingimustest ning need tingimused ei tohi sisaldada riigi mõju elementi;
  - iii) „väljaost” — ettevõtte omakapitalist vähemalt kontrolliosa omandamine senistelt aktsionäridelt või osanikelt eesmärgiga võtta üle ettevõtte varad ja äritegevus;
  - iv) „abikõplikud ettevõtjad” — VKEd, väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad ja innovaatilised keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad;
  - v) „volitatud üksus” — Euroopa Investeerimispank; Euroopa Investeerimisfond; rahvusvaheline finantseerimisasutus, mille aktsionär või osanik on EFTA riik, või EFTA riigis asutatud finantseerimisasutus, mille eesmärk on

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/39/EÜ, 21. aprill 2004, finantsinstrumentide turgude kohta (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1). EMP ühiskomitee 29. aprilli 2005. aasta otsusega nr 65/2005 (ELT L 239, 15.9.2005, lk 50 ja EMP kaasanne nr 46, 15.9.2005, lk 31) inkorporeeriti nimetatud direktiivi EMP lepingu IX lisasse kui punkt 31ba (Finantsteenused).

- kaitsta avalikke huve ja mis tegutseb avaliku sektori kontrolli all; avaliku teenuse osutamise kohustusega avalik-õiguslik asutus või eraõiguslik asutus; volitatud üksuse võib valida või määrata otse kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2004/18/EÜ⁽²²⁾ või mis tahes hilisemas õigusaktis, millega nimetatud direktiiv kas täielikult või osaliselt asendatakse;
- vi) „omakapitaliinvesteering” — ettevõtjale sellise kapitali pakkumine, mis investeeritakse otse või kaudselt vastava suurusega osaluse eest selles ettevõtjas;
- vii) „väljumine” — olukord, kus finantsvahendaja või investor likvideerib oma osaluse; see hõlmab müüki teisele ettevõtjale, mahakandmist, aktsiate/laenude tagasimaksmist, müüki teisele finantsvahendajale või investorile, müüki finantseerimisasutusele ja müüki väärtpaperite avaliku pakkumise teel, sealhulgas esmast avalikku pakkumist (IPO);
- viii) „õiglase tulumäär” — eeldatav sisemine tulumäär, mis on võrdne riskiga korrigeeritud diskontomääraga ning mis kajastab investeeringu riskitaset ning selle kapitali laadi ja mahtu, mida erainvestorid investeerivad;
- ix) „lõplik abisaaja” — abikõlblik ettevõtja, kes on saanud riigiabi meetme kohase riskifinantseerimise raames tehtud investeeringu;
- x) „finantsvahendaja” — mis tahes finantseerimisasutus olenemata tema juriidilisest ja omandivormist, sealhulgas fondifondid, eraõiguslikud investeerimisfondid, avalik-õiguslikud investeerimisfondid, pangad, mikrokreiidiasutused ja garantiühingud;
- xi) „esimene äritegevuse käigus toimunud müük” — ettevõtja esimene müük toote- või teenuseturul, välja arvatud piiratud müük turu testimiseks;
- xii) „esimese järjekoha kahju osa” — kõige madalama nõudeõiguse järguga positsioon, millel on kõige suurem kahjumi teenimise risk ning mis hõlmab sihtportfelli oodatavat kahjumit;
- xiii) „jätkuinvesteering” — ühele või mitmele varasemale riskifinantseerimisinvesteeringule järgnev täiendav investeering ettevõtjasse;
- xiv) „garantii” — kirjalik leping, mis kohustab võtma vastutust kolmanda isiku kõigi või osade riski finantseerimiseks algatatud selliste uute laenu tehingute eest, nagu laenu- või liisinguinstrumentid ning samuti kvaasiomakapitali investeerimisvahendid;
- xv) „garantii ülemmäär” — riikliku investori maksimaalne risk väljendatuna protsendina tagatud portfelli tehtud koguinvesteeringutest;
- xvi) „garantiimäär” — riikliku investori riigiabi meetme kohase riskifinantseerimistehingu raames tehtud iga tehingu katmise protsendimäär;
- xvii) „sõltumatu erainvestor” — mis tahes erainvestor, kellele ei kuulu selle abikõlbliku ettevõtja aktsiaid või osakuid, kellesse ta investeerib, sealhulgas äriinglid ja finantseerimisasutused — olenemata nende omandisuhetest — sel määral, mil nad kannavad oma investeeringuga kaasneva kogu riski; uue ettevõtja asutamise korral loetakse, et kõik erainvestorid, sealhulgas asutajad, on sellest ettevõtjast sõltumatud;
- xviii) „innovaatiivne keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja” — keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja, kelle teadus- ja arendustegevusega seotud kulud, nagu on määratletud üldises grupierandi määruses, moodustavad a) vähemalt 15 % tema kõigist tegevuskuludest vähemalt ühel aastal esimesele riigiabi meetme kohase riskifinantseerimise raames tehtud investeeringule eelnenud kolme aasta jooksul või b) vähemalt 10 % aastast tema kõigist tegevuskuludest esimesele riigiabi meetme kohase riskifinantseerimise raames tehtud investeeringule eelnenud kolme aasta jooksul;
- xix) „laenuinstrument” — kokkulepe, mille kohaselt peab laenuandja tegema laenuvõtjale kättesaadavaks kokkulepitud summa kokkulepitud ajaks ning laenuvõtja peab summa tagasi maksma kokkulepitud aja jooksul. See võib esineda laenu või muu rahastamisinstrumenti, sealhulgas liisingu kujul, millega tagatakse laenuandjale miinimumtootluse põhiosa;

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18/EÜ, 31. märts 2004, ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, 30.4.2004, lk 114), mida on muudetud direktiivi parandusega (ELT L 351, 26.11.2004, lk 44). EMP ühiskomitee 2. juuni 2006. aasta otsusega nr 68/2006 (ELT L 245, 7.9.2006, lk 22 ja EMP kaasanne nr 44, 7.9.2006, lk 18) inkorporeeriti nimetatud direktiiv EMP lepingu XVI lisa punkti 2 (Hanked).

- xx) „keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja” — käesolevate suuniste kohaldamisel ettevõtja, kelle töötajate arv ei ole suurem kui 1 500, arvatuna vastavalt üldise grupierandi määruse I lisa artiklitele 3, 4 ja 5; käesolevate suuniste kohaldamisel käsitatakse üksuseid ühe ettevõtjana, kui on täidetud üldise grupierandi määruse I lisa artikli 3 lõikes 3 loetletud mis tahes tingimus; selle määratlusega ei piirata muid riigiabi mitte hõlmavate ELi programmide alusel kasutusele võetavate finantsinstrumentide määratlusi;
- xxi) „füüsiline isik” — muu kui juriidiline isik, kes ei ole ettevõtja EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses;
- xxii) „uus laen” — uus algatatud laenuinstrument, mille abil rahastatakse uusi investeeringuid või käibekapitali, välja arvatud olemasolevate laenude refinantseerimiseks algatatud tehing;
- xxiii) „asenduskapital” — ettevõtja olemasolevate aktsiate ostmise varasemalt investorilt või aktsionärit;
- xxiv) „riskifinantseerimisinvesteering” — abikõlblikesse ettevõtjatesse tehtavad omakapitaliinvesteeringud ja kvaasiomakapitali investeeringud, neile antavad laenud (sealhulgas liisingud), garantiid või nende kombinatsioon;
- xxv) „kvaasiomakapitali investeering” — omakapitali ja võla vahepeale jääv rahastamisliik, mis on suurema riskiga kui kõrgema nõudeõiguse järguga võlad ja väiksema riskiga kui lihtaktsiakapital ning mille tulu omaniku jaoks põhineb peamiselt sihtettevõtja kasumil või kahjumil ning mis ei ole makseviituse korral tagatud. Kvaasiomakapitali investeeringuid võib struktureerida tagatiseta ja allutatud laenudena, sealhulgas vahefinantseerimislaenudena, ning mõnel juhul omakapitaliks konverteeritava võlakohustusena või eelisaktsiakapitalina;
- xxvi) „väike ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE)” — üldise grupierandi määruse I lisas määratletud ettevõtja;
- xxvii) „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja” — käesolevate suuniste kohaldamisel ettevõtja, kelle töötajate arv ei ole suurem kui 499, arvatuna vastavalt üldise grupierandi määruse I lisa artiklitele 3, 4 ja 5, ning kelle aastakäive ei ületa 100 miljonit eurot või kelle aastabilanss ei ületa 86 miljonit eurot; käesolevate suuniste kohaldamisel käsitatakse üksuseid ühe ettevõtjana, kui on täidetud üldise grupierandi määruse I lisa artikli 3 lõikes 3 loetletud mis tahes tingimus; selle määratlusega ei piirata muid riigiabi mitte hõlmavate ELi/EMP programmide alusel kasutusele võetavate finantsinstrumentide määratlusi;
- xxviii) „kogurahastamine” — maksimaalne koguinvesteering, mis tehakse abikõlblikkusse ettevõtjasse ühe või mitme riskifinantseerimisinvesteeringuna, sealhulgas mis tahes riigiabimeetme kohaselt riskifinantseerimise raames tehtud jätkuinvesteeringu kujul, välja arvatud puhtalt erasektori investeeringud, mis tehakse turutingimustel ja mida riigiabimeetme kohane riskifinantseerimiseme ei hõlma;
- xxix) „börsil noteerimata ettevõtja” — ettevõtja, kes ei ole noteeritud ametlikus börsinimekirjas; noteerimist alternatiivsel kauplemisplatvormil ei loeta noteerimiseks ametlikus börsinimekirjas.

3. RISKIFINANTSEERIMISABI EMP LEPINGUGA KOKKUSOBIVUSE HINDAMINE

3.1. Üldised hindamispehõhimõtted

- (53) Selleks et hinnata, kas teatatud abimeedet võib pidada EMP lepinguga kokkusobivaks, analüüsib järelevalveamet üldiselt, kas abimeetme ülesehitusega on tagatud, et ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks antava abi positiivne mõju on suurem selle abi potentsiaalsest negatiivsest mõjust EMP lepingu osaliste (edaspidi „lepinguosalisel”) vahelisele kaubandusele ja konkurentsile.
- (54) Riigiabi ajakohastamist käsitlevas 8. mai 2012. aasta teatises kutsuti üles tegema kindlaks ja määratlema ühised pehõhimõtted, mida kohaldatakse kõikide abimeetmete EMP lepinguga kokkusobivuse hindamisel. Seetõttu peab järelevalveamet abimeedet EMP lepinguga kokkusobivaks üksnes juhul, kui see vastab kõikidele järgmistele kriteeriumidele:
- a) meetmega aidatakse kaasa täpselt määratletud ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele: riigiabimeetmega tuleb püüda saavutada ühist huvi pakkuvat eesmärki kooskõlas EMP lepingu artikli 61 lõikega 3 (punkt 3.2);

- b) vajadus riigi sekkumise järele: riigiabimeedet tuleks rakendada olukorras, mida saab abiga olulisel määral parandada — kui turg seda ise parandada ei suuda –, kõrvaldades turutõrke (punkt 3.3);
  - c) abimeetme asjakohasus: riigiabimeede peab olema asjakohane poliitikavahend ühist huvi pakkuva eesmärgi käsitlemiseks (punkt 3.4);
  - d) stimuleeriv mõju: riigiabimeetme tulemusel peab muutuma asjaomase ettevõtja/asjaomaste ettevõtjate käitumine nii, et ta alustab/nad alustavad täiendavat tegevust, mida ta/nad abita ellu ei viiks või mille ta/nad viiks abita ellu piiratud või teistsugusel viisil (punkt 3.5);
  - e) abi proportsionaalsus (võimalikult minimaalne abi): riigiabimeede peab piirduma miinimumiga, mis on vajalik selleks, et ajendada asjaomast ettevõtjat/asjaomaseid ettevõtjaid täiendavalt investeerima või täiendavat tegevust ellu viima (punkt 3.6);
  - f) konkurentsile ja lepinguosaliste vahelisele kaubandusele avalduva põhjendamatu negatiivse mõju vältimine: riigiabimeetme negatiivne mõju peab olema piisavalt piiratud, nii et meetme üldine mõju oleks positiivne (punkt 3.7);
  - g) abi läbipaistvus: EFTA riikidel, järelevalveametil, ettevõtjatel ja üldsusel peab olema võimalik hõlpsasti juurde pääseda kõigile asjakohastele dokumentidele ning kogu asjakohasele teabele nende dokumentide alusel antud abi kohta (punkt 3.8).
- (55) Abikavade teatavate kategooriate suhtes võib täiendavalt kehtestada järelehindamise nõude, nagu on kirjeldatud allpool 4. jaos. Sellisel juhul võib järelevalveamet piirata nende abikavade kehtivusaega võimalusega teatada nende kehtivuse pikendamisest.
- (56) Hinnates abi kokkusobivust EMP lepinguga, võtab järelevalveamet arvesse mis tahes menetlusi, mis käsitlevad EMP lepingu artikli 53 või 54 rikkumist ning mis võivad käsitleda abisaajat ja olla asjakohased EMP lepingu artikli 61 lõike 3 kohase hindamise läbiviimisel ⁽²³⁾.

3.2. Panus ühise eesmärgi saavutamisse

- (57) Riigiabi peaks aitama kaasa ühe või mitme ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele EMP lepingu artikli 61 lõike 3 tähenduses. Riskifinantseerimisabi puhul on üldine poliitikaeesmärk parandada rahastamisvahendite pakkumist elujõulistele VKEdele alates nende varajastest arengujärgust kuni nende kasvetappideni ning teatavatel tingimustel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele ja innovaatilistele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, ning pikemas perspektiivis arendada EMP territooriumil välja konkurentsivõimeline VKEde rahastamise turg, mis peaks kaasa aitama üldisele majanduskasvule.

3.2.1. Konkreetsed poliitikaeesmärgid, mida soovitakse meetmega saavutada

- (58) Meetmega tuleb määratleda konkreetsed poliitikaeesmärgid, pidades silmas üldiseid poliitikaeesmärke, nagu on märgitud punktis 57. Selleks peab EFTA riik läbi viima eelhindamise eesmärgiga määrata kindlaks poliitikaeesmärgid ja määrata kindlaks asjakohased tulemusnäitajad. Meetme ulatus ja kestus peaks olema poliitikaeesmärkide saavutamiseks piisav. Põhimõtteliselt võivad tulemusnäitajad hõlmata järgmist:
- a) vajalik või kavandatud erasektori investeering;
  - b) eeldatav lõplike abisaajate arv, kellesse investeeritakse, sealhulgas idufirmadest VKEde arv;
  - c) riskifinantseerimismeetme rakendamise ajal ja riskifinantseerimisinvesteeringute tulemusel asutatavate uute ettevõtjate prognoositav arv;
  - d) lõplikest abisaajatest ettevõtjates riskifinantseerimismeetme alusel tehtud esimese riskifinantseerimisinvesteeringu kuupäeva ja sellest investeeringust väljumise vahepeal loodud töökohtade arv;
  - e) vajaduse korral selliste investeeringute osakaal, mis tehakse kooskõlas turumajandusliku investori põhimõttega;
  - f) vahe-eesmärgid ja tähtajad, mille jooksul tuleb investeerida teatavad eelnevalt kindlaks määratud summad või teatav eelnevalt määratud protsendiline osa eelarvest;

⁽²³⁾ Vt otsus kohtuasjas C-225/91: Matra vs. Komisjon (EKL 1993, lk I-3203, punkt 42).

- g) tulu/tootlus, mille teenimist investeringult oodatakse;
- h) vajaduse korral patenditaotlused, mille lõplikud abisaajad on esitanud riskifinantseerimismeetme rakendamise ajal.
- (59) Punktis 58 nimetatud näitajad on asjakohased meetme tulemuslikkuse hindamisel ja selle hindamisel, kas investeerimisstrateegiad, mille finantsvahendaja koostas valikuprotsessi raames, on usaldusväärsed.

3.2.2. Poliitikaeesmärke täitvad finantsvahendajad

- (60) Selle tagamiseks, et riskifinantseerimismeetme puhul kaasatud finantsvahendajad täidavad asjaomaseid poliitikaeesmärke, peavad nad vastama punktides 61 ja 62 sätestatud tingimustele.
- (61) Finantsvahendaja investeerimisstrateegia peab olema kooskõlas meetme poliitikaeesmärkidega. Valikuprotsessi käigus peavad finantsvahendajad näitama, kuidas nende kavandatud investeerimisstrateegia võib kaasa aidata poliitikaeesmärkide ja -sihtide saavutamisele.
- (62) EFTA riik peab tagama — näiteks asjakohaste järelevalve- ja aruandlusmehhanismide abil ning riiklike investorite esindajate osalemisega finantsvahendaja esindusorganites (näiteks nõukogus või nõuandvas kogus) –, et vahendajate investeerimisstrateegia on alati kooskõlas kokkulepitud poliitikaeesmärkidega. Asjakohase juhtimisstruktuuriga tuleb tagada, et investeerimisstrateegia oluliseks muutmiseks on vaja EFTA riigi eelnevat nõusolekut. Kahtluse vältimiseks ei tohi EFTA riik otseselt osaleda konkreetsete investeerimis- ja investeringust väljumise otsuste tegemisel.

3.3. Vajadus riigi sekkumise järele

- (63) Riigiabi andmine võib olla põhjendatud ainult siis, kui sellega soovitakse kõrvaldada konkreetseid turutõrkeid, mis mõjutavad ühise eesmärgi saavutamist. Järelevalveamet leiab, et seoses VKEde juurdepääsuga rahastamisvahenditele puudub üldine turutõrge, kuid sõltuvalt asjaomase EFTA riigi konkreetsest majanduslikust taustast, on olemas üksnes turutõrge, mis on seotud teatavate VKEde rühmadega. See on seotud eelkõige, kuid mitte ainult selliste VKEdega, kes on oma arengutee alguses ning kes olenemata oma kasvuväljavaadetest ei suuda investori-tele tõendada oma krediivõimelisust või oma äriplaanide usaldusväärsust. Sellise turutõrke ulatus nii mõjutatud ettevõtjate kui ka nende kapitalivajaduse mõttes võib varieeruda olenevalt sektorist, milles nad tegutsevad. Teabe asümmeeria tõttu on turul raske hinnata selliste VKEde riskiprofiili/tootluse profiili ja nende suutlikkust teenida riskiga kohandatud tulu. Raskustega, mida need VKEd kogevad teabe jagamisel oma projekti kvaliteedi kohta, nende tajutava riskisusega ja nõrga krediivõimelisusega kaasnevad kõrged tehingu- ja esinduskulud ning need võivad suurendada investori riskikartlikkust. Väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad ja innovaatilised keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad võivad seista silmitsi sarnaste raskustega ja neid võib sellest tulevalt mõjutada samasugune turutõrge.
- (64) Seetõttu tuleb riskifinantseerimismeetme väljatöötamisel võtta aluseks eelhinnang, milles leiab kinnitust sellise rahastamislünga olemasolu, mis mõjutab abikõlblike ettevõtjaid asjaomases sihtarenguetaapis, geograafilises piirkonnas ja vajaduse korral majandussektoris. Riskifinantseerimismeetme peab olema välja töötatud nii, et sellega käsitletakse eelhinnangus kinnitust leidnud turutõrkeid.
- (65) Analüüsida tuleb nii struktuurseid kui ka tsüklilisi (st kriisiga seotud) probleeme, mille tõttu on erasektori vahenditest rahastamise tase optimaalsest tasemest madalam. Eelkõige tuleb hinnangus esitada abikõlblikele ettevõtjatele kättesaadavate rahastamisallikate põhjalik analüüs, võttes arvesse geograafilises sihtpiirkonnas olemasolevate finantsvahendajate arvu, nende avalik-õiguslikku või eraõiguslikku vormi, asjaomasele turusegmendile suunatud investeringute mahtu, potentsiaalselt abikõlblike ettevõtjate arvu ning individuaalsete tehingute keskmisi väärtusi. Selline analüüs peaks põhinema andmetel, mis hõlmavad riskifinantseerimismeetmest teatamisele eelnevat viit aastat ning selle põhjal tuleks analüüsida hinnata rahastamislünga laadi ja suurust, st abikõlblike ettevõtjate täitmata rahastamisnõudluse taset.
- (66) Eelhinnangu peaks eelistatavalt läbi viima sõltumatu üksus, tuginedes objektiivsetele ja ajakohastatud tõenditele. EFTA riigid võivad esitada olemasolevaid hinnanguid, tingimused et need on koostatud vähem kui kolm aastat enne riskifinantseerimismeetmest teatamist. Eelhinnangu järelduste kontrollimisel on järelevalveametil õigus kättesaadavaid tõendeid silmas pidades kontrollida andmete õigsust.

- (67) Selle tagamiseks, et meetme rakendamise kaasatud finantsvahendajad tegelevad kindlaks määratud turutõrgetega, tagatakse hoolduskohustuse alusel, et ärilises mõttes usaldusväärne investeerimisstrateegia oleks suunatud poliitikaeesmärgi täitmisele ja sellega järgitaks kindlaks määratud abikõlblikkusnõudeid ja rahastamispiiranguid. Eelkõige peavad EFTA riigid välja valima sellised finantsvahendajad, kes suudavad tõendada, et nende kavandatud investeerimisstrateegia on ärilises mõttes usaldusväärne ja hõlmab sobivat riskide hajutamise poliitikat, mille eesmärk on saavutada majanduslik elujõulisus ning tõhus maht nii investeeringu suuruse kui ka territoriaalse ulatuse mõttes.
- (68) Peale selle tuleb eelhindangus arvesse võtta konkreetseid turutõrkeid, millega seisavad silmitsi abikõlblikud sihtettevõtjad, tuginedes punktides 69–88 esitatud täiendavatele suunistele.

3.3.1. Meetmed, mis on suunatud üldise grupierandi määrase reguleerimisalast välja jäävate ettevõtjate kategooriatele

a) Väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad

- (69) Üldise grupierandi määrase reguleerimisala on piiratud abikõlblike VKEdega. Teatavad ettevõtjad, kelle töötajate arv ja/või finantskünnised ületavad VKEde mõiste määratluse piirmäärasid, võivad seista siiski silmitsi samasuguste rahastamispiirangutega.
- (70) Abikõlblike ettevõtjate ringi laiendamine riskifinantseerimismeetme kohaldamisel sellisel, et hõlmatud oleksid väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad, võib olla põhjendatud niivõrd, kui sellega antakse erasektori investoritele stiimul investeerida mitmekesisemasse portfelli, pakkudes paremaid sisenemis- ja väljumisvõimalusi. Väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate kaasamine portfelli vähendab tõenäoliselt portfelli riskitaset ja sellest tulenevalt suurendab investeringutelt saadavat tulu. Seetõttu võib see olla eriti tõhus viis institutsionaalsete investorite ligimeelitamiseks riskantsemate varajases arenguetapis olevate ettevõtete puhul.
- (71) Eespool toodud silmas pidades ja tingimusel, et eelhindang sisaldab selle kohta asjakohaseid majanduslikke tõendeid, võib väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate toetamine olla põhjendatud. Järelevalveamet võtab oma hinnangus arvesse sihtettevõtjate tööjõu- ja kapitalimahukust ning samuti muid kriteeriume, mis peegeldavad väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid mõjutavaid konkreetseid rahastamispiiranguid (näiteks piisav tagatis suure laenu saamiseks).

b) Innovaatilised keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad

- (72) Teatavatel juhtudel võivad ka keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad seista silmitsi rahastamispiirangutega, mis on võrreldavad VKEsid mõjutavate piirangutega. Nii võib juhtuda keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate puhul, kes paralleelselt tootmisrajatistesse tehtavate alginvesteeringutega tegelevad teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooniga (sealhulgas turustamisprojektidega) ning kelle varasemat tegevust käsitlevad andmed ei võimalda potentsiaalsetel investoritel teha asjakohaseid järeldusi sellise tegevuse tulemusega seotud tulevaste turuväljavaadete kohta. Sel juhul võivad innovaatilised keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad vajada riigiabi hõlmavat riskifinantseerimist, eesmärgiga viia nende tootmisvõimsus sellisele jätkusuutlikule tasemele, et nad suudavad ise erasektori finantseeringut ligi meelitada. Nagu on märgitud punkti 3.3.1 alapunktis a, võib selliste innovaatiliste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate kaasamine finantsvahendaja investeerimisportfelli olla tõhus viis, kuidas finantsvahendaja saab pakkuda mitmekesisemaid investeerimisvõimalusi, mis pakuvad huvi laiemale potentsiaalsete investorite ringile.
- c) Ettevõtjad, kes saavad esimese riskifinantseerimisinvesteeringu hiljem kui seitse aastat pärast nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki
- (73) Üldise grupierandi määrase reguleerimisala hõlmab VKEsid, kes saavad meetme kohase alginvesteeringu enne nende esimest äritegevuse käigus turul toimunud müüki või seitsme aasta jooksul pärast nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki. Pärast nimetatud seitsmeaastase perioodi möödumist on grupierandiga hõlmatud vaid jätkuinvesteeringud. Kuid teatavat liiki ettevõtjaid võib ikka veel vaadelda kui arenevaid või varajases arengujärgus olevaid ettevõtjaid, kui isegi pärast kõnealust seitsmeaastast perioodi ei ole nad piisavalt tõendanud oma potentsiaali teenida tulu ja/või nende varasema tegevuse kohta ei ole piisavalt kindlaid tõendeid ja neil ei ole tagatisi. See võib juhtuda eelkõige kõrge riskiga sektorites, näiteks biotehnoloogia-, kultuuri- ja loomesektoris, ja üldisemalt innovaatiliste VKEde puhul⁽²⁴⁾. Peale selle võivad ettevõtjad, kellel on piisavalt sisemist omakapitali oma esialgse tegevuse rahastamiseks, vajada ettevõttevälisest rahastamisest alles hilisemas etapis, näiteks selleks, et suurendada oma tootmisvõimsust väikesemahulisest äritegevusest suuremamahuliseks äritegevuseks. Selleks võib olla vaja suuremat investeeringut, kui nad suudavad enda vahenditest katta.

⁽²⁴⁾ VKEde innovaatilisust hinnatakse üldises grupierandi määrares esitatud määratluse alusel.

- (74) Seetõttu võib osutada võimalikuks lubada võtta meetmeid, mille kohaselt alginvesteering tehakse hiljem kui seitse aastat pärast sihtettevõtja esimest äritegevuse käigus toimunud müüki. Sellisel juhul võib järelevalveamet nõuda, et meetmes oleksid selgelt määratletud abikõlblikud ettevõtjad, pidades silmas eelhinnangus esitatud tõendeid selliseid ettevõtjaid mõjutava konkreetse turutõrke olemasolu kohta.
- d) Ettevõtjad, kes vajavad riskifinantseerimisinvesteeringut kogusummas, mis ületab üldises grupierandi määrukses sätestatud ülemmäära
- (75) Üldise grupierandi määruksuga on nähtud ette riskifinantseerimise maksimaalne kogusumma abikõlbliku ettevõtja kohta ning see hõlmab ka jätkuinvesteeringuid. Kuid teatavates tööstusharudes — näiteks bioteaduse või rohelise tehnoloogia või energia sektoris –, kus eelnevate teadusuuringute või investeeringutega kaasnevad kulud on suhteliselt suured, ei pruugi see summa olla piisav kõigi vajalike investeeringuvõrude tagamiseks ja ettevõtja jätkusuutliku kasvu toetamiseks. Seetõttu võib teatavatel tingimustel olla põhjendatud, et abikõlblikesse ettevõtjatesse lubatakse teha suuremaid koguinvesteeringuid.
- (76) Sellest tulenevalt võib riskifinantseerimismeetmetega toetada maksimaalsest kogusummast suuremat investeeringut, tingimusel et ette nähtud rahaliste vahendite summa peegeldab selle rahastamislinga suurust ja laadi, mis on eelhinnangus sihtsektorite ja/või -territooriumidega seoses kindlaks määratud. Sellisel juhul võtab järelevalveamet arvesse sihtsektorite kapitalimahukust ja/või teatavatesse geograafilistesse piirkondadesse tehtavate investeeringute kaasnevaid suuremaid kulusid.
- e) Alternatiivsed kauplemisplatvormid, mis ei vasta üldises grupierandi määrukses sätestatud tingimustele
- (77) Järelevalveamet tunnistab, et alternatiivsed kauplemisplatvormid on VKEde rahastamise turu oluline osa, sest need meelitavad VKEdele uut kapitali ning hõlbustavad varasemate investorite väljumist⁽²⁵⁾. Üldises grupierandi määrukses tunnistatakse nende tähtsust, hõlbustades nende tegevust kas fiskaalstiimulite kaudu, mis on mõeldud nendel platvormidel noteeritud ettevõtjatesse investeerivate füüsilistele isikutele, või võimaldades starditoetuse andmist platvormi korraldajale, tingimusel et asjaomane kauplemisplatvormi korraldaja kvalifitseerub väikeettevõtjana ja toetuse summa ei ületa konkreetseid künniseid.
- (78) Kuid alternatiivsete kauplemisplatvormide korraldajad ei pruugi tingimata olla asutamise ajal väikeettevõtjad. Samuti ei pruugi üldise grupierandi määrukse kohaselt lubatava starditoetuse maksimaalne summa olla piisav, et toetada platvormi asutamist. Peale selle võib olla vaja pakkuda fiskaalstiimuleid juriidilisest isikust investoritele, et meelitada ligi piisavalt rahalisi vahendeid uute platvormide asutamiseks ja kasutuselevõtmiseks. Lisaks ei pruugi platvorm noteerida ainult VKEsid, vaid ka ettevõtjaid, kelle puhul on ületatud VKEde määratluse künnised.
- (79) Seetõttu võib teatavatel tingimustel olla põhjendatud, et lubatakse anda fiskaalstiimuleid juriidilisest isikust investoritele eesmärgiga toetada kauplemisplatvormide korraldajaid, kes ei ole väikeettevõtjad, või teha alternatiivsete kauplemisplatvormide loomisesse investeeringuid, mis on suuremad üldises grupierandi määrukses starditoetusele ette nähtud piirmääradest, või anda abi sellistele alternatiivsetele kauplemisplatvormidele, mille puhul on enamiku kaubeldavate finantsinstrumentide emiteerinud VKEd. See on kooskõlas poliitikaeesmärgiga toetada VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele ladusalt toimiva rahastamisahela kaudu. Seetõttu tuleb eelhinnangus tõendada sellise konkreetse turutõrke olemasolu, mis mõjutab kõnealuseid platvorme asjaomasel geograafilisel turul.

3.3.2. Meetmed, mille ülesehituse parameetrid ei ole kooskõlas üldise grupierandi määruksuga

- a) Finantsinstrumendid, mille puhul erainvestorite osalus on väiksem üldises grupierandi määrukses ette nähtud määradest
- (80) Konkreetsetes piirkondades või EFTA riikides ettevõtjaid mõjutavad turutõrked võivad olla tuntavamad VKEde rahastamise turu suhtelise alaarengu tõttu neis piirkondades võrreldes muude piirkondadega samas EFTA riigis või teistes EFTA riikides. Nii võib see olla eelkõige EFTA riikides, kus puuduvad tunnustatud ametlikud

⁽²⁵⁾ Järelevalveamet tunnistab, et idufirmadele ette nähtud rahastamise ligimeelitamisel kasvab ühisrahastamisplatvormide tähtsus. Seega, kui turutõrke olemasolu on kindlaks tehtud ning ühisrahastamisplatvormil on eraldiseisvast juriidilisest isikust korraldaja, võib järelevalveamet analoogia põhjal kohaldada alternatiivsete kauplemisplatvormide suhtes kohaldatavaid eeskirju. See kehtib samamoodi ka fiskaalstiimulite suhtes, mille abil soodustatakse investeerimist selliste ühisrahastamisplatvormide kaudu. Pidades silmas ühisrahastamise hiljutist esilekerkimist liidus/EMPs, tuleb ühisrahastamist hõlmavaid riskifinantseerimismeetmeid tõenäoliselt hinnata, nagu on osutatud käesolevate suuniste 4. jaos.

riskikapitali investeerijad või äriinglid. Seetõttu ning pidades silmas eesmärki soodustada neis piirkondades töhusa VKEde rahastamise turu kujunemist ja saada üle sellistest struktuuritõketest, mis võivad takistada VKEde töhusat juurdepääsu riskifinantseerimisele, võib olla põhjendatud järelevalveameti leebem suhtumine meetmetesse, millega võimaldatakse erainvestoritel osaleda väiksemas mahu, kui on ette nähtud üldises grupierandi määruses.

- (81) Peale selle võib järelevalveamet asuda pooldavale seisukohale selliste riskifinantseerimismeetmete kasutamise suhtes, millega võimaldatakse erainvestorite osalemist üldises grupierandi määruses sätestatud väiksemas mahu eelkõige juhul, kui need meetmed on suunatud spetsiaalselt VKEdele enne nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki või idee teostatavuse tõendamise etapis — st ettevõtjatele, keda mõjutab märgatavam turutõrge –, tingimusel et osa investeringuga kaasnevatest riskidest kannavad osalevad erainvestorid.

b) Finantsinstrumendid, mille ülesehituse parameetrid ületavad üldises grupierandi määruses sätestatud künnise

- (82) Üldist grupierandi määrust võib kasutada meetmete puhul, mille kohaselt on võrdse kohtlemise põhimõtet mittejärgiv kahjumi jagamine riiklike ja erainvestorite vahel korraldatud nii, et piirata riiklike investorite esimese järjekoha kahju. Samamoodi piiratakse garantiide puhul grupierandiga garantiimäära ja riikliku investori kantavat kogukahju.

- (83) Kuid teatavatel juhtudel võib riiklik rahastamine riskantsemaid finantseerimispositsioone võttes võimaldada erainvestoritel või erasektori laenuandjatel pakkuda täiendavat rahastamist. Hinnates meetmeid, mille ülesehituse finantsparameetrid ületavad üldise grupierandi määruse ülemmäärasid, võtab järelevalveamet arvesse mitmeid tegureid, mis on esitatud käesolevate suuniste punktis 3.4.2.

c) Muud finantsinstrumendid peale garantiide, mille puhul valitakse investoreid, finantsvahendajaid ja nende valitsejaid nii, et eelistatakse langusriski kaitset asümmeetrilisele kasumi jagamisele

- (84) Üldise grupierandi määruse kohaselt peab finantsvahendajate, samuti investorite või fondivalitsejate valik toimuma avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva konkursikutse alusel, milles nähakse ette sõnaselged poliitikaeesmärgid, mida meetmega saavutada soovitakse, ning selliste eesmärkide saavutamiseks välja töötatud finantsparameetrite liik. See tähendab, et finantsvahendajad või nende valitsejad tuleb valida direktiiviga 2004/18/EÜ⁽²⁶⁾ või seda asendavate hilisemate õigusaktidega kooskõlas oleva menetluse raames. Kui kõnealust direktiivi ei kohaldata, tuleb valikumenetlusega tagada suurim võimalik valik kvalifitseeritud finantsvahendajate või fondivalitsejate vahel. Eelkõige lubab selline menetlus asjaomasel EFTA riigil võrrelda finantsvahendajate või fondivalitsejate ja võimalike erainvestorite vahel läbiräägitavaid tingimusi selle tagamiseks, et riskifinantseerimismeetmega meelitatakse erainvestoreid ligi võimalikult väikese riigiabiga või et kõrvalekaldumine võrdse kohtlemise põhimõtte kohastest tingimustest oleks minimaalne, lähtudes realistlikust investeerimisstrateegiast.

- (85) Üldise grupierandi määruse kohaselt peavad valitsejate valimise puhul kohaldatavad kriteeriumid hõlmama nõuet, mille kohaselt muude instrumentide puhul peale garantiide eelistatakse langusriski kaitsele kasumijagamist, et piirata valitseja kallutatust ülemäärase riskivõtmise suunas, kui ta valib ettevõtjaid, kellesse investeerida. Sellega soovitakse tagada, et olenemata sellest, milline finantsinstrumendi vorm meetmega valitakse, tuleb erainvestorite või erasektori laenuandjate mis tahes sooduskohtlemise hindamise puhul võtta arvesse avalikke huvisid, mis seisnevad kaasatud riikliku kapitali taaskasutamises ja meetme pikaajalises finantsilises jätkusuutlikkuses.

- (86) Teatavatel juhtudel võib siiski olla vajalik eelistada langusriski kaitset, nimelt juhul, kui meede on suunatud teatavatele sektoritele, kus VKEde makseviivitate määr on kõrge. Nii võib juhtuda meetmete puhul, mis on suunatud VKEdele enne nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki või idee teostatavuse tõendamise etapis, oluliste tehnoloogiliste tõketega silmitsi seisvatele sektoritele või sellistele sektoritele, kus ettevõtjad sõltuvad suurel määral ühest projektist, mis vajab suuri eelnevaid investeringuid ja millega kaasneb suur riskitase (näiteks kultuuri- ja loomesektorid). Langusriski kaitsemehhanismide eelistamine võib olla põhjendatud ka meetmete puhul, mida rakendatakse fondifondide kaudu ja mille eesmärk on meelitada ligi erainvestoreid sellel tasandil.

⁽²⁶⁾ Vt joonealune märkus 22.

- d) Fiskaalstiimulid juriidilisest isikust investoritele, sealhulgas finantsvahendajatele või nende valitsejatele, kes tegutsevad kaasinvestoritena
- (87) Kuigi üldise grupierandi määрусega on hõlmatud fiskaalstiimulid, mida võimaldatakse sõltumatutele erainvestoritele, kes on füüsilised isikud ja pakuvad abikõlblikele VKEdele riskifinantseerimist otse või kaudselt, võivad EFTA riigid pidada asjakohaseks kehtestada meetmed, millega nähakse ette samalaadsed stiimulid juriidilisest isikust investoritele. Erinevus seisneb asjaolus, et juriidilisest isikust investorid on ettevõtjad EMP lepingu artikli 61 tähenduses. Seetõttu peab meetme suhtes kohaldama teatavaid piiranguid eesmärgiga tagada, et juriidilisest isikust investorite tasandil püsiks abi proportsionaalne ja et sellel oleks tegelik stimuleeriv mõju.
- (88) Finantsvahendajad ja nende valitsejad võivad fiskaalstiimulist kasu saada ainult sel määral, mil nad tegutsevad kaasinvestorite või kaaslaenuandjatena. Finantsstiimuleid ei tohi võimaldada seoses teenustega, mida finantsvahendaja või selle valitsejad osutavad meetme rakendamiseks.

3.4. Abimeetme asjakohasus

3.4.1. Asjakohasus võrreldes muude poliitika- ja abiinstrumentidega

- (89) Selleks et käsitleda kindlaks määratud turutõrkeid ja aidata kaasa meetmega taotletavate poliitikaeesmärkide saavutamisele, peab kavandatud riskifinantseerimismeede olema asjakohane, kuid samas konkurentsi kõige vähem moonutav vahend. Riskifinantseerimismeetme konkreetse vormi valik peab olema eelhinnanguga nõuete kohaselt põhjendatud.
- (90) Esimese sammuna kaalub järelevalveamet, kas ja mil määral võib riskifinantseerimismeedet pidada asjakohaseks instrumentideks võrreldes muude poliitikainstrumentidega, mille eesmärk on soodustada riskifinantseerimisinvesteeringute tegemist abikõlblikesse ettevõtjatesse. Riigiabi ei ole ainus EFTA riikide käsutuses olev poliitikainstrument, millega hõlbustada riskifinantseerimise pakkumist abikõlblikele ettevõtjatele. EFTA riigid võivad kasutada muid täiendavaid poliitikavahendeid nii pakkumise kui ka nõudluse poolel — näiteks regulatiivseid meetmeid finantsturgude toimimise hõlbustamiseks, ärikeskkonna parandamise meetmeid, nõuandeteenuseid investeerimisvalmiduseks või riiklikke investeeringuid kooskõlas turumajandusliku investori põhimõttega.
- (91) Eelhinnangus tuleb analüüsida olemasolevaid ning võimaluse korral ka riigi ja EMP tasandil kavandatud poliitika-meetmeid, mille eesmärk on samade kindlaksmääratud turutõrgete kõrvaldamine, võttes arvesse muude poliitikavahendite tulemuslikkust ja tõhusust. Eelhinnangu järelustes tuleb näidata, et kindlaks määratud turutõrkeid ei ole võimalik piisavalt käsitleda muude poliitikavahenditega, mis ei hõlma riigiabi. Peale selle peab kavandatud riskifinantseerimismeede olema kooskõlas asjaomase EFTA riigi üldise poliitikaga VKEde juurdepääsu kohta rahastamisele ning täiendama muid samasuguseid turu vajadusi käsitlevaid poliitikainstrumente.
- (92) Teise sammuna kaalub järelevalveamet, kas kavandatud meede on asjakohasem kui sama turutõrget käsitlevad alternatiivsed riigiabiinstrumentid. Sellega seoses eeldatakse üldiselt, et finantsinstrumentid moonutavad konkurentsi vähem kui otsetoetused ning seetõttu on need instrumentid asjakohasemad. Kuid riigiabi võib riskifinantseerimise pakkumise hõlbustamiseks anda eri kujul, näiteks valikuliste fiskaalinstrumentidena või soodustingimustel võimaldatavate finantsinstrumentidena, sealhulgas mitmete omakapitali-, laenu- või tagatisinstrumentidena, millel on erinevad riski-tulu karakteristikud, samuti erinevate pakkumisviiside ja rahastamisstruktuuride kaudu, mille asjakohasus sõltub sihtettevõtjate ja rahastamislünga laadist. Seetõttu hindab järelevalveamet, kas meetme ülesehitusega nähakse ette tõhus rahastamisstruktuur, võttes arvesse fondi investeerimisstrateegiat, eesmärgiga tagada jätkusuutlik toimimine.
- (93) Sellega seoses peab järelevalveamet positiivseks meetmeid, mis hõlmavad piisavalt suuri fonde portfelli suuruse, geograafilise katvuse (eelkõige kui fondid tegutsevad mitmes EFTA riigis) ja mitmekesisust mõistes, kuna sellised fondid võivad olla tõhusamad ja seega ka atraktiivsemad erainvestorite jaoks võrreldes väiksemate fondidega. Neile tingimustele võivad vastata teatavad fondifondide struktuurid tingimusel, et saavutatav oluline tõhususe kasv tasakaalustab erinevatest vahendustasemetest tulenevad koguhalduskulud.

3.4.2. Finantsinstrumentide puhul kohaldatavad tingimused

- (94) Üldise grupierandi määрусega reguleerimisalast väljapoole jäävate finantsinstrumentide puhul kaalub järelevalveamet punktides 95–119 osutatud elemente.

- (95) Esiteks tuleb meetmega kaasata turuosalistelt täiendavat rahastamist. Üldises grupierandi määruses sätestatud väiksemad erasektori finantseeringu miinimummäärad võivad olla põhjendatud ainult juhul, kui eelhinnangu kohaselt on tegemist märgatavamate turutõrgetega. Sellega seoses tuleb eelhinnangus mõistlikul määral hinnata soovitava erainvesteeringu taset — võttes arvesse turutõrget, mis mõjutab meetme sihtgrupiks olevate abikõlblike ettevõtjate konkreetset ringi — ehk hinnangulist potentsiaali kaasata portfelli- või tehingupõhiselt täiendavaid erasektori investeeringuid. Lisaks tuleb näidata, et meetmega võimendatakse täiendavat erasektori vahenditest rahastamist, mida ei oleks vastasel juhul pakutud või mida oleks pakutud erineval kujul, muus summas või teistsugustel tingimustel.
- (96) Riskifinantseerimismeetmete puhul, mis on konkreetset suunatud VKEdele enne nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki, võib järelevalveamet nõustuda olukorraga, kus erasektori osaluse määr on nõutavatest määradest väiksem. Teise võimalusena võib järelevalveamet selliste investeerimissihthide puhul nõustuda olukorraga, kus erasektori osalus ei ole sõltumatut laadi, st et erasektori vahenditest rahastamist pakub näiteks abisaava ettevõtja omanik. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib järelevalveamet nõustuda erasektori osalusega, mille tase on madalam kui üldises grupierandi määruses sätestatu, ka abikõlblike ettevõtjate puhul, kes on turul olnud vähem kui seitse aastat alates esimesest äritegevuse käigus toimunud müügist, pidades silmas eelhinnangus esitatud majanduslikke tõendeid konkreetse turutõrke kohta.
- (97) Riskifinantseerimismeede, mis on suunatud sellistele abikõlblikele ettevõtjatele, kes on turul olnud rohkem kui seitse aastat alates esimesest äritegevuse käigus toimunud müügist, peab sisaldama asjakohaseid ajalisi piiranguid (näiteks kümme aastat seitsme asemel) või muid objektiivseid kvalitatiivseid kriteeriume seoses sihtettevõtjate arenguetapiga. Selliste investeerimissihthide puhul nõuab järelevalveamet tavaliselt, et erasektori osaluse määr oleks vähemalt 60 %.
- (98) Teiseks võtab järelevalveamet erasektori kavandatud osaluse taseme kõrval arvesse ka riskide ja tulude jagamist riiklike ja erainvestorite vahel. Sellega seoses peab järelevalveamet positiivseks meetmeid, millega kahju jagatakse investorite vahel võrdse kohtlemise põhimõtte alusel ja erainvestorid saavad üksnes kasumile suunatud stiimuleid. Lähtutakse põhimõttest, et mida rohkem sarnaneb riskide ja tulude jagamine tegelikele äritavadele, seda tõenäolisem on, et järelevalveamet nõustub erasektori osaluse madalama tasemega.
- (99) Kolmandaks on oluline, millisel rahastamisstruktuuri tasandil soovitakse meetmega erasektori investeeringut võimendada. Fondifondide tasandil võib suutlikkus meelitada ligi erasektori vahenditest rahastamist sõltuda langusriski kaitse mehhanismide laialdasemast kasutamisest. Samas võib liigne toetumine sellistele mehhanismidele moonutada abikõlblike ettevõtjate valimist ja selle tulemused ei pruugi olla tõhusad, kui erainvestorid sekkuvad ettevõtetesse tehtavate investeeringute tasandil ja tehingupõhiselt.
- (100) Hinnates vajadust meetme konkreetse ülesehituse järele, võib järelevalveamet võtta arvesse valitud erainvestorite kantava jääkriski osatähtsust võrreldes riikliku investori kantava oodatava ja ootamatu kahjuga ning samuti oodatava tulu tasakaalu riikliku ja erainvestori vahel. Seega võib teistsugune riski- ja tuluprofil olla aktsepteeritav, kui see maksimeerib erainvesteeringu suurust, kahjustamata samas investeerimisotsuste tõelist kasumile orienteeritud laadi.
- (101) Neljandaks tuleb stiimulite konkreetne laad kindlaks määrata finantsvahendajate ja samuti fondivalitsejate või investorite avatud ja mittediskrimineeriva valikuprotsessi käigus. Ühtlasi tuleks nõuda, et fondifondide valitsejad võtaksid oma investeerimisvolutuse osana õigusliku kohustuse määrata abikõlblike finantsvahendajate, fondivalitsejate või investorite valimise võistleva protsessi raames kindlaks eelistingimused, mida võidakse kohaldada allfondide tasandil.
- (102) Meetme ülesehituse aluseks olevate konkreetsete finantsingimuste vajalikkuse tõendamiseks võidakse EFTA riikidelt nõuda tõendite esitamist selle kohta, et erainvestorite valimise protsessis taotlesid kõik protsessi osalised üldise grupierandi määrusega reguleerimata tingimuste kohaldamist, või selle kohta, et konkurs ebaõnnestus.
- (103) Viiendaks võib finantsvahendaja või fondivalitseja kaasinvesteerida koos EFTA riigiga, tingimusel et ta väldib mis tahes potentsiaalset huvide konflikti. Finantsvahendaja peab investeerima vähemalt 10 % ulatuses esimese järjekoha kahju osasse. Selline kaasinvesteering võib kaasa aidata selle tagamisele, et investeerimisotsused oleksid kooskõlas asjakohaste poliitikaeesmärkidega. Üks valikukriteerium võib olla valitseja suutlikkus investeerida enda vahenditest.

- (104) Lisaks tuleb võlainstrumente kasutavate riskifinantseerimismeetmetega näha ette mehhanism, millega tagatakse, et finantsvahendaja kannab kõik riigilt saadud eelised üle lõplikule abisaajale, näiteks madalamate intressimäärade ja leevendatud tagatisnõuete kujul või nende kahe kombineerimise kaudu. Finantsvahendaja võib eelise üle kanda ka investeerides ettevõtjatesse, kes finantsvahendaja sisemiste hindamiskriteeriumide kohaselt on küll potentsiaalselt elujõulised, kuid kes kuuluvad riskiklassi, kuhu vahendaja ei teeks investeerimist riskifinantseerimismeetme puudumise korral. Eelise edasikandmise mehhanism peab hõlmama asjakohaseid järelevalvekordasid, samuti tagasinõudemehhanismi.
- (105) EFTA riigid võivad riskifinantseerimismeetme osana kasutada erinevaid finantsinstrumente, näiteks omakapitali- ja kvaasiomakapitali investeringuid, laenuinstrumente või võrdse kohtlemise põhimõttest mittelähtuvaid garantiisid. Allpool punktides 106 kuni 119 on esitatud elemendid, mida järelevalveamet võtab arvesse selliste konkreetsete finantsinstrumentide hindamisel.

a) Omakapitaliinvesteringud

- (106) Omakapitaliinvesteringu instrumendid võivad esineda ettevõttesse tehtavate omakapitaliinvesteringute või kvaasiomakapitali investeringute kujul, millega investor ostab (osa) asjaomase ettevõtja omandiõigusest.
- (107) Omakapitaliinstrumentidel võib olla erinevaid asümmeetrilisi tunnusoone, mille alusel koheldakse investoreid erinevalt, sest mõned võivad osaleda riskide ja tulude jagamises suuremal määral kui teised. Selleks et leevendada erainvestorite riske, võib meetmega pakkuda kasumile suunatud kaitset (riiklik investor loobub osast tulust) või osalist kaitset kahjumi eest (piirates erainvestori kahjumit) või kasutada kahe variandi kombinatsiooni.
- (108) Järelevalveamet leiab, et kasumile suunatud stiimulid aitavad riiklike ja erainvestorite huve paremini tasakaalus hoida. Seevastu langusriski kaitse korral, mille puhul riiklik investor võib olla avatud kehvadest tulemustest tulevatele riskidele, ei pruugi huvid olla tasakaalus ning sellega võib kaasneda sobimatute finantsvahendajate või investorite valimine.
- (109) Järelevalveamet leiab, et piiritletud tululaega, ⁽²⁷⁾ ostuoptsiooniga ⁽²⁸⁾ ja asümmeetrilise tulujagamisega omakapitaliinstrumentid ⁽²⁹⁾ on heaks stiimuliks eelkõige olukordades, mida iseloomustab leebem turutõrge.
- (110) Omakapitaliinstrumentid, mille puhul ei järgita kahjumi jagamisel võrdse kohtlemise põhimõtet ja mis ulatuvad kaugemale üldises grupierandi määruuses sätestatud piiridest, võivad olla õigustatud vaid meetmete puhul, mis käsitlevad eelhinnangus kindlaks määratud raskeid turutõrkeid, näiteks meetmete puhul, mis on suunatud peamiselt VKEdele enne nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki või idee teostatavuse tõendamise etapis. Selleks et vältida ülemäärast kaitset langusriski eest, peab riikliku investori esimese järjekoha kahju positsioon olema piiratud.

b) Rahastatud võlainstrumendid: laenud

- (111) Riskifinantseerimismeede võib hõlmata laenude andmist kas finantsvahendajate või lõplike abisaajate tasandil.
- (112) Rahastatud võlainstrumendid võivad esineda erineval kujul, sealhulgas allutatud laenudena ja portfelli riskijagamislaenudena. Allutatud laene võib anda finantsvahendajatele eesmärgiga tugevdada nende kapitalstruktuuri, et pakkuda abikõlblikele ettevõtjatele täiendavat rahastamist. Portfelli riskijagamislaenu on mõeldud laenu andmiseks sellistele finantsvahendajatele, kes kohustuvad kaasrahastama abikõlblikele ettevõtjatele antavate uute laenude või liisingute portfelli teatava kaasrahastamismäärani koos portfelli krediidiriski laenukohise (või liisingu-põhise) jagamisega. Mõlemal juhul tegutseb finantsvahendaja abikõlblikesse ettevõtjatesse investeerimisel kaasinvestorina, kuid talle saab osaks eeliskohtlemine võrreldes riikliku investori/laenuandjaga, sest instrumendiga leevendatakse tema riskipositsiooni seoses aluseks olevast laenuportfellist tuleneva krediidiriskiga.

⁽²⁷⁾ Riikliku investori tululagi teataval eelnevalt kindlaks määratud tasemel: kui eelnevalt kindlaks määratud tulumäär ületatakse, jagatakse seda määra ületav tulu ainult erainvestorite vahel.

⁽²⁸⁾ Riigi valduses olevate aktsiate ostuoptsioon: erainvestoritele antakse õigus kasutada ostuoptsiooni, et osta välja riigi investeringuosa eelnevalt kindlaks määratud täitmishinnaga.

⁽²⁹⁾ Asümmeetriline tulujagamine: raha saadakse võrdsetel tingimustel nii riiklikelt kui ka erainvestoritelt, kuid tulu jagatakse selle tekkimisel asümmeetriliselt. Erainvestorid saavad jaotatavast tulust suurema osa, kui see, mille nad peaksid saama proportsionaalselt oma vastava osalusega, ning seda eelnevalt kindlaks määratud tasemeni.

- (113) Üldiselt võib öelda, et kui instrumendi riskileevendamise karakteristikud lubavad riiklikul investoril/laenuandjal asjaomase laenuportfelli puhul võtta esimese järjekoha kahju positsiooni, mis ületab üldises grupierandi määrukses sätestatud ülempiiri, siis on meetme võtmine õigustatud ainult väga suure turutõrke korral, mis peab olema eelhinnangus sõnaselgelt kindlaks määratud. Järelevalveamet suhtub soosivalt meetmesse, millega nähakse ette riikliku investori esimese järjekoha kahju sõnaselge ülempiir, eelkõige juhul, kui selline ülempiir ei ole suurem kui 35 %.
- (114) Portfelli riskijagamise laenuinstrumentidega tuleks tagada, et valitud finantsvahendaja suhtes kehtiks märkimisväärne kaasinvesteeringu määr. See nõue loetakse täidetuks juhul, kui asjaomane määr on vähemalt 30 % aluseks oleva laenuportfelli väärtusest.
- (115) Kui rahastatud võlainstrumente kasutatakse olemasolevate laenude refinantseerimiseks, siis ei leita neil olevat stimuleerivat mõju ning selliste instrumentide mis tahes abielementi ei saa käsitada EMP lepinguga kokkusobivana EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c tähenduses.

c) Rahastamata võlainstrumentid: garantiid

- (116) Riskifinantseerimismeede võib hõlmata garantiide või edasigarantiide andmist finantsvahendajatele ja/või garantiide andmist lõplikele abisaajatele. Garantiiga hõlmatud abikõlblikud tehingud peavad olema riski finantseerimiseks algatatud uued abikõlblikud laenutehingud, sealhulgas liisinguinstrumentid, samuti kvaasiomakapitali investeeringuinstrumentid, välja arvatud omakapitaliinstrumentid.
- (117) Garantiisid tuleks anda portfelli põhisel. Finantsvahendajad võivad valida tehingud, mida nad soovivad lisada garantiiga kaetud portfelli, tingimusel et portfelli lisatud tehingud vastavad riskifinantseerimismeetmes kindlaks määratud abikõlblikkuse kriteeriumidele. Garantiisid tuleks pakkuda sellise määraga, millega on tagatud asjakohane finantsvahendajate riski ja tulu jagamise tase. Eelkõige võib garantiimäär olla nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja eelhinnangu järeldustest tulenevalt kõrgem kui üldises grupierandi määrukses sätestatud ülempiir, kuid see ei tohi ületada 90 %. See võib olla nii näiteks garantiide puhul, mis on antud laenudele või kvaasiomakapitali investeeringutele, mis on mõeldud VKEdele enne nende esimest äritegevuse käigus toimunud müüki.
- (118) Piiristatud garantiide puhul peaks piirmäär põhimõtteliselt katma ainult oodatavat kahjumit. Juhul kui piirmäär katab ka ootamatut kahjumit, peaks viimane olema hinnastatud sellisel tasemel, mis kajastab täiendavat riskikatet. Piirmäär ei tohiks üldiselt olla suurem kui 35 %. Ülemäärata garantiisid (garantiid, mille puhul on kindlaks määratud garantiimäär, kuid mitte piirmäär) võib pakkuda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ning need peavad olema hinnastatud selliselt, et peegeldada garantiiga pakutud täiendavat riskikatet.
- (119) Garantii kestus peaks olema ajaliselt piiratud, tavaliselt kuni 10 aastat, ilma et see mõjutaks garantiiga hõlmatud üksikute võlainstrumentide tähtaega, mis võib olla pikem. Garantiid vähendatakse, kui finantsvahendaja ei lisa portfelli konkreetse perioodi jooksul minimaalset investeeringusummat. Kasutamata summadelt nõutakse kohustistasu. Selleks et stimuleerida vahendajaid saavutama kokkulepitud mahte, saab kasutada meetodeid — näiteks kohustistasusid, käivitavaid sündmuseid või vahe-eesmärke.

3.4.3. Fiskaalinstrumentide puhul kohaldatavad tingimused

- (120) Nagu on märgitud punkti 3.3.2 alapunktis d, piirdub üldise grupierandi määrukse reguleerimisala fiskaalstiimulitega, mis on suunatud investoritele, kes on füüsilised isikud. Seetõttu tuleb järelevalveametit teatada meetmetest, mille puhul kasutatakse maksustiimuleid, et julgustada juriidilisest isikust investoreid pakkuma rahastamist abikõlblikele ettevõtjatele kas otse või kaudselt aktsiate soetamise näol sellises sihtfondis või muud liiki investeeringuvahendites, mis investeerivad sellistesse ettevõtjatesse.
- (121) Üldiselt peavad EFTA riikide fiskaalmeetmed tuginema eelhinnangus turutõrget käsitlevatele järeldustele ning seetõttu peavad EFTA riigid suunama oma instrumendi selgelt määratletud abikõlblike ettevõtjate kategooriale.
- (122) Juriidilisest isikust investoritele võidakse maksustiimuleid pakkuda tulumaksusoodustuste ja/või kapitali kasvutulu ja dividendidega seotud maksusoodustuste, sealhulgas maksukrediitide ja maksetähtaja edasilükkamise kujul. Praktikas on järelevalveamet üldiselt pidanud EMP lepinguga kokkusobivaks tulumaksusoodustusi, mis on kavandatud nii, et need sisaldavad konkreetseid ülempiire seoses sellega, kui suurelt osalt investeeritud summast võib investor maksusoodustust taotleda, ning samuti maksimaalset maksusoodustuse summat, mille võib investor maksukohustustest maha arvata. Peale selle, kapitali kasvutuluga seotud maksukohustuse, mis tekib aktsiate

müümisel, võib edasi lükata, kui see summa reinvesteeritakse abikõlblikesse investeringutesse teatava perioodi jooksul, samas võib selliste aktsiate müügiga kaasneva kahjumi maha arvata muudest aktsiatest saadavast kasumist, mida maksustatakse sama maksuga.

- (123) Üldiselt leiab järelevalveamet, et seda liiki fiskaalmeetmed on asjakohased ning seega on neil stimuleeriv mõju, kui EFTA riik suudab tõendada, et abikõlblike ettevõtjate valimine toimub hästi struktureeritud investeerimisnõuete kogumi alusel, mis on asjakohase kanali kaudu avaldatud ning milles esitatakse selliste abikõlblike ettevõtjate karakteristikud, kes seisavad silmitsi tõendatud turutõrkega.
- (124) Fiskaalabikavade maksimaalne kehtivusaeg peab olema kümme aastat, ilma et see mõjutaks meetme pikendamise võimalust. Kui pärast kümne aasta möödumist abikava kehtivust pikendatakse, peab EFTA riik läbi viima uue eelhindamise, hinnates samal ajal ka abikava tõhusust selle rakendamisperioodil.
- (125) Järelevalveamet võtab oma analüüsis arvesse asjaomase riikliku fiskaalsüsteemi konkreetseid karakteristikuid ja EFTA riigis juba kehtestatud fiskaalstiimuleid, samuti nende stiimulite vastasmõju, mille eesmärk on maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastane võitlus. Samuti tuleks tagada nende eeskirjade nõuetekohane kohaldamine, mis käsitlevad teabe vahetamist maksuasutuste vahel eesmärgiga ennetada maksupettust ja maksudest kõrvalehoidumist.
- (126) Fiskaaleelist peab olema võimalik kasutada kõigil nõutud kriteeriumidele vastavatel investoritel, diskrimineerimata neid asutamiskohast lähtuvalt, ning tingimusel, et asjaomane EFTA riik järgib hea maksuhaldustava miinimumnõudeid. Seetõttu peaksid EFTA riigid tagama asjakohase meediakajastuse seoses meetme ulatuse ja tehniliste parameetritega. Need parameetrid peaksid sisaldama vajalikke ülempiire ja piirmäärasid, määratledes maksimaalse eelse, mida iga üksik investor võib meetme tulemusel saada, ning samuti maksimaalse investeringu, mille võib konkreetsetesse abikõlblikesse ettevõtjatesse teha.

3.4.4. Alternatiivseid kauplemisplatvorme toetavate meetmete puhul kohaldatavad tingimused

- (127) Seoses alternatiivseid kauplemisplatvorme toetavate abimeetmetega, mis ulatuvad kaugemale üldises grupierandi määruuses sätestatud piiridest, peab platvormi korraldaja esitama äriplaani, milles näidatakse, et abisaav platvorm suudab muutuda isemajandavaks vähem kui kümne aastaga. Peale selle tuleb teates esitada usutavad stsenaariumid, milles võrreldakse olukordi, millega kaubeldavad ettevõtjad seisaksid silmitsi platvormi puudumisel, et saada juurdepääs vajalikule rahastamisele.
- (128) Järelevalveamet suhtub soosivalt mitme EFTA riigi loodud ja mitmes EFTA riigis tegutsevatesse alternatiivsetesse kauplemisplatvormidesse, sest need võivad olla eriti tõhusad ja atraktiivsed erainvestorite, eelkõige institutsionaalsete investorite jaoks.
- (129) Olemasolevate platvormide puhul tuleb platvormi kavandatud äristrateegias näidata, et kuna noteeringuid tehakse stabiilselt vähe ja sellest tulenevalt on puudu likviidsusest, tuleb asjaomast platvormi lühiajaliselt toetada olenemata selle pikaajalisest elujõulisusest. Järelevalveamet suhtub soosivalt abisse, mida antakse alternatiivse kauplemisplatvormi loomiseks EFTA riigis, kus ühtegi sellist platvormi ei eksisteeri. Kui toetatava alternatiivse kauplemisplatvormi näol on tegemist olemasoleva börsi allplatvormi või tütarettevõtjaga, hindab järelevalveamet eriti tähelepanelikult ebapiisavat rahastamist, millega sellisel allplatvormil tuleks kokku puutuda.

3.5. Abi stimuleeriv mõju

- (130) Riigiabi võib pidada EMP lepinguga kokkusobivaks ainult siis, kui sellel on stimuleeriv mõju, mis põhjustab abisaaja käitumise muutumist nii, et ta viib läbi tegevused, mida ta abi puudumisel ei teeks või mille ta viiks turutõrke olemasolu tõttu läbi piirataval viisil. Abikõlblike ettevõtjate tasandil ilmneb stimuleeriv mõju siis, kui lõplik abisaaja suudab kaasata rahalised vahendid, mis vastasel juhul ei oleks tema jaoks kättesaadavad nende vormi, koguse või ajastuse mõttes.
- (131) Riskifinantseerimismeetmega tuleb stimuleerida turul tegutsevaid investoreid pakkuma rahalisi vahendeid potentsiaalselt elujõulistele ettevõtjatele praegusest suuremal määral ja/või võtma lisariski. Leitakse, et riskifinantseerimismeetmel on stimuleeriv mõju siis, kui riskifinantseerimismeetmega kaasatakse turul olemasolevatest allikatest investeringud nii, et abikõlblikele ettevõtjatele antav kogurahastamine ületab meetme eelarvet. Sellest tulenevalt peaks finantsvahendajate ja fondivalitsete valimisel olema peamine tegur nende suutlikkus kaasata täiendavaid erasektori investeringuid.

- (132) Stimuleeriva mõju hindamine on tihedalt seotud turutõrke hindamisega, mida käsitletakse punktis 3.3. Peale selle, meetme sobivus saavutada finantsvõimendus sõltub lõppkokkuvõttes sellest, kuidas on meetme ülesehituse raames ette nähtud riskide ja tulude jagamine avalik-õiguslike ja eraõiguslike finantseerijate vahel. See on tihedalt seotud ka küsimusega, kas riigiabi meetme kohase riskifinantseeringu ülesehitus on asjakohane (vt punkt 3.4). Seega kui turutõrge on nõuetekohaselt kindlaks määratud ja meetme ülesehitus on asjakohane, siis võib eeldada, et stimuleeriv mõju on olemas.

3.6. Abi proportsionaalsus

- (133) Riigiabi peab olema proportsionaalne turutõrkega, mida käsitletakse asjakohaste poliitikaeesmärkide saavutamiseks. See peab olema üles ehitatud kulutõhusal viisil kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega. Selleks et abimeedet võiks pidada proportsionaalseks, peab abi piirduma pelgalt miinimumiga, mis on vajalik turult rahastamise ligimeelitamiseks, et kõrvaldada avastatud rahastamislünk põhjendamatuid eeliseid andmata.
- (134) Üldiselt peetakse lõplike abisaajate tasandil riskifinantseerimisabi proportsionaalseks, kui riskifinantseerimis-meetme kohaselt ette nähtud sündikaatrahastamise (avaliku ja erasektori rahalised vahendid) kogusumma piirdub eelhinnangus kindlaks määratud rahastamislõnga suurusega. Investorite tasandil peab abi piirduma minimaalse summaga, mis on vajalik erakapitali ligimeelitamiseks eesmärgiga saavutada minimaalne finantsvõimendus ja kõrvaldada rahastamislünk.

3.6.1. Finantsinstrumentide puhul kohaldatavad tingimused

- (135) Meetmega tuleb tagada tasakaal eelistingimuste — mida finantsinstrumendiga pakutakse finantsvõimenduse maksimeerimiseks ja kindlaksmääratud turutõrke käsitlemiseks — ning vajaduse vahel tagada, et instrumendiga oleks võimalik teenida piisavalt finantstulu, et säiliks meetme elujõuline toimimine.
- (136) Stiimulite konkreetne laad ja maht tuleb määrata kindlaks avatud ja mittediskrimineeriva valikuprotsessi käigus, mille raames finantsvahendajaid ning fondivalitsejaid ja investoreid kutsutakse üles esitama konkureerivaid pakkumusi. Järelevalveamet leiab, et kui mis tahes asümmeetrilised riskiga kohandatud tulud või kahjumi jagamise kord määratakse kindlaks sellise protsessi tulemusena, siis tuleb finantsinstrumenti pidada proportsionaalseks ja õiglast tulumäära peegeldavaks. Kui fondivalitsejad valitakse avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva konkursi korras, mille raames peavad taotlejad valikuprotsessi osana tutvustama oma investoribaasi, siis leitakse, et erainvestorite valimine toimub nõuetekohaselt.
- (137) Juhul kui avalik-õiguslik fond kaainvesteerib koos tehingupõhiselt osalevate erainvestoritega, tuleks iga tehinguga seoses valida erainvestorid eraldi võistleva protsessi raames, mis on ka eelistatud viis õiglase tulumäära väljasegitamiseks.
- (138) Juhul kui erainvestoreid ei valita sellise protsessi raames (näiteks kuna valikuprotsess on osutunud ebatõhusaks või -õnnestunuks), siis investoritele ülemäärase hüvitise vältimiseks peab õiglase tulumäära määrama kindlaks sõltumatu ekspert, tuginedes turu võrdlusnäitajatele ja tururiskile ning kasutades diskonteeritud rahavoogude väärtuse hindamise meetodit. Sõltumatu ekspert peab sellele tuginedes arvutama õiglase tulumäära miinimumtaseme ja lisama sellele asjakohase riskimarginaali.
- (139) Sellisel juhul peavad olema sõltumatu eksperdi ametisse nimetamiseks kehtestatud asjakohased eeskirjad. Ekspertil peab olema vähemalt litsents sellise nõu andmiseks ning ta peab olema registreeritud asjakohastes kutseühendustes, järgima selliste ühenduste väljastatud deontoloogilisi ja kutsealaseid eeskirju, olema sõltumatu ja vastutama oma eksperdiarvamuse õigsuse eest. Põhimõtteliselt tuleb sõltumatud eksperdid valida avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva valikumenetluse abil. Sama sõltumatut eksperti ei tohi teist korda kasutada kolme aasta jooksul.
- (140) Eespool toodud silmas pidades võib meede sisaldada erinevaid asümmeetrilist kasumijagamist hõlmavaid ja asümmeetriliselt ajastatud avaliku või erasektori investeeringuid, kui oodatav riskiga kohandatud tulu on erainvestori puhul piiratud õiglase tulumääraga.

- (141) Üldiselt leiab järelevalveamet, et EFTA riigi ning finantsvahendajate või vajaduse korral nende valitsejate huvide majanduslik tasakaalustamine võib abi vähendada. Huvid peavad olema kooskõlas nii konkreetsete poliitikaeesmärkide saavutamiseks kui ka instrumenti tehtud riikliku investeeringu finantsedukuse tagamiseks.
- (142) Finantsvahendaja või fondivalitseja võib kaasinvesteerida koos EFTA riigiga, tingimusel et sellise kaasinvesteeri- mise tingimustega on välistatud mis tahes potentsiaalne huvide konflikt. Selline kaasinvesteering võib stimulee- rida valitsejat kooskõlastama oma investeerimisotsuseid kindlaksmääratud poliitikaeesmärkidega. Üks valikukri- teerium võib olla valitseja suutlikkus investeerida enda vahenditest.
- (143) Finantsvahendajate või fondivalitsejate — olenevalt riskifinantseerimismeetme liigist — tasu peab hõlmama iga- aastast valitsemistasu, samuti tulemspõhiseid stiimuleid, näiteks teenitud intressi.
- (144) Tasu tulemspõhine komponent peab olema olulise suurusega ja kujutama endast preemiat finantstulemuste eest, samuti eelnevalt kindlaks määratud konkreetsete poliitikaeesmärkide saavutamise eest. Poliitikaga seotud stiimu- leid tuleb tasakaalustada finantstulemustega seotud stiimulitega, millega peab olema võimalik tagada nende abikõlblike ettevõtjate tõhus valimine, kellesse investeerida. Peale selle võtab järelevalveamet arvesse võimalikke karistusi, mis on ette nähtud EFTA riigi ja finantsvahendaja vahelise rahastamiskokkuleppega ning mida kohalda- takse juhul, kui määratletud poliitikaeesmärke ei täideta.
- (145) Tulemspõhiste tasude tase peaks olema põhjendatud asjakohastest turutavadest lähtuvalt. Valitsejatele tuleks tasu maksta mitte ainult edukate väljamaksete ja kaasatud erakapitali eest, vaid ka investeeringutelt suure tulu teenimise eest, näiteks kui tulu või kapitali laekub üle teatava minimaalse tulumäära või taseme.
- (146) Haldustasud kokku ei tohi ületada asjaomase finantsinstrumendi rakendamiseks vajalikke tegevus- ja haldusku- lusid, millele on lisatud mõistlik kasum kooskõlas turutavadega. Tasud ei tohi hõlmata investeerimiskulusid.
- (147) Kuna finantsvahendajad või vajaduse korral nende valitsejad tuleb valida avatud, läbipaistva ja mittediskriminee- riva konkursi kaudu, võib üldist tasustruktuuri hinnata selle valikuprotsessi kohase punktiarvestuse osana ning maksimaalse tasu summa võib kindlaks määrata sellise valiku tulemusel.
- (148) Volitatud üksuse otsemääramise puhul leiab järelevalveamet, et iga-aastane valitsemistasu ei tohiks moodustada põhimõtteliselt üle 3 % üksuse kaasatavast kapitalist, välja arvatud tulemspõhiste stiimulite puhul.

3.6.2. Fiskaalinstrumentide puhul kohaldatavad tingimused

- (149) Koguinvesteering igasse abisaavasse ettevõtjasse ei tohi kokku olla suurem kui üldise grupierandi määruse riskifi- nantseerimissättes kindlaksmääratud maksimumsumma.
- (150) Maksusoodustuse liigist olenemata peavad abikõblikud aktsiad olema eelhinngangus kindlaks määratud abikõl- bliku ettevõtja emiteeritud täisriskiga uued lihtaktsiad ning neid peab hoidma vähemalt kolm aastat. Maksusoo- dustust ei tohi anda investoritele, kes ei ole sõltumatud ettevõtjad, kellesse investeeritakse.
- (151) Tulumaksusoodustuse puhul võib abikõblikele ettevõtjatele rahalisi vahendeid pakkuv investor saada maksusoo- dustust kuni mõistliku protsentuaalse osa ulatuses abikõblikesse ettevõtjatesse investeeritud summast, tingimusel et ei ületata investori kohta enne fiskaalabikava välja selgitatud maksimaalset tulumaksukohustust. Järelevalve- amet peab mõistlikuks, et maksusoodustust ei ületaks 30 % investeeritud summast. Aktsiate müügist tuleneva kahju võib tulumaksuga tasaarveldada.
- (152) Dividendidega seotud maksusoodustuse puhul võib kvalifitseeruvate aktsiatega seotud mis tahes dividendi täiel määral tulumaksuga maksustatavast tulust maha arvata. Samamoodi võib kapitali kasvutuluga seotud maksusoo- dustuse puhul maksustatavast kapitali kasvutulust täiel määral maha arvata mis tahes tulu, mis on saadud kvali- fitseeruvate aktsiate müügist. Lisaks võib kapitali kasvutuluga seotud maksukohustuse kvalifitseeruvate aktsiate müügi korral edasi lükata, kui see summa reinvesteeriakse uutesse kvalifitseeruvatesse aktsiatesse ühe aasta jooksul.

3.6.3. Alternatiivsete kauplemisplatvormide puhul kohaldatavad tingimused

- (153) Selleks et oleks võimalik nõuetekohaselt analüüsida alternatiivse kauplemisplatvormi korraldajale antava abi proportsionaalsust, võib riigiabiga katta kuni 50 % sellise platvormi loomisega seotud investeerimiskuludest.
- (154) Juriidilisest isikust investoritele antavate fiskaalstiimulitega seoses hindab järelevalveamet meetet lähtuvalt tingimustest, mis on käesolevates suunistes fiskaalstiimulite jaoks ette nähtud.

3.7. Konkurentsile ja kaubandusele avalduva põhjendamatu negatiivse mõju vältimine

- (155) Riigiabimeede peab olema kavandatud selliselt, et sellega piiratakse Euroopa Majanduspiirkonna konkurentsimoonusi. Negatiivne mõju peab olema tasakaalus meetme üldise positiivse mõjuga. Riskifinantseerimismeetmete puhul tuleb potentsiaalset negatiivset mõju hinnata igal tasandil, kus abi olemasolu on võimalik: investorite, finantsvahendajate ja nende valitsejate ning lõplike abisaajate tasandil.
- (156) Selleks et järelevalveametil oleks võimalik hinnata tõenäolist negatiivset mõju, võib EFTA riik eelhinnangu osana esitada mis tahes tema käsutuses oleva uuringu ning samuti järeelhinnangud, mis on koostatud samalaadsete kavade jaoks seoses abikõlblike ettevõtjate, rahastamisstruktuuride või ülesehitusparameetrite ja geograafilise piirkonnaga.
- (157) Esiteks, riskifinantseerimisturu tasandil võib riigiabi pakkumine põhjustada erainvestorite väljatõrjumise. See võib vähendada erainvestorite stiimuleid abikõlblike ettevõtjate rahastamiseks ja mõjutada neid ootama, kuni riik annab abi asjaomaste investeeringute tegemiseks. Selline risk muutub seda asjakohasemaks, mida suurem on lõplike abisaajate kogurahastamine, mida suuremad on need abisaavad ettevõtjad ning mida hilisemas arenguetapis nad on, sest erasektori rahalised vahendid muutuvad nende asjaolude süvenedes aina rohkem kättesaadavamaks. Peale selle ei tohiks riigiabiga asendada investeeringutega kaasnevat tavapärast äririski, mille investorid oleksid võtnud isegi riigiabi puudumise korral. Kuid sel määral, mil turutõrge on nõuetekohaselt kindlaks määratud, on vähem tõenäoline, et riskifinantseerimismeetme tulemusel selline väljatõrjumine aset leiab.
- (158) Teiseks, finantsvahendajate tasandil võib abil olla konkurentsimoontav mõju, sest sellega suurendatakse vahendaja turujõudu või aidatakse seda säilitada, näiteks konkreetse piirkonna turul. Isegi kui abiga ei tugevdata finantsvahendaja turujõudu otseselt, võidakse seda teha kaudselt, heidutades olemasolevaid konkurente laienemast, ajendades neid väljuma või hoides ära uute konkurentide sisenemise.
- (159) Riskifinantseerimismeetmed peavad olema suunatud kasvule orienteeritud ettevõtjatele, kes ei suuda erasektorist saada piisaval hulgal rahastamist, kuid kes riigiabimeetme kohast riskifinantseerimist saades võivad muutuda elujõulisteks. Meede, millega nähakse ette sellise avalik-õigusliku fondi loomine, mille investeerimisstrateegiaga ei tõendata piisaval määral abikõlblike ettevõtjate potentsiaalset elujõulisust, ei vasta siiski tõenäoliselt tasakaalu põhimõttele, sest sellisel juhul võib riskifinantseerimisinvesteeringu näol olla pigem tegemist toetusega.
- (160) Üldises grupierandi määruses sisalduvates riskifinantseerimist käsitlevates sätetes esitatud tingimused, mis käsitlevad ärijuhtimist ja kasumi teenimisele orienteeritud otsustusprotsessi, on väga olulised selle tagamiseks, et lõplikest abisaajatest ettevõtjate valimine põhineb ärioloogikal, mistõttu ei saa käesolevates suunistes nendest tingimustest kõrvale kalduda, muu hulgas juhul, kui meede on seotud avalik-õiguslike finantsvahendajatega.
- (161) Selleks et vältida mittetõhusate turustruktuuride säilitamise ohtu, analüüsitakse väikesemahulisi investeerimisfonde, millel on piiratud regionaalne mõju ja millel puudub asjakohane juhtimiskord. Regionaalsed riskifinantseerimiskavad ei pruugi olla piisava ulatuse ja mahuga tulenevalt mitmekesistamise puudumisest, mis on seotud asjaoluga, et puudub piisav hulk abikõlblike ettevõtjaid, kellesse investeerida; see võib vähendada selliste fondide tõhusust ning tulemuseks võib olla abi andmine vähem elujõulistele ettevõtjatele. Need investeeringud võivad moonutada konkurentsi ja anda põhjendamatu eelise teatavatele ettevõtjatele. Peale selle võivad sellised fondid olla vähem atraktiivsed erainvestorite, eelkõige institutsionaalsete investorite jaoks, sest neid fonde võidakse käsitleda pigem regionaalpoliitika eesmärkide saavutamise vahendina kui elujõulise ärivõimalusena, mis pakub investeeringult piisavat tulu.
- (162) Kolmandaks, lõplike abisaajate tasandil hindab järelevalveamet, kas meetmel on konkurentsimoontav mõju tooteturgudel, kus need ettevõtjad konkureerivad. Näiteks võib meede moonutada konkurentsi, kui see on suunatud kehvade tulemustega sektorites tegutsevatele ettevõtjatele. Riigiabist ajendatud märkimisväärne

tootmisvõimsuse laiendamine kehvade tulemustega turul võib eelkõige põhjendamatult moonutada konkurentsi, sest liigse tootmisvõimsuse loomise või säilitamisega võib kaasneda surve kasumimarginaalile ja konkurentide investeeringute vähendamine või isegi konkurentide turult lahkumine. Samuti võib see takistada ettevõtjate turuletulekut. Selle tulemuseks on ebatõhusad turustruktuurid, mis on pikas perspektiivis kahjulikud ka tarbijatele. Kui turg sihtsektorites kasvab, on tavaliselt vähem põhjust karta, et abi mõjutab negatiivselt dünaamilisi stiimuleid või takistab põhjendamatult turule sisenemist või sealt väljumist. Seetõttu analüüsib järelevalveamet asjaomase sektori tootmisvõimsuse taset, võttes arvesse potentsiaalset nõudlust. Selleks et järelevalveamet saaks sellise hindamise läbi viia, peab EFTA riik märkima, kas riskifinantseerimismeede on sektorispetsiifiline või antakse sellega teatavatele sektoritele eelis muude sektorite ees.

- (163) Riigiabi võib takistada turumehhanismidel tõhusate tulemuste saavutamist, sest eelis antakse kõige tõhusamatele tootjatele ning kõige vähem tõhusatele ettevõtjatele avaldatakse survet, et nad parandaksid oma tegevust, restruktureeriks ettevõtte või lahkuksid turult. Kui abi saavad mittetõhusad ettevõtjad, võib see takistada teistel ettevõtjatel turule sisenemist või turul laienemist ning võib vähendada konkurentide innovatsiooniimuleid.
- (164) Järelevalveamet hindab ka mis tahes võimalikku negatiivset tegevuse üleviimise mõju. Sellega seoses analüüsib järelevalveamet, kas regionaalsed fondid võivad soodustada tegevuse üleviimist Euroopa Majanduspiirkonnas. Kui finantsvahendaja tegevus on keskendatud abi mittesaanud piirkonnale, mis piirneb abi saanud piirkonnaga, või sellisele piirkonnale, kus piirkondliku abi osakaal on suurem võrreldes sihtpiirkonnaga, on sellise konkurentsi-moonutuse risk suurem. Regionaalsel riskifinantseerimismeetmel, mis on keskendatud ainult teatavatele sektoritele, võib samuti olla negatiivne tegevuse üleviimisega seotud mõju.
- (165) Kui meetmel on negatiivne mõju, peab EFTA riik kindlaks määrama viisid selliste moonutuste minimeerimiseks. Näiteks võib EFTA riik tõendada, et negatiivne mõju on minimaalne, võttes arvesse näiteks investeeringu kogusummat, abisaajate liiki ja arvu ning sihtsektorite karakteristikuid. Positiivse ja negatiivse mõju tasakaalustamisel võtab järelevalveamet arvesse ka sellise mõju ulatust.

3.8. Läbipaistvus

- (166) EFTA riigid peavad ülevaatlikul riigiabi veebisaidil avaldama riiklikul või piirkondlikul tasandil järgmise teabe:
- i) abikava ja selle rakendussätete tekst;
  - ii) abi andva asutuse nimi;
  - iii) EFTA riigi koguosalus meetmes;
  - iv) volitatud üksuse nimi ja vajaduse korral valitud finantsvahendajate nimed;
  - v) meetmega toetatava ettevõtja nimi, sealhulgas järgmine teave: ettevõtja liik (VKE, väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja, innovatiivne keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja); piirkond (statistiliste piirkondade 2. tasand), ⁽³⁰⁾ kus ettevõtja asub; peamine majandussektor, milles ettevõtja tegutseb (NACE rühma tasandil); investeeringu vorm ja summa. Kõnealusel nõudest võib loobuda VKEde puhul, millel ei ole äritegevuse käigus toimunud mingit müüki ühelgi turul ja lõplikku abisaajatest ettevõtjasse tehtud väiksemate kui 200 000 euro suuruste investeeringute puhul;
  - vi) fiskaalvaldkonna riskifinantseerimise abikavade puhul abisaajatest juriidilisest isikust investorite nimed ⁽³¹⁾ ja saadud fiskaaleelse summa, kui see ületab 200 000 eurot. Sellist summat saab anda 2 miljoni euro suuruste osade kaupa. Selline teave tuleb avaldada pärast seda, kui on tehtud otsus abi andmise kohta, ning seda teavet tuleb säilitada vähemalt kümme aastat ja see peab olema üldsusele piiranguteta kättesaadav ⁽³²⁾.

⁽³⁰⁾ Komisjoni vastavates suunistes kasutatakse akronüümi „NUTS” asemel mõistet „statistiline piirkond”. NUTS on tuletatud nimetusest *Nomenclature of Territorial Units for Statistics* (ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus) vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1059/2003, 26. mai 2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1). Kõnealune määrus ei ole veel EMP lepingusse inkorporeeritud. Eesmärgiga ühtlustada mõisteid seoses pidevalt suureneva nõudlusega piirkondliku tasandi statistilise teabe järele on aga Eurostat, kandidaatriikide riiklikud asutused ja EFTA kokku leppinud, et statistilised piirkonnad moodustatakse sarnaselt NUTS liigitusega.

⁽³¹⁾ Seda ei kohaldata füüsilisest isikust erainvestorite suhtes.

⁽³²⁾ Seda teavet tuleks korrapäraselt ajakohastada (näiteks iga kuue kuu järel) ning see tuleks teha kättesaadavaks avatud formaadis.

3.9. Kumulatsioon

- (167) Riskifinantseerimisabi võib kumuleerida mis tahes muu riigiabimeetmega, mille puhul on võimalik kindlaks teha abikõlblikud kulud.
- (168) Riskifinantseerimisabi võib kumuleerida muude riigiabimeetmetega, mille puhul ei ole abikõlblikke kulusid võimalik kindlaks teha, või vähese tähtsusega abiga kuni kogufinantseerimise kõrgeima asjakohase ülemmääraneni, mis on iga juhtumi konkreetseid asjaolusid arvesse võttes kindlaks määratud grupierandi määrusega või järelevalveameti vastu võetud otsusega.
- (169) EFTA rahalised vahendid, mida keskselt haldavad EMP institutsioonid, asutused, ühissetevõtted või muud organid ja mis ei ole otseselt või kaudselt EFTA riikide kontrolli all, ei kujuta endast riigiabi. Selliste EMP rahaliste vahendite kombineerimisel riigiabiga võetakse arvesse ainult riigiabi, kui tehakse kindlaks, kas on kinni peetud teatamiskünnistest ja maksimaalsetest abisummadest, tingimusel et samade abikõlblike kuludega seoses antud riikliku rahastamise kogusumma ei ületa kohaldatavates EMP õigusnormides sätestatud soodsaimat rahastamismäära.

4. HINDAMINE

- (170) Selleks et täiendavalt tagada, et konkurentsi ja kaubanduse moonutamine oleks piiratud, võib järelevalveamet nõuda, et teatavad kavad oleksid piiratud kestusega ja et nende kavade kohta koostatakse hinnang, milles tuleb käsitleda järgmisi küsimusi:
- a) abimeetme tõhusus, pidades silmas selle eelnevalt määratletud üldiseid ja konkreetseid eesmärke ja näitajaid, ning
  - b) riskifinantseerimismeetme mõju turgudele ja konkurentsile.
- (171) Hindamist võib nõuda järgmiste abikavade puhul:
- a) suuremahulised abikavad;
  - b) regionaalse mõjuga abikavad;
  - c) kitsa sektoripõhise mõjuga abikavad;
  - d) abikavad, mida muudetakse ning kui muudatus mõjutab abikõlblikkuse kriteeriume, investeringusummat või ülesehituse finantsparameetreid; hinnangu võib esitada teate osana;
  - e) abikavad, mis sisaldavad uudseid karakteristikuid;
  - f) abikavad, mille puhul järelevalveamet nõuab hindamist otsuses, millega meede heaks kiidetakse, pidades silmas meetme potentsiaalset negatiivset mõju.
- (172) Hindamise peab läbi viima riigiabi andnud asutusest sõltumatu ekspert, tuginedes ühtsele metoodikale, ⁽³³⁾ ning hinnang tuleb avaldada. Hindamise tulemused tuleb esitada järelevalveametile aegsasti, et oleks võimalik hinnata abikava võimalikku pikendamist, ja igal juhul abikava lõppedes. Läbiviidava hindamise täpne ulatus ja selleks kasutatav metoodika määratakse kindlaks abikava heakskiitmise otsuses. Samalaadse eesmärgiga mis tahes hili-sema abimeetme puhul tuleb arvesse võtta selle hindamise tulemusi.

5. LÕPPSÄTTED

5.1. Riskikapitalisuuuuste kehtivuse pikendamine

- (173) Väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse tehtavate riskikapitaliinvesteeringute edendamist käsitlevaid järelevalveameti suuniseid kohaldatakse kuni 30. juunini 2014.

5.2. Suuniste kohaldatavus

- (174) Järelevalveamet kohaldab käesolevates suunistes sätestatud põhimõtteid, kui hinnatakse alates 1. juulist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 antava mis tahes riskifinantseerimisabi kokkusobivust EMP lepinguga.

⁽³³⁾ Sellise ühise meetodi võib välja pakkuda järelevalveamet.

- (175) Ebaseaduslikult antud riskikapitaliabi või enne 1. juulit 2014 antavat riskikapitaliabi hinnatakse vastavalt eeskirjadele, mis kehtivad abi andmise kuupäeval.
- (176) Kui riskifinantseerimiskavaga nähakse ette riiklike rahaliste vahendite eraldamine börsivälisesse ettevõttesse investeerivatele fondidele, siis selleks et kaitsta erainvestorite õiguspäraseid ootuseid, määratakse eeskirjade kohaldatavus riskifinantseerimismeetme suhtes kindlaks kuupäeva alusel, mil riiklikud rahalised vahendid börsivälisesse ettevõttesse investeerivatele fondidele lubati, st rahastamiskokkuleppe allkirjastamise kuupäeva alusel.

5.3. Asjakohased meetmed

- (177) Järelevalveamet leiab, et käesolevate suuniste rakendamisega kaasnevad märkimisväärsed muudatused EFTA riikides riskikapitaliabi hindamis põhimõtetes. Lisaks, pidades silmas muutunud majandus- ja sotsiaalseid tingimusi, tundub vajalik läbi vaadata, kas kõik riskikapitali abikavad on jätkuvalt põhjendatud ja tõhusad. Sel eesmärgil teeb järelevalveamet vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikele 1 EFTA riikidele ettepaneku järgmisteks asjakohasteks meetmeteks:
- a) EFTA riigid peaksid vajaduse korral muutma oma olemasolevaid riskikapitali abikavasid, et viia need kavad kooskõlla käesolevate suunistega kuue kuu jooksul pärast nende avaldamise kuupäeva;
- b) EFTA riikidel palutakse esitada oma sõnaselge tingimusteta nõusolek kavandatud asjaomaste meetmetega kahe kuu jooksul alates käesolevate suuniste avaldamisest. Kui vastust ei laeku, eeldab järelevalveamet, et asjaomane EFTA riik ei ole pakutavate meetmetega nõus.
- (178) Erainvestorite õiguspärase ootuste kaitsmiseks ei pea EFTA riigid võtma asjakohaseid meetmeid seoses VKEde jaoks ettenähtud riskikapitali abikavadega, kui riiklikud rahalised vahendid lubati börsivälisesse ettevõttesse investeerivatele fondidele, st rahastamiskokkuleppe allkirjastati enne käesolevate suuniste avaldamise kuupäeva ja kõik rahastamiskokkuleppes sätestatud tingimused on endiselt samad. Need finantsvahendajad võivad seejärel jätkata oma tegevust ja investeerimist vastavalt oma esialgsetele investeerimisstrateegiale kuni rahastamiskokkuleppe kehtivusaja lõpuni.

5.4. Aruandlus ja järelevalve

- (179) Kooskõlas järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artikliga 21 koostoimes otsuse nr 195/04/COL artiklitega 5 ja 6 peavad EFTA riigid esitama järelevalveametile aastaaruandeid.
- (180) EFTA riigid peavad säilitama üksikasjalikud andmed kõikide abimeetmete kohta. Selline dokumentatsioon peab sisaldama kogu teavet, mis on vajalik selleks, et kindlaks teha, kas abikõlblikkust ja maksimaalset investeringut käsitlevad tingimused on täidetud. Kõnealuseid andmeid tuleb säilitada abi andmise kuupäevast alates 10 aasta jooksul ning need tuleb nõudmise korral järelevalveametile esitada.

5.5. Läbivaatamine

- (181) Järelevalveamet võib otsustada vaadata käesolevad suunised läbi või neid muuta igal ajal, kui see peaks osutama vajalikuks konkurentsipoliitikaga seotud põhjustel või selleks, et võtta arvesse muid EMP poliitikaid ja rahvusvahelisi kohustusi ja turul toimuvaid sündmusi, või mis tahes muudel põhjendatud juhtudel.
-

PARANDUSED

Komisjoni 26. novembri 2014. aasta rakendusotsuse 2014/844/EL, Euratom (millega antakse Maltale luba kasutada käibemaksupõhiste omavahendite baasi väljaarvutamisel teatavaid ligikaudseid arvestusi) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 343, 28. november 2014)

Leheküljel 33 preambulis

asendatakse „võttes arvesse nõukogu 29. mai 1989. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta, (1) eriti selle artikli 6 lõike 3 teist lõiku, ning arvestades järgmist:”

järgmisega: „võttes arvesse nõukogu 29. mai 1989. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta, (1) eriti selle artikli 6 lõike 3 teist lõiku, olles konsulteerinud omavahendite nõuandekomiteega ning arvestades järgmist:”.

Komisjoni 26. novembri 2014. aasta rakendusotsuse 2014/847/EL, Euratom (millega muudetakse otsust 90/176/Euratom, EMÜ, millega lubatakse Prantsusmaal jätta käibemaksupõhiste omavahendite baasi väljaarvutamisel arvesse võtmata teatavat liiki tehinguid ning kasutada teatavaid ligikaudseid arvestusi) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 343, 28. november 2014)

Leheküljel 39 preambulis

asendatakse „võttes arvesse nõukogu 29. mai 1989. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta, (1) eriti selle artikli 6 lõike 3 teist lõiku, ning arvestades järgmist:”

järgmisega: „võttes arvesse nõukogu 29. mai 1989. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta, (1) eriti selle artikli 6 lõike 3 teist lõiku, olles konsulteerinud omavahendite nõuandekomiteega ning arvestades järgmist:”.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 887/2013 (millega asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 211/2011 (kodanikualgatuse kohta) II ja III lisa) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 247, 18. september 2013)

Leheküljel 12 I lisas, mis sisaldab teksti, millega asendatakse määruse (EL) nr 211/2011 II lisa, punktis 5

asendatakse „kodanike komitee seitsme liikme täielik nimi, postiaadress, kodakondsus ja sünniaeg, tõstes eraldi esile esindaja ja tema asendaja ning nende e-posti aadressid (1);”

järgmisega: „kodanike komitee seitsme liikme täielik nimi, postiaadress, kodakondsus ja sünniaeg, tõstes eraldi esile esindaja ja tema asendaja ning nende e-posti aadressid ja telefoninumbrid (1);”.

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET